

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו

דין וחשבון

ליום 31 במארס 2015

תוכן עניינים

עמוד

3	דוח הדירקטוריון
65	סקירת ההנהלה
80	הצהרת המנכ"ל
81	הצהרת החשבונאי הראשי

תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 31 במארס 2015

85	סקירת רואה החשבון המבקר לבעלי המניות
87	מאזן
88	דוח רווח והפסד
89	דוח על הרווח הכולל
90	דוח על השינויים בהון העצמי
92	דוח על תזרימי המזומנים
95	ביאורים לדוחות הכספיים
139	דוח אקטואר

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו

תמצית דוח הדירקטוריון

ליום 31 במארס 2015

דוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 במארס 2015

דירקטוריון הבנק מתכבד להגיש את דוח הדירקטוריון ליום 31 במארס 2015. הדוח מוגש עם תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים של בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן הבנק) הנוגעים למצבו העסקי של הבנק ולתוצאות פעולותיו בגין שלושת החודשים הראשונים של שנת 2015 (להלן התקופה המדווחת).

הדוחות הכספיים של הבנק נערכו על פי הוראותיו והנחיותיו של המפקח על הבנקים ונסקרו על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק. הנתונים מוצגים בהם בסכומים מדווחים.

התפתחויות במשק בישראל

האינדיקטורים לפעילות ברבעון הראשון של שנת 2015 מצביעים על כך שהמשק מוסיף לצמוח בקצב המתון ששרר בשנתיים האחרונות.

לפי נתוני המדד המשולב למצב המשק, מתחילת שנת 2015 עלה המדד המשולב בכ- 0.3% בממוצע חודשי לעומת עליה ממוצעת בשנת 2014 של כ- 0.2%.

נתוני המדד המשולב לחודש מארס מצביעים על קצב עליה גבוה מקצב העליה הממוצע בשנת 2014. המדד המשולב למצב המשק עלה בחודש מארס בכ- 0.4% והושפע לטובה מעליה מיבוא מוצרי הצריכה וביבוא התשומות לחודש מארס וכן, מעליה במדד הייצור התעשייתי לחודש פברואר. מאידך, ירידה ביצוא הסחורות לחודש מארס וירידה במדד הפדיון במסחר לחודש פברואר מיתנו את קצב עליית המדד.

האינדיקטורים הכלכליים שפורסמו אודות הרבעון הראשון של השנה מצביעים על עלייה מתונה ברב המדדים שנבדקו, אם כי בשיעור נמוך מזה שנרשם ברבעון הרביעי של שנת 2014.

שיעור הבלתי מועסקים במשק ברבעון הראשון של שנת 2015 ירד ל- 5.4% בממוצע לעומת שיעור של 5.6% בממוצע ברבעון הרביעי של שנת 2014.

אינפלציה ושערי חליפין

מדד המחירים לצרכן (המדד הידוע) ירד בתקופה המדווחת בשיעור של כ-1.6%, לעומת ירידה בשיעור של כ- 0.7% בתקופה המקבילה אשתקד וירידה בשיעור של כ- 1.0% ב-12 החודשים האחרונים. סביבת האינפלציה ברבעון הראשון של השנה הייתה נמוכה משמעותית מהגבול התחתון של יעד האינפלציה ומצביעה על ירידה בביקושים. במהלך התקופה המדווחת נרשמו ירידות מחירים במרבית הסעיפים ובעיקר בסעיפי התחבורה והתקשורת, אחזקת הדירה, הדיור, ההלבשה וההנעלה והחינוך והתרבות. יעד האינפלציה שנקבע על-ידי בנק ישראל לשנת 2015 עומד על בין 1% ל- 3%, בדומה ליעד שנקבע בשנים קודמות.

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2015 פוחת שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של כ- 2.3% ועמד על 3.980 שקל לדולר בסוף חודש מארס 2015. במהלך חודש מארס, בעקבות הפחתת הריבית על ידי בנק ישראל הדולר זינק לשער של 4.053 שקל לדולר, שיא מאז יולי 2012. בתקופה המדווחת התחזק הדולר מול מרבית המטבעות העיקריים בעולם.

בחודשים אפריל ומאי התהפכה המגמה ושער החליפין של השקל מול הדולר תוסף בשיעור של כ- 3.0% ועמד בסוף חודש אפריל על 3.861 שקל לדולר וזאת על רקע הותרת הריבית ללא שינוי.

בנק ישראל התערב בשוק המט"ח במהלך הרבעון הראשון של השנה הן במסגרת תוכנית הרכישות לצמצום השפעת הגז הטבעי והן במטרה למתן תנודות חדות בשער החליפין ובסיכום הרבעון רכש כ- 1.8 מיליארד דולר, כ-1.0 מיליארד דולר מתוכם נרכשו במסגרת תוכנית הגז.

בתקופה המדווחת תוסף שער החליפין של השקל מול האירו בשיעור של כ-9.5% ועמד על 4.2735 ש"ח לאירו בסוף חודש מארס 2015. במהלך הרבעון שיערו היציג של האירו הגיע לרמה הנמוכה ביותר שנרשמה אל מול השקל.

מדיניות פיסקאלית ומוניטארית

במהלך התקופה המדווחת המשיך בנק ישראל במדיניות המוניטארית המרחיבה. בסוף חודש פברואר הודיע בנק ישראל על הפחתת הריבית לחודש מארס לרמת שפל היסטורית של 0.1% בהמשך למגמה שהחלה במחצית השניה של שנת 2011. הפחתת הריבית באה בכדי לבלום את מגמת הפיחות של השקל מול הדולר ועל רקע סביבת האינפלציה והציפיות לאינפלציה הנמוכות במשק. עוד ציין בנק ישראל בהחלטותיו את המדיניות המוניטארית המרחיבה הנהוגה בעולם ואת התמונה המעורבת הנרשמת בפעילות הכלכלית ברבעון הראשון של השנה. ריבית בנק ישראל לחודשים אפריל ומאי נותרה ללא שינוי.

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכם העודף התקציבי הכולל (כולל מתן אשראי נטו) בסך של כ- 2.3 מיליארד ש"ח לעומת עודף תקציבי כולל של כ- 0.7 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עודף זה נוצר בין היתר מהעובדה שבחודשים ינואר עד מארס פעלה הממשלה ללא מסגרת תקציב מאושרת ובהתאם לחוק יסוד משק המדינה המאפשר לממשלה להוציא 1/12 מתקציב שנת 2014 בכל חודש. סך הוצאות הממשלה ברבעון הראשון של השנה הסתכמו בכ- 75.0 מיליארד ש"ח, מתוכן הוצאות המשרדים שהן הסעיף העיקרי בצד ההוצאות, הסתכמו בכ- 57.8 מיליארד שקלים, גבוהות בכ- 2.8% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכנסות הממשלה ברבעון הראשון של השנה הסתכמו בכ- 77.3 מיליארד ש"ח, מתוכן ההכנסות ממיסים שהן הסעיף העיקרי בצד ההכנסות הסתכמו בתקופה זו בכ- 69.4 מיליארד ש"ח, עלייה נומינלית של כ- 4.4% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

שוקי הכספים וההון

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכם המסחר בשוק המניות בעלויות שערים במרבית מדדי המניות המובילים, בהמשך למגמה החיובית שהחלה בשנת 2014. בסוף חודש מארס, הגיעו מדד ת"א 25 ומדד ת"א 100 לרמות שיא היסטוריות. הריבית הנמוכה במשק יחד עם ציפיות להרחבה כמותית לנוכח האינפלציה השלילית במשק, התחזקות הדולר ביחס לשקל ופרסום הלשכה המרכזית אודות שיעור האבטלה הנמוך ביותר בשנים האחרונות תמכו במגמות החיוביות בשוק ההון.

בסיכום הרבעון הראשון של השנה עלה מדד ת"א 25 בכ-11.0%. בתקופה המדווחת נרשם מחזור יומי ממוצע במניות של כ-1.5 מיליארד ש"ח, גבוה בכ-20% לעומת המחזור הממוצע בשנת 2014. מחזורי מסחר אלו עדיין נמוכים מהותית מרמות השיא של שנים קודמות.

סך הגיוסים נטו בקרנות נאמנות המשקיעות באגרות חוב הסתכם ברבעון הראשון של השנה בכ- 5.8 מיליארד ש"ח לעומת גיוסים נטו של כ- 14.2 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. מאידך, כתוצאה מהורדת הריבית

לשפל על-ידי בנק ישראל, בתקופה המדווחת הקרנות הכספיות הסתכמו בפדיונות נטו (עודף פדיונות על גיוסים) בסך של כ- 15.0 מיליארד ש"ח לעומת פדיונות נטו בסך של כ- 1.7 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המסחר בשוק איגרות החוב הממשלתיות התאפיין במהלך הרבעון הראשון של שנת 2015 בעליות שערים. מדד איגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד עלה בכ-5.1% במהלך הרבעון הראשון של שנת 2015 לעומת עלייה של כ-2.0% בתקופה המקבילה אשתקד. במהלך התקופה המדווחת עלה מדד איגרות החוב הממשלתיות הלא צמודות בריבית קבועה לטווח הקצר בכ-0.4%, לטווח הבינוני עלה המדד בכ-1.5% ולטווח הארוך עלה המדד בכ-7.9% זאת לעומת עלייה של 0.5%, 1.2% ו-3.6% בהתאמה בתקופה המקבילה אשתקד. בסוף חודש מארס 2015 עמדה תשואת המק"מ לשנה על כ-0.1% ובאיגרות החוב הלא צמודות מסוג 'שחר' לכ-28 שנה עמדה התשואה על כ-2.5%. מחזור המסחר היומי הממוצע באיגרות חוב הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2015 בכ-4.8 מיליארד ש"ח, גבוה בכ-13% מהמחזור היומי הממוצע בשנת 2014.

פעילות הבנק ותיאור התפתחות עסקיו

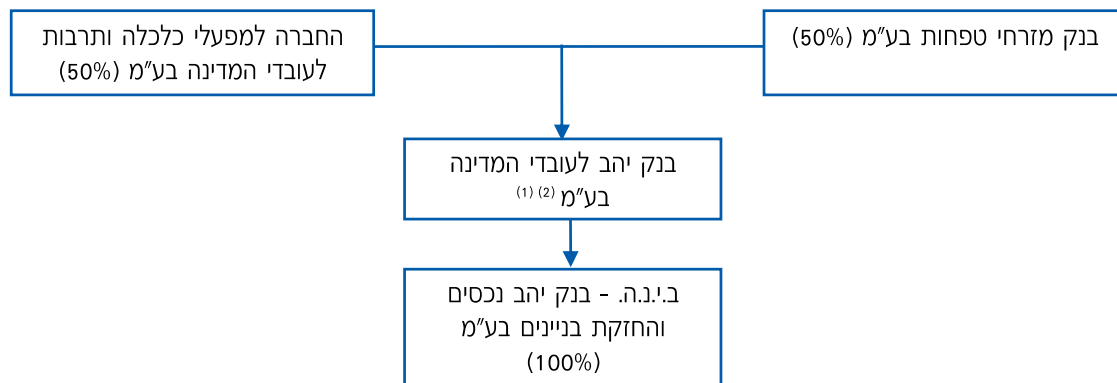
מידע צופה פני עתיד

המידע המפורט בדוח זה והנוגע לתיאור עסקי הבנק, למצבו הכספי ולתוצאות פעילותו עשוי להכיל מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך התשכ"ח - 1968. משפטים הכוללים ביטויים, כגון 'אנו מאמינים', 'שואפים', 'צפוי', 'מתכוונים', 'אמור ל...', 'מעריכים', 'חוזים' וביטויים דומים אחרים מצביעים על כך שמדובר במידע צופה פני עתיד.

מידע זה מבטא את השקפתו הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים המבוססים על הערכות ולכן נתונים לסיכונים, לחוסר ודאות ואף לאפשרות שלא יתמשו כלל או שיתמשו במקצת בלבד.

פעילות הבנק

תרשים שליטה ואחזקות עיקריות:

(1) בהתאם להנחיות שקבע המפקח על הבנקים, העביר הבנק לידי נאמן את אחזקותיו בחברות יהב רופאים - חברה לניהול קופות גמל בע"מ, יהב אחים ואחיות - חברה לניהול קופות גמל בע"מ ויהב פר.ח. - חברה לניהול קופות גמל בע"מ, וזאת לשם מכירתן.

(2) חן יהב בע"מ - חברת בת של הבנק שאינה פעילה ונמצאת בשלבי פירוק מרצון.

ההתפתחויות העיקריות ברווחיות הבנק

להלן השינויים בסעיפי הרווח וההפסד העיקריים:

שיעור השינוי באחוזים	רבעון ראשון		
	2014	2015	
	במיליוני ש"ח		
(16)	101.6	85.2	הכנסות ריבית
(298)	8.3	(16.4)	הוצאות (הכנסות) ריבית
9	93.3	101.6	הכנסות ריבית, נטו
(122)	(3.2)	0.7	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
5	96.5	100.9	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
10	31.7	34.8	הכנסות שאינן מריבית
5	100.9	106.4	הוצאות תפעוליות ואחרות
7	27.3	29.3	רווח מפעולות נמשכות לפני מסים
11	16.9	18.7	רווח מפעולות נמשכות לאחר מסים
	1.4	-	הפסד מפעילות מופסקת, לאחר מס
21	15.5	18.7	רווח נקי

הרווח הנקי בתקופה המדווחת הסתכם בסך של 18.7 מיליון ש"ח לעומת 15.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ-21%.

הגורמים שהשפיעו לחיוב על הרווח מפעולות נמשכות לאחר מסים הם כדלקמן:

- עלייה בהיקפי הפעילות במגזר השקלי של הבנק, בעיקר גידול באשראי.
- עלייה בעמלות נטו הנובעת בעיקר מעלייה בהכנסות מכרטיסי אשראי ושוק ההון.

הגורמים שהשפיעו לשלילה על הרווח מפעולות נמשכות לאחר מסים הם כדלקמן:

- עלייה בהוצאות התפעוליות והאחרות נטו הנובעת בעיקר מהוצאות בקשר עם החלפת מערכת הליבה הבנקאית בסך של 4.6 מיליון ש"ח.
- ירידה במרווחים הפיננסיים בשל מדדים שליליים במגזר הצמוד למדד.

לפרטים ראה להלן.

להלן תרומת מגזרי ההצמדה השונים להכנסות הריבית, נטו (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי בהכנסות ריבית נטו באחוזים	רבעון ראשון						מטבעי ישראל לא צמוד
	2014			2015			
	הכנסות ריבית נטו	הוצאות ריבית	הכנסות ריבית	הכנסות ריבית נטו	הוצאות ריבית	הכנסות ריבית	
12	86.2	17.7	103.9	96.8	9.2	106.0	מטבעי ישראל לא צמוד
(51)	6.1	(9.5)	(3.4)	3.0	(25.7)	(22.7)	מטבעי ישראל צמוד למדד
80	1.0	0.1	1.1	1.8	0.1	1.9	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
9	93.3	8.3	101.6	101.6	(16.4)	85.2	סך הכול

פער הריבית מבטא את ההפרש שבין שיעור ההכנסה על נכסים נושאי ריבית לבין שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות ריבית. להלן פירוט פערי הריבית לפי מגזרי הצמדה (באחוזים):

רבעון ראשון		
2014	2015	
2.39	2.42	מטבעי ישראל לא צמוד
0.80	0.20	מטבעי ישראל צמוד למדד
0.44	0.67	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
2.10	2.34	פער הריבית הכולל

המגזר השקלי הלא צמוד – הכנסות הריבית נטו עלו בתקופה המדווחת ב-10.6 מיליון ש"ח לעומת תקופה מקבילה אשתקד. העלייה נבעה מעלייה בהיקפי הפעילות של הבנק בעיקר עקב גידול באשראי בהיקף של כ-11% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בנוסף הגידול בהכנסות נבע מעלייה במרווח בתקופה המדווחת על אף הפחתת ריבית בנק ישראל בשיעור ממוצע של כ-0.7% ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

המגזר השקלי הצמוד למדד – הכנסות הריבית נטו במגזר בתקופה המדווחת ירדו ב-3.1 מיליון ש"ח לעומת תקופה מקבילה אשתקד והמרווח ירד בכ-0.6%. הירידה נבעה מירידה בהיקפי הפעילות של הבנק ומירידת המרווח במגזר.

הרכב הנכסים נושאי הריבית הממוצע של הבנק לפי מגזרי ההצמדה השונים הוא כדלקמן (באחוזים):

רבעון ראשון		
2014	2015	
78	82	מגזר לא צמוד
18	13	מגזר צמוד למדד
4	5	מגזר מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)

הוצאות בגין הפסדי אשראי בתקופה המדווחת הסתכמו בסך של 0.7 מיליון ש"ח, לעומת קיטון בהוצאה בסך של 3.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נובעת מגידול במחיקות החשבונאיות נטו וירידה מתונה יותר בהפרשה להפסדי אשראי בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד. ההוצאה בתקופה המדווחת כוללת סך של 5.3 מיליון ש"ח בגין חובות שנמחקו. לעומת זאת, נגבו חובות שנמחקו בשנים קודמות בסך של 4.2 מיליון ש"ח, חל קיטון בהפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי חוץ-מאזני בסך 0.1 מיליון ש"ח וחל קיטון בהפרשה להפסדי אשראי לציבור בסך 0.3 מיליון ש"ח.

עמלות

- הכנסות הבנק מהשתתפות בהכנסות של חברות כרטיסי אשראי הסתכמו בתקופה המדווחת בסך של 12.2 מיליון ש"ח לעומת 11.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ- 9%. הגידול בהכנסות נובע מעלייה במחזורי הפעילות כתוצאה מגידול במספר הלקוחות בבנק.
- ההכנסות מפעילות בניירות ערך הסתכמו בתקופה המדווחת בסך של 6.3 מיליון ש"ח לעומת 6.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ- 2%.
- ההכנסות מעמלות הפצה של קרנות נאמנות הסתכמו בתקופה המדווחת בסך של 4.4 מיליון ש"ח לעומת 3.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ- 33%. הגידול נובע מעלייה בהיקפי הפעילות של הלקוחות בתחום.
- ההכנסות מניהול חשבון הסתכמו בתקופה המדווחת בסך של 5.7 מיליון ש"ח לעומת 5.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ- 10%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתקופה המדווחת בסך של 106.4 מיליון ש"ח לעומת 100.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ- 5%. בנטרול תשלומים בסך 4.6 מיליון ש"ח על רקע החלפת מערכת הליבה הבנקאית הייתה חלה עלייה של כ-1%, כמפורט להלן:

- **הוצאות השכר** הסתכמו בתקופה המדווחת בסך של 53.6 מיליון ש"ח לעומת 52.7 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, עלייה של כ- 2%.
- **הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד** הסתכמו בתקופה המדווחת בסך של 21.4 מיליון ש"ח לעומת 20.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ- 4%.
- **ההוצאות האחרות** הסתכמו בתקופה המדווחת בסך של 31.4 מיליון ש"ח לעומת 27.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ- 13%. בנטרול תשלומים בסך 2.0 מיליון ש"ח על רקע החלפת מערכת הליבה הבנקאית לספק המיחשוב של הבנק, הייתה חלה עלייה של כ-6% הנובעת בעיקר מעלייה בהוצאות שיווק ופרסום ובהוצאות בגין פרויקט המיחשוב.

ההפרשה למסים על הרווח מפעולות נמשכות הסתכמה בתקופה המדווחת בסך של 10.6 מיליון ש"ח, ושיעורה מהרווח מפעולות נמשכות לפני מסים הוא כ- 36%.

הרווח הנקי למניה רגילה בת 0.01 ש"ח ע.נ. עמד בתקופה המדווחת על 0.77 ש"ח לעומת 0.63 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
 להלן השוואת מדדי הרווחיות (באחוזים):

שנת	רבעון ראשון		
	⁽³⁾ 2014	⁽³⁾ 2014	
10.0	11.8	12.0	תשואת הרווח מפעולות נמשכות לפני מסים להון העצמי
6.3	7.2	7.5	תשואת הרווח מפעולות נמשכות לאחר מסים להון העצמי
6.2	6.6	7.5	תשואת הרווח הנקי להון העצמי
76.6	80.7	⁽²⁾ 78.0	יחס הוצאה להכנסה ⁽¹⁾

- (1) יחס הוצאה להכנסה מחושב על פי היחס בין ההוצאות התפעוליות והאחרות לבין הכנסות ריבית נטו וההכנסות שאינן מריבית.
- (2) בנטרול סכומים חריגים כפי שפורטו לעיל, היה יחס הוצאה להכנסה בתקופה המדווחת 74.6%.
- (3) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם ביאור 2(א).

המבנה וההתפתחויות העיקריות בנכסים ובהתחייבויות של הבנק

להלן השינויים בסעיפי המאזן העיקריים (במיליוני ש"ח):

שערור השינוי באחוזים	שינוי במיליוני ש"ח	יתרה ליום		
		31/12/14	31/3/15	
1	174.1	20,812.5	20,986.6	סך כל המאזן
-	27.6	10,990.0	11,017.6	מזומנים ופיקדונות בבנקים
2	37.6	2,196.2	2,233.8	ניירות ערך
1	100.7	7,299.3	7,400.0	אשראי לציבור, נטו
1	200.9	17,793.1	17,994.0	פיקדונות הציבור
(1)	(2.8)	531.4	528.6	כתבי התחייבות נדחים
1	14.3	1,012.2	1,026.5	הון עצמי
באחוזים:				
		4.9	4.9	יחס ההון העצמי למאזן
		6.5	6.7	יחס ההון העצמי למאזן בקיזוז איגרות חוב ממשלתיות ופיקדונות בבנק ישראל

פעילות חוץ-מאזנית

להלן ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים (במיליוני ש"ח):

שערור השינוי באחוזים	שינוי במיליוני ש"ח	יתרה ליום		
		31/12/14	31/3/15	
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים:				
3	0.1	3.6	3.7	ערבויות להבטחת אשראי
7	1.7	22.7	24.4	ערבויות אחרות
				מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי
2	53.6	2,510.9	2,564.5	שלא נוצלו ⁽¹⁾
2	46.4	1,960.5	2,006.9	מסגרות חו"ד שלא נוצלו ⁽¹⁾

(1) היתרות מוצגות לפני הפרשה להפסדי אשראי. לפרטים בנוגע להפרשה להפסדי אשראי ראה ב"אור 10' בדוחות הכספיים.

פיקדונות בבנקים

להלן פירוט יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי באחוזים	שינוי במיליוני ש"ח	יתרה ליום		
		31/12/14	31/3/15	
8	261.5	3,365.2	3,626.7	מזומנים ופיקדונות בבנק ישראל
(29)	(38.0)	130.2	92.2	פיקדונות בבנקים מסחריים עד שלושה חודשים ⁽¹⁾
(3)	(195.9)	7,494.6	7,298.7	פיקדונות בבנקים מסחריים יותר משלושה חודשים ⁽¹⁾
-	27.6	10,990.0	11,017.6	סך הכול

(1) היתרות מוצגות לאחר הפרשה להפסדי אשראי. לפרטים בנוגע להפרשה להפסדי אשראי ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים.

ניירות ערך

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הבנק לפי סוגי המנפיקים (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי באחוזים	שינוי במיליוני ש"ח	יתרה ליום		
		31/12/14	31/3/15	
-	(6.6)	1,850.9	1,844.3	איגרות חוב המוחזקות לפדיון של ממשלת ישראל
20	44.7	220.6	265.3	איגרות חוב זמינות למכירה של ממשלת ישראל
1	0.9	123.3	124.2	של מוסדות פיננסיים בישראל
(100)	(1.4)	1.4	-	של אחרים בישראל

לבנק אין חשיפה למוסדות פיננסיים זרים בגין סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני.

אשראי לציבור, נטו

האשראי לציבור, נטו ביום 31 במארס 2015 הסתכם ב- 7,400.0 מיליון ש"ח לעומת 7,299.3 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014, גידול של כ-1%. בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד חל גידול של כ-9% בהיקף האשראי לציבור נטו.

שיעור יתרת האשראי לציבור נטו מסך נכסי המאזן נכון ליום 31 במארס 2015 הוא כ-35% בדומה לסוף שנת 2014.

סיכון האשראי הכולל לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני ומסיכון אשראי חוץ-מאזני, הכולל מסגרות אשראי בלתי מנוצלות וערביות.

סיכון האשראי הכולל לציבור נכון ליום 31 במארס 2015 הסתכם ב- 12,049 מיליון ש"ח לעומת 11,846 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014.

סך כל ההפרשות להפסדי אשראי הרשומות בספרי הבנק ליום 31 במארס 2015 הסתכמו ב- 53.3 מיליון ש"ח לעומת 53.7 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. ההפרשות ליום 31 במארס 2015 מורכבות מסך של 49.1 מיליון ש"ח בגין אשראי מאזני לציבור, סך של 3.2 מיליון ש"ח בגין פיקדונות בבנקים וסך של 1.0 מיליון ש"ח בגין אשראי חוץ-מאזני.

בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, נכללת התאמה לגורמים סביבתיים. לפרטים נוספים ראה בפרק 'עניינים אחרים'.

להלן יתרות של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים (במיליוני ש"ח):

31/12/14			31/3/15			
חוץ-מאזני		מאזני	חוץ-מאזני		מאזני	
כולל	מאזני	מאזני	כולל	מאזני	מאזני	
						סיכון אשראי בעייתי
39.4	-	39.4	39.1	-	39.1	סיכון אשראי פגום ⁽¹⁾
4.3	0.3	4.0	3.3	0.2	3.1	סיכון אשראי נחות
45.0	2.0	43.0	46.8	2.0	44.8	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
88.7	2.3	86.4	89.2	2.2	87.0	סך הכול סיכון אשראי בעייתי⁽²⁾
						(1) מזה נכסים שאינם מבצעים-חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית
						8.8
						(2) מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום או יותר
						4.0
						3.1

להלן פרטים בנוגע לשיעורי ההפרשה מסיכון אשראי לציבור (באחוזים):

31/12/14	31/3/15	
0.54	0.53	שיעור יתרת האשראי הפגום לציבור מיתרת האשראי לציבור
		שיעור יתרת האשראי שאינו פגום לציבור שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
0.05	0.04	
0.67	0.66	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור
125.23	125.37	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מסך האשראי הפגום לציבור
0.73	0.72	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.36	0.04	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי על אשראי לציבור מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור
0.05	0.06	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת
7.37	8.65	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

פיקדונות הציבור

להלן הרכב פיקדונות הציבור (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי באחוזים	שינוי במיליוני ש"ח	יתרה ליום		
		31/12/14	31/3/15	
12	818.9	6,606.4	7,425.3	פיקדונות לפי דרישה
(6)	(618.0)	11,186.7	10,568.7	פיקדונות לזמן קצוב
1	200.9	17,793.1	17,994.0	סך הכול

להלן התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים (במיליוני ש"ח):

חלק המגזר מסך פיקדונות הציבור		יתרה ליום				מגזר הצמדה
31/12/14	31/3/15	שיעור השינוי באחוזים	שינוי במיליוני ש"ח	31/12/14	31/3/15	
83	84	3	379.1	14,750.4	15,129.5	לא צמוד
12	11	(7)	(139.4)	2,105.2	1,965.8	צמוד מדד מטבע חוץ (כולל צמוד מט"ח)
5	5	(4)	(38.8)	937.5	898.7	
100	100	1	200.9	17,793.1	17,994.0	סך הכול

הון עצמי

יתרת ההון העצמי ליום 31 במארס 2015 הסתכמה ב- 1,026.5 מיליון ש"ח לעומת 1,012.2 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014, עלייה של כ-1%. העלייה נבעה מהרווח השוטף בסך של 18.7 מיליון ש"ח.

יחס ההון העצמי לרכיבי הסיכון

יחס הלימות ההון הכולל לרכיבי סיכון לאחר השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ביום 31 במארס 2015 על פי 'באזל 3' הוא 13.31% לעומת 13.59% ביום 31 בדצמבר 2014. הירידה נובעת בעיקר מיישום הוראת המעבר בנוגע לכתבי התחייבויות נדחים. בנטרול השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, יחס הלימות ההון הכולל לרכיבי סיכון ביום 31 בדצמבר 2014 הינו 13.65%. יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של הבנק כולל השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ביום 31 במארס 2015 עומד על 9.67% לעומת 9.49% ביום 31 בדצמבר 2014. בנטרול השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של הבנק ביום 31 בדצמבר 2014 עומד על 9.55%. הבנק ערוך בהתאם להוראות בנק ישראל מחודש מארס 2012 לעמידה ביחס הון ליבה מינימלי של 9%. לפרטים ראה להלן בפרק 'גישת הבנק להערכת הלימות ההון'.

הגורם העיקרי לירידה ביחס הלימות ההון הכולל הינו יישום הוראת המעבר בנוגע לכתבי התחייבויות נדחים. הגורמים העיקריים לעלייה ביחס הלימות ההון רובד 1 הינם גידול בהון הנובע מהרווח השוטף וכן מגידול בקרן ההונית בגין התאמות מניירות ערך זמינים למכירה, שקוזזו מירידה בקרן ההונית הנובעת מאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

פעולות לשמירה על יעד יחס הלימות ההון

כחלק מתכנית העבודה של הבנק, המאושרת בידי הדירקטוריון והכוללת יעדים להמשך הגידול בתחומי הפעילות השונים, מתבצעת הערכה של השפעת העמידה ביעדים על היקף נכסי הסיכון של הבנק וכתוצאה מכך על יחס הלימות ההון. כמו כן, הבנק מקיים בקרה שוטפת על העמידה ביחס הלימות ההון ומתאים את פעילותו העסקית, במסגרת היעדים שנקבעו, באופן המאפשר עמידה ביעדי הלימות ההון הנדרשים.

מבנה ההון

רכיבי ההון לצורך חישובי יחס הון (במיליוני ש"ח):

	31/12/14	31/3/14	31/3/15
באזל 3⁽¹⁾			
1. הון עצמי רובד 1			
הון עצמי רובד 1 לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	1,023.4 ⁽²⁾	979.8 ⁽²⁾	1,037.3 ⁽³⁾
סך הכל הון עצמי רובד 1	1,023.4	979.8	1,037.3
2. הון רובד 2			
הון רובד 2 - מכשירים	385.6	385.6	337.4
הון רובד 2 - הפרשות	53.7	28.9	53.3
סך הכול הון רובד 2	439.3	414.5	390.7

- (1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299 בדבר 'מדידה והלימות הון'.
 (2) ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.
 (3) הון עצמי רובד 1 לפני הוראות המעבר של התאמות פיקוחיות הינו 1,026.5 מיליון ש"ח.

למידע נוסף על פי דרישות הגילוי של ההון ראה באתר האינטרנט של הבנק.

חשיפות אשראי ונכסי סיכון

להלן פרטים על נכסי הסיכון ודרישות ההון של הבנק (במיליוני ש"ח):

31 במארס 2015

א. סיכון אשראי	שיעור הסיכון באחוזים	חשיפת הפחתת סיכון אשראי	חשיפת הפחתת לאחר הפחתת סיכון אשראי	נכסי סיכון	דרישת ההון ⁽¹⁾
ריבניות	0	5,600.5	5,600.5	-	-
ריבניות	20	44.4	44.4	8.8	0.8
תאגידים בנקאיים	20	0.4	0.4	0.1	-
תאגידים בנקאיים	50	7,512.1	7,512.1	3,756.1	338.0
חשיפות לא מדורגות:					
תאגידים בנקאיים	20	5.8	5.8	1.1	0.1
תאגידים בנקאיים	50	11.7	11.7	5.9	0.5
קמעונאות ליחידים	75	11,747.6	11,221.2	5,539.4	498.6
קמעונאות ליחידים	150	12.1	12.1	17.8	1.6
עסקים קטנים ⁽²⁾	75	289.0	273.6	161.3	14.6
נכסים אחרים	0	136.4	136.4	-	-
נכסים אחרים	100	215.9	215.9	215.9	19.4
נכסים אחרים	250	62.7	62.7	156.7	14.1
סך הכול סיכון אשראי		25,638.6	25,096.8	9,863.1	887.7
ב. סיכון שוק - הגישה הסטנדרטית					
				0.9	0.1
ג. סיכון תפעולי - הגישה הסטנדרטית					
				866.3	78.0
סך הכול				10,730.3	965.8

(1) דרישות ההון מחושבות לפי שיעור של 9% מיתרות נכסי הסיכון בהתאם להוראת השעה ליישום נדבך 3 של 'באזל 2'.

(2) בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 204 לרבות חשבון פרטי של בעל השליטה בעסק.

31 בדצמבר 2014

א. סיכון אשראי	שיעור הסיכון באחוזים	חשיפת אשראי לפני הפחתת סיכון אשראי	חשיפת אשראי לאחר הפחתת סיכון אשראי	נכסי סיכון	דרישת ההון ⁽¹⁾
חשיפות מדורגות:					
ריבונות	0	5,345.1	5,345.1	-	-
תאגידים בנקאיים	20	0.5	0.5	0.1	-
תאגידים בנקאיים	50	7,725.5	7,725.5	3,862.8	347.6
חשיפות לא מדורגות:					
ישויות סקטור ציבורי	50	1.4	1.4	0.7	0.1
תאגידים בנקאיים	20	25.3	25.3	5.0	0.5
תאגידים בנקאיים	50	12.1	12.1	6.0	0.5
קמעונאות ליחידים	75	11,582.3	11,055.0	5,475.9	492.8
קמעונאות ליחידים	150	13.1	13.1	19.2	1.7
עסקים קטנים ⁽²⁾	75	251.0	237.7	138.8	12.5
נכסים אחרים	0	137.0	137.0	-	-
נכסים אחרים	100	211.3	211.3	211.3	19.0
נכסים אחרים	250	51.6	51.6	129.0	11.6
סך הכול סיכון אשראי		25,356.2	24,815.6	9,848.8	886.3
ב. סיכון שוק - הגישה הסטנדרטית				2.0	0.2
ג. סיכון תפעולי - הגישה הסטנדרטית				865.0	77.9
סך הכול				10,715.8	964.4

- (1) דרישות ההון מחושבות לפי שיעור של 9% מיתרות נכסי הסיכון בהתאם להוראת השעה ליישום נדבך 3 של 'באזל 2'.
 (2) בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 204 לרבות חשבון פרטי של בעל השליטה בעסק.

להלן התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון (באחוזים):

	31/12/14 ⁽³⁾	31/3/14 ⁽³⁾	31/3/15
	באזל 3⁽¹⁾		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	9.55	9.70	9.67
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.65	13.81 ⁽²⁾	13.31

- (1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299 בדבר 'מדידה והלימות הון', החלות מיום 1 בינואר 2014.
 (2) סוג מחדש.
 (3) ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים באר"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

⁽²⁾ 31/12/14	31/3/14	31/3/15	
באחוזים			ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1
			יחס ההון לרכיבי סיכון
⁽¹⁾ 9.43	⁽¹⁾ 9.63	9.57	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות המעבר
0.06	0.04	0.10	השפעת הוראות המעבר
9.49	9.67	9.67	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

(1) לרבות השפעה של אימוץ לראשונה של כללי החשבוונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.
 (2) הוצג מחדש.

נדבך 3

נדבך 3 בהוראות 'באזל 2' עוסק במשמעת שוק וכולל דרישות גילוי שתיושמנה בדיווח לציבור של תאגידים בנקאיים. דרישות הגילוי מיועדות לאפשר למשתמשים בדוחות להעריך מידע משמעותי שכלול בהם באשר ליישום המלצות 'באזל 2' להון, לחשיפות סיכון ולתהליכי הערכת הסיכון ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של התאגיד הבנקאי.

להלן פירוט מיקום הנתונים העוסקים בסיכונים שהבנק חשוף אליהם והמנוהלים על פי המדיניות שקבע הדירקטוריון וכפי שנקבע בהוראת הנדבך כאמור:

נושא	פירוט	פרק בדוח דירקטוריון/תוספת בסקירת הנהלה/ ביאור בדוח הכספי
תחולת היישום	פרטים על ישויות בקבוצה, תיאור ההבדלים	פעילות הבנק ותיאור התפתחות עסקיו
מבנה ההון	פירוט מבנה ההון	דוח על השינויים בהון העצמי, ביאור 8 הלימות הון
הלימות ההון	ההון שלו	דין תמציתי בגישת הבנק להערכת הלימות נדבך 3
הלימות ההון	נכסי סיכון, דרישות הון ונתוני יחס ההון	יחס ההון העצמי לרכיבי סיכון
סיכון אשראי	גילוי איכותי כללי באשר לסיכון האשראי	מדיניות ניהול סיכונים
סיכון אשראי	חשיפות סיכון אשראי לפי סוגים עיקריים ולפי ענפי משק	תוספת ג- סיכון האשראי לפי ענפי משק
סיכון אשראי	חשיפות סיכון אשראי לפי תקופות לפירעון	מדיניות ניהול סיכונים
סיכון אשראי	מידע על חובות בעייתיים לפי ענפי משק	תוספת ג- סיכון האשראי לפי ענפי משק
סיכון אשראי	מידע על חובות בעייתיים	ביאור 5 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
סיכון אשראי	חשיפות (מדורגות ולא מדורגות) בכל משקל סיכון	חשיפות אשראי ונכסי סיכון
הפחתת סיכון אשראי	גילוי איכותי	מדיניות ניהול סיכונים
הפחתת סיכון אשראי	גילוי כמותי	יחס ההון העצמי לרכיבי סיכון
סיכון אשראי של צד נגדי	גילוי איכותי	מדיניות ניהול סיכונים
סיכון שוק	גילוי איכותי	מדיניות ניהול סיכונים
סיכון שוק	דרישות הון	חשיפות אשראי ונכסי סיכון
סיכון תפעולי	גילוי איכותי	מדיניות ניהול סיכונים
סיכון ריבית	גילוי איכותי	מדיניות ניהול סיכונים
בתיק הבנקאי	גילוי איכותי	מדיניות ניהול סיכונים
סיכון ריבית	גילוי כמותי	מדיניות ניהול סיכונים
בתיק הבנקאי	גילוי כמותי	מבנה ארגוני, סינוף וכוח אדם
מדיניות תגמול	גילוי איכותי	מבנה ארגוני, סינוף וכוח אדם
מדיניות תגמול	גילוי כמותי	מבנה ארגוני, סינוף וכוח אדם
יחס כיסוי נזילות	גילוי איכותי	מדיניות ניהול סיכונים

גישת הבנק להערכת הלימות ההון

הבנק מעריך את הלימות ההון שלו על פי כללי 'באזל 2', כפי שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים. במסגרת הנדבך הראשון הבנק נוקט בגישה הסטנדרטית כדי להעריך את החשיפה לסיכון אשראי, סיכון תפעולי וסיכון שוק.

נוסף על כך, הבנק מקצה הון במסגרת הנדבך השני בעבור סיכונים שאינם מטופלים בנדבך הראשון וכן בגין השפעת מבחני הקיצון והתרחישים שביצע כדי לבחון את הלימות ההון של הבנק במצבי שוק ופעילות עסקית שונים. ההקצאה מתבצעת כחלק מתהליך ה-ICAAP שבמסגרתו הבנק בוחן את נאותות ניהול הסיכונים שלו ותהליכי העבודה בניהול סיכונים ואת נאותות הקצאת ההון ומתודולוגיות הקצאת ההון בגין הסיכונים השונים.

נוסף על כך, הבנק מנטר את יחס הלימות ההון באופן שוטף כדי לוודא שיעמוד בדרישות הפיקוח על הבנקים ובמגבלות שקבע הדירקטוריון וכדי שיוכל להיערך בעוד מועד למתן מענה להתפתחות נכסי הסיכון ודרישת ההון של הבנק.

בחודש מארס 2012 פורסמה הוראת בנק ישראל בדבר 'מסגרת באזל 3 - יחסי הון ליבה מינימליים' הקובעת כי עד ליום 1 בינואר 2015 על הבנק לעמוד ביחס הון רובד 1 של 9%. בחודש מאי 2013 פורסמו עדכונים לנוהל בנקאי תקין לעניין יחס הלימות ההון הנדרש ומבנה ההון המוכר וכן הוראות מעבר לעניין זה. לפיכך, דירקטוריון הבנק קבע כי יחס הון רובד 1 יהיה בשיעור שלא יפחת מ-9.0%. כמו כן נקבע כי יחס הלימות ההון הכולל לא יפחת משיעור של 13%, וזאת בהתאם לדרישת ההון שקבע בנק ישראל לבנק ערב הרחבת הרישיון.

בנוסף, בהתאם להחלטת הדירקטוריון ולדרישת בנק ישראל במסגרת תהליך הסקירה וההערכה הפיקוחי בבנק (SREP- Supervisory Review & Evaluation Process), הבנק פועל לשמירת שולי בטחון נאותים ונקבעה מגבלת מינימום ליחס הון רובד 1 בתרחישי הקיצון המשמשים את הבנק להערכת הלימות ההון במסגרת תהליך ה-ICAAP.

פירוט נוסף בנושא ראה בפרק 'המלצות ועדת באזל 3' במסגרת 'מדיניות ניהול סיכונים' להלן.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם פורט בביאור 2 בדוחות הכספיים. בעת היישום של כללי החשבונאות בעריכת הדוחות הכספיים הנהלת הבנק משתמשת בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של הנכסים וההתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ושל התוצאות המדווחות של הבנק.

ייתכן שהתממשותם בעתיד של האומדנים וההערכות יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים. חלק מההערכות והאומדנים כאמור כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים בעתיד משינויים שונים.

בכל הנוגע למדיניות החשבונאית הבנק מחשיב אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, כאומדנים וכהערכות בנושאים קריטיים. לדעת הנהלת הבנק, האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

בדוחות לשנת 2014 ניתן פירוט, במסגרת המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים, לטיפול החשבונאי בהפרשה להפסדי אשראי והחלפת מערכת הליבה הבנקאית. במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית של הבנק בנושאים הקריטיים האלו שדווחו ומפורטים בדוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014.

התחייבות בגין זכויות עובדים

חלק מההתחייבויות בגין זכויות עובדים מחושבות על פי מודלים אקטואריים ומתבססות על הערכת הנהלת הבנק בנוגע להיקפי הפרישות הצפויות בשנים הקרובות.

המודלים האקטואריים כוללים בין היתר הנחות בנוגע ללוחות תמותה, לשיעורי נכות, לשיעורי עזיבת עובדים ולשיעורי עליית שכר. שינוי בכל אחד מהפרמטרים יביא לידי שינוי בגובה התחייבות הבנק בגין זכויות עובדים.

סכום ההתחייבות ברוטו המחושבת על בסיס אומדנים אקטואריים נכון ליום 31 במארס 2015 עומד על סך של כ- 193.6 מיליון ש"ח. ההתחייבויות מכוסות במלואן על ידי הפקדות ביעודות ועל ידי הפרשות מתאימות בספרים. ההתחייבות מהוננת בשיעור היוון של איגרות חוב ממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על איגרות חוב קונצרניות בארה"ב בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה, בהתאם להוראת המפקח על הבנקים מיום 11 בינואר 2015.

מדיניות ניהול סיכונים

במהלך פעילותו הבנק נחשף לסיכונים שונים, כגון סיכוני שוק (סיכונים הנובעים מחשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ובשערי החליפין וסיכונים מחשיפת בסיסי ההצמדה), סיכוני נזילות, סיכוני אשראי וסיכונים תפעוליים. הוראות בנק ישראל לניהול בנקאי תקין קובעות עקרונות יסוד לניהול ולבקרת סיכונים. ההנחיות דורשות מעורבות והבנה של הדירקטוריון בניהול סיכונים, מינוי מנהל סיכונים והעמדת כלים להערכה ולמדידה של סיכונים. מערך ניהול הסיכונים בבנק פועל על פי הוראות בנק ישראל, בהתאם למסגרת העבודה שהותוותה בהוראות 'באזל 2' ועדכונים רלוונטיים להוראות באזל אשר אומצו על ידי בנק ישראל.

מערך ניהול הסיכונים בבנק מתבסס על כמה רבדים לצורך זיהוי, מדידה, בקרה וביקורת הסיכונים השונים. מערך זה בנוי על העיקרון של הפרדת תפקידים ואי תלות ומסתמך על שלושה קווי הגנה כמוגדר במדיניות הבנק.

ניהול הסיכונים בבנק מפוקח ומוסדר באמצעות דירקטוריון הבנק וועדותיו, הנהלת הבנק וועדות הנהלה, האגפים העסקיים יוצרי הסיכונים והאגף לניהול סיכונים.

מסמך ה-ICAAP ליום 31 בדצמבר 2013 אושר בדירקטוריון הבנק בחודש אפריל 2014. כחלק מתהליך העבודה ביצע הבנק, בין היתר, בחינה ועדכון של תרחישי הקיצון הרלוונטיים לבנק וניתוח השפעתם על הקצאת ההון הנדרשת במסגרת נדבך 2 ועדכון של מתודולוגיית הקצאת ההון לסיכונים שונים ככל שנדרש. בנוסף נבחנה השפעת פרויקט המחשוב על תכנון ההון. במהלך הרבעון השלישי של שנת 2014 בוצע עדכון למסמך ה-ICAAP לאור אישור סופי שניתן בדירקטוריון למתווה פרויקט המחשוב ובמסגרת זו נבחנה גם השפעת המתווה המאושר על תכנון ההון. תוצאות הערכת הלימות ההון שבוצעו מצביעות על כך שלבנק כרית הון מספקת לכיסוי הסיכונים שהוא חשוף אליהם, הן במצב עסקים רגיל הן במצבי קיצון.

לפירוט מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק, המבנה הארגוני ומערך הניהול ראה דוח הדירקטוריון לשנת 2014.

הוראות רגולטוריות

המלצות ועדת באזל 3 'מסגרת פיקוחית עולמית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית' (להלן באזל 3)
 בעקבות לקחי המשבר של שנת 2008 המלצות 'באזל 3' מתמקדות בחיזוק עמידות המערכת הבנקאית בעתות משבר. ההוראות אינן מחליפות את הוראות 'באזל 2' ובאות לעדכן כמה נושאים כמפורט להלן: שיפור איכות ההון; שיפור יחסי הנזילות וקביעת סטנדרטים אחידים למדידת הנזילות; קביעת כלים להתאמת דרישות ההון לפי פרופיל הסיכון של כל בנק; שינוי אופן חישוב נכסי הסיכון; שינוי שיעור הלימות ההון ושקיפות באופן ניהול הסיכונים.

בחודש מאי 2013 פרסם בנק ישראל כמה חוזרים סופיים המשלבים בהוראות ניהול בנקאי תקין את המלצות 'באזל 3' בנושא מדידה והלימות ההון. על פי עדכון ההוראות על הבנק לעמוד החל מ-1 בינואר 2015 ביחס הון רובד 1 של 9%. בנוסף, עיקרי התיקונים עוסקים בעדכון מבנה ההון הפיקוחי ויעדי ההון המזעריים, בקריטריוני כשירות להכרה במרכיבי ההון ברובדי ההון השונים, בהתאמות פיקוחיות וניכויים מההון ובהשקעות בהון של תאגידים פיננסיים. נוסף על כך, פורסמו הוראות מעבר הדנות בהתאמות פיקוחיות וניכויים מההון ובמכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו. תחילת התיקונים להוראות היא מיום 1 בינואר 2014, למעט לעניין העמידה בדרישת יעד ההון המזערי החל מיום 1 בינואר 2015.

הבנק נערך לעמידה ביחס הון הליבה האמור בהתאם ללוחות הזמנים שנקבעו בהוראות. כמו כן, הבנק פועל לשמירת שולי ביטחון נאותים, בהתאם להחלטת הדירקטוריון ולדרישת בנק ישראל במסגרת תהליך הסקירה וההערכה הפיקוחי בבנק (SREP).

– יחס מינוף

בחודש ינואר 2014 פרסמה ועדת באזל מסגרת עבודה ודרישות גילוי ליחס מינוף. מטרת יחס זה הינה להגביל את הצטברות המינוף במגזר הבנקאי בכדי למנוע תהליכי צמצום מינוף שעלולים לפגוע במערכת הפיננסית ובכלכלה ולחזק את הדרישות מבוססות הסיכון באמצעות הוספת מדידה פשוטה, שאינה מבוססת סיכון (בין היתר סיכון אשראי).

בחודש אפריל 2015 פרסם בנק ישראל עדכון להוראות הדיווח לציבור בנוגע לגילוי על יחס מינוף וכן הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה מספר 218 'יחס מינוף' הקובעת דרישות יחס מינוף מזערי לתאגידים בנקאיים שלא תפחת מ- 5% על בסיס מאוחד.

יחס מינוף מוגדר כמדידת ההון (הון רובד 1) מחולקת במדידת החשיפה (סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים).

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף האמור החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה, נדרש להגדיל את היחס בשיעורים רבעוניים עד ליום 1 בינואר 2018.

סיכוני שוק

סיכון שוק הוא הסיכון להפסדים על פוזיציות מאזניות וחוץ-מאזניות הנובעים משינויים במחירי השוק או מהתנודתיות שלהם. סיכוני שוק נובעים מרגישות המכשירים הפיננסיים של הבנק לשינויים בריבית, בשיעור האינפלציה ובשער החליפין.

מקובל להבחין בין שתי גישות מדידה שונות אך משלימות של סיכוני השוק:

1. גישת הערך הכלכלי המשקפת את השפעת השינויים בגורמי השוק על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים בעתיד. גישה זו ממוקדת בטווח הארוך ובסיכונים המובנים בפעילויות הבנק.
2. גישת הערך החשבונאי - בגישה זו מוקד הניתוח הוא ההשפעות על ההון של הבנק:
  - א. השפעות על השווי ההוגן (מכשירים נגזרים וניירות ערך בתיק הזמין למכירה). לשינויים אלו השפעה על בסיס ההון.
  - ב. השפעות על הכנסות המימון (רווחיות הבנק). הניתוח בהיבט זה נעשה לאופק זמן מוגדר וקצר יחסית.

החשיפות לסיכוני שוק מנוהלות על פי מגבלות הפעילות שקבע הדירקטוריון, ובהן מגבלות על רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בגורמי הסיכון העיקריים, לרבות מגבלה על היקף ההפסד בתרחישי קיצון, ומגבלות על תחומי מסחר שונים. הנהלת הבנק פועלת בכפוף למסגרת המגבלות שנקבעה ובהתאם לתנאי השוק במועד נתון. מגבלות הדירקטוריון נקבעו לפי גישת הערך הכלכלי. טרם נקבעו מגבלות לפי גישת הערך החשבונאי.

הבנק נדרש לשמור על הון מזערי בגין סיכוני השוק על פי מודל סטנדרטי שהגדיר בנק ישראל במסגרת הנדבך הראשון של הוראות 'באזל 2'. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת בגין סיכון שער החליפין של מטבע החוץ בבנק. סך ההון הנדרש לעניין זה ביום 31 במארס 2015 הוא 0.1 מיליון ש"ח (הסכום המשוקלל במונחי נכסי סיכון הוא 0.9 מיליון ש"ח).

כחלק מהתהליך הפנימי להערכת הלימות ההון נדרש הבנק לחשב הקצאת הון, נוסף על הקצאת ההון הרגולטורית (כנדרש בנדבך הראשון ב'באזל 2'), גם לסיכון הריבית בתיק הבנקאי.

– חשיפת הבסיס

חשיפת הבסיס מוגדרת כחשיפת ההון הפיננסי במגזר הצמוד למדד ובמגזר המט"ח (כולל צמוד מט"ח). הסיכון נובע מהשפעה אפשרית של האינפלציה ושל שינויים בשערי החליפין על השווי הכלכלי של הבנק ועל רווחיותו.

היקף חשיפת הבסיס נאמד מתוך הון רובד 1 כהגדרתו לצורך חישוב יחס הלימות ההון. מגבלות ההשקעה שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק הותאמו בהתאם.

מדידת החשיפות נעשית לאחר התאמות כלכליות וכוללת מכשירים פיננסיים נגזרים (אם יש) אשר מוצגים כחוץ-מאזניים. סיכון הבסיס מחושב במונחים חשבונאיים ולא במונחי שווי הוגן. מגבלות ההשקעה שקבע דירקטוריון הבנק מוגדרות לפי טווחים וכאחוז מהון רובד 1.

כחלק מהמדיניות העסקית של הבנק, משווקים מכשירים צמודים למדד המחירים לצרכן עם הבטחת קרן. הבטחת קרן עלולה לחשוף את הבנק בתקופות מסוימות. הבנק התאים חלק מהמכשירים שלו כדי למזער את החשיפה, אך עם זאת קיבל על עצמו חשיפה זו מתוך רצון לשמור על מיצובו כבנק תחרותי בעיני לקוחותיו.

להלן חשיפת הבסיס במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2015 (במיליוני ש"ח):

מגבלה כאחוז מהון רובד 1	מינימום במהלך שלושת החודשים הראשונים של השנה ⁽¹⁾	מקסימום במהלך שלושת החודשים הראשונים של השנה ⁽¹⁾	אחוז מהון רובד 1 ⁽²⁾	ליום 31 במארס 2015	
(-100%)-225%	(255.2)	522.0	50.3	522.0	מגזר צמוד מדד
(-100%)-250%	313.9	1,101.6	30.3	313.9	מגזר שקל לא צמוד
(-10%)-14%	(1.2)	(0.4)	-	(0.4)	מגזר מט"ח וצמוד מט"ח
				191.0	רכוש קבוע

הון עצמי 1,026.5

(1) על בסיס מדידה לסופי חודשים.

(2) סך הון רובד 1 ליום 31 במארס 2015 הוא 1,037.3 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2014 1,023.4 מיליון ש"ח, ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים).

בחודש מארס השנה חלה עלייה במדד המחירים לצרכן, זאת לאחר מספר חודשים של שינויים שליליים או אפסיים במדד.

הבנק התאים את חשיפת הבסיס שלו במהלך התקופה המדווחת הן בהתאם לתחזיות ולאינפלציה הגלומה בשוק ההון והן בהתאם לרמת התשואות שהניבו הנכסים הצמודים למדד הרלוונטיים להשקעות הבנק, תוך כדי בחינה של הרווח האלטרנטיבי.

בחודש מארס 2015 השקיע הבנק בנכסים צמודי מדד זאת לאור פרעונות גבוהים של נכסים במהלך התקופה ובשל מדד חזוי גבוה לחודש מארס.

להלן רגישות השווי ההוגן לשינוי במדד של 1% במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2015 (במיליוני ש"ח):

מינימום במהלך שלושת החודשים הראשונים של השנה ⁽¹⁾	מקסימום במהלך שלושת החודשים הראשונים של השנה ⁽¹⁾	ליום 31 במארס 2015	
(2.7)	5.3	5.3	עליית מדד בשיעור של 1%
2.7	(5.3)	(5.3)	ירידת מדד בשיעור של 1%

(1) על בסיס מדידה לסופי חודשים.

– חשיפת הריבית

סיכון ריבית הוא החשיפה של מצבו הפיננסי של הבנק לשינויים בשערי הריבית.

דיווח על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית מוצג בסקירת ההנהלה בתוספת ב.

מצבו הפיננסי של הבנק מוגדר הן על ידי השווי הכלכלי של הבנק והן על ידי שינויים ברווחיות החשבונאית הנוצרת מפעילותו.

שינויים בריבית משפיעים על השווי הכלכלי של הנכסים וההתחייבויות במאזן הבנק ושל מכשירים חוץ-מאזניים. השווי הכלכלי של הבנק מוגדר כשווי שוק או כשווי ההוגן של זרמי המזומנים הצפויים (נטו), מהווים בריביות השוק. כמו כן, השינויים בשיעורי הריבית משפיעים על רווחיות הבנק באמצעות השינוי בהכנסות נטו מריבית וכן על יחסי ההון.

שינויים בשיעורי הריבית עלולים לפגוע ברווחיות הבנק אם יש פער בין משך החיים הממוצע (להלן מח"מ) של הנכסים לבין מח"מ ההתחייבויות (פער מח"מ כולל ופערי מח"מ לטווחי זמן שונים).

קיימים מספר מקורות לסיכון הריבית אליו חשוף הבנק: סיכון תמחור מחדש (אי התאמה בזמני הפירעון של עסקאות בריבית קבועה או תמחור מחדש של מכשירים בריבית משתנה), סיכון עקום תשואה (אי התאמה בתמחור מחדש יכולה לחשוף את הבנק לשינויים בשיפוע ובצורה של עקום התשואה), סיכון בסיס הריבית ומרווח (סיכון הנובע ממתאם לא מושלם בהתאמת שיעורי הריבית המתקבלת והמשולמת על מכשירים שונים אשר בדרך כלל יש להם אותם מאפייני תמחור).

הכלים המרכזיים העומדים לרשות הבנק למדידה ולבקרה של סיכון הריבית בתיק הבנקאי הם חישוב פער המח"מ הכלכלי וחישוב רגישות השווי ההוגן של הבנק לשינויים מקבילים במבנים העתיים של שיעורי הריבית בשוק (PV200). כמו כן, בבנק מתבצע חישוב של הערך הנתון לסיכון (VAR) בשיטה ההיסטורית ומבחני קיצון ועמידות הכוללים שינויים במבנים העתיים של שיעורי הריבית במגזרים השונים יחד עם שינויים בגורמי סיכון שוק נוספים. במסגרת התאמות שנדרשו על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 333 בנושא ניהול סיכון הריבית, נוספו מדדים נוספים לניהול הסיכון: מדד סיכון מרווח, מדד חשיפה לרווח ומדד להשפעה על הלימות ההון במסגרת ניתוח תרחישים שונים בתיק הזמין למכירה. עבור המדדים החדשים הוחלט לקבוע מגבלות דירקטוריון בשלב מאוחר יותר. במהלך הרבעון השני של השנה יתאים הבנק את מדיניותו להמלצות הנוספות בהוראה 333. בין היתר, השלמת הגדרת תרחישי קיצון מפורטים, הגדרת תרחיש קיצון PV300, הרחבת מדד חשיפה לרווח ועוד. המידע הכלול בפסקה זו הוא מידע צופה פני עתיד. הבנק אומד את חשיפת הריבית בתיק הבנקאי בתדירות שבועית.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על מספר מדדי סיכון: מגבלות על ה-VAR בתיק הבנקאי כאחוז מהון רובד 1 של הבנק, מגבלות PV200 כללי ולפי מגזרים ומגבלות על היקף ההפסד בתרחישי קיצון, אף הן כאחוז מהון רובד 1. עבור מדדי סיכון אלו נקבעו גם סמכויות מנכ"ל שחריגה מהן מחייבת דיווח בדירקטוריון הבנק. נקבעה מסגרת נוספת של 10% מעל מגבלת הדירקטוריון אשר תוגדר 'כגלישה' שנובעת אך ורק מתנודות שוק ולא מפעילות יזומה.

על פי הוראת המפקח על הבנקים לניהול סיכון הריבית, כאשר יישום זעזוע סטנדרטי בשיעור הריבית על התיק הבנקאי מוביל לירידה בשווי הכלכלי של הבנק בסכום העולה על 20% מההון העצמי, על הבנק להעביר דוח מידי למפקח.

מדדי הסיכון הנבחרים בבנק מוגדרים להלן:

- השווי ההוגן מבוסס על ערך נוכחי, על שווי שוק או על יתרה מאזנית (כמפורט בביאור 11 בדוחות הכספיים). לקביעת השווי ההוגן משמשים שיעורי ניכיון למועד המדידה.
- סיכון הריבית בתיק הבנקאי נמדד במונחים של שינוי בשווי ההוגן בעקבות שינויים בריבית.
- הבנק מחשב VAR היסטורי על פי היסטוריה של שלוש השנים האחרונות, ברמת מובהקות של 99% ולאופק של 10 ימי עסקים (ראה להלן בפרק 'אומדן פנימי של ערך ה-VAR').
- PV200 מוגדר כרגישות השווי ההוגן נטו של הבנק במגזרי ההצמדה השונים לתזוזה בו-זמנית של עקום הריבית הרלוונטי ב-2%.
- המח"מ (ופער המח"מ הנגזר) המוצג להלן הוא מח"מ כלכלי (המבוסס על יתרות שווי הוגן) המושפע גם ממכשירים נגזרים המוצגים כחוז-מאזניים (שלא כמו המח"מ האפקטיבי וההפרש במח"מ המוצגים בסקירת ההנהלה בתוספת ב).
- מח"מ שולי מוגדר כהשפעה של כל מקטע זמן על המח"מ הכללי.
- השינוי במצבו הפיננסי של הבנק על פי מבחני הקיצון נמדד באמצעות השינוי בשווי ההוגן של הבנק, כתוצאה מהשינויים שמייחס כל תרחיש למחירים של גורמי הסיכון.
- מדד סיכון מרווח: השפעה על השווי ההוגן בשינוי של 1% במרווח של הנכסים וההתחייבויות הפיננסיים. חישוב PV100 על נכסים והתחייבויות הבנק כאשר תזרים המזומנים שלהם מחושב לפי תקופות לפירעון (מועד פירעון סופי או תחנת יציאה קרובה), בשונה ממועד שינוי הריבית. מדד זה מחושב אחת לחודש.
- מדד חשיפה לרווח: מדידת השפעת תזוזה מקבילה של עקום הריבית על הכנסות הבנק לתקופה נתונה. אומדן ההשפעה על הכנסות באמצעות שימוש בגישת 'התקופה המשלימה', קרי למשך כמה זמן יהיה צורך לממן את הנכסים באמצעות תחליף להתחייבות שנפרעו או להשקיע מחדש את הנכסים שנפרעו לפני פירעון המקורות, בתוך תקופת המדידה. ההנחה היא שלא חל שינוי במח"מ המכשירים לתקופת המדידה.
- מדידת השפעות תרחישים על הלימות ההון: ניתוח השפעת תרחישים שונים בתיק הזמין למכירה על יחס הלימות ההון בהנחה שאין שינוי בנכסי הסיכון.

השינוי בשווי ההוגן בעקבות שינוי בשיעור של 2% בריבית הוא כדלקמן:

מגבלה כאחוז מהון רובד ⁽³⁾	מינימום במהלך שלושת החודשים הראשונים של השנה	מקסימום במהלך שלושת החודשים הראשונים של השנה	באחוזים מסך הון רובד 1		שינוי בשווי ההוגן במיליוני ש"ח		חשיפת ריבית
			31/12/14	31/3/15	31/12/14	31/3/15	
14	2.6	3.9	3.1	3.9	31.6	40.9	מגזר צמוד מדד
14	2.5	4.8	4.5	2.5	46.1	25.6	מגזר שקל לא צמוד
6	0.3	1.0	0.3	1.0	2.7	10.4	מגזר מט"ח וצמוד מט"ח
16	7.4	8.1	7.9	7.4	80.4	76.9	סך הכול⁽¹⁾

- (1) בקיזוז בין מגזרים.
- (2) על בסיס מדידה לסופי חודשים.
- (3) מגבלות הדירקטוריון נקבעו ביחס למדידה שבועית של מדדי הסיכון. המדידה החודשית המוצגת לעיל נעשת בהתאם לכללי הדיווח החשבונאי.
- (4) שיעור החשיפה ביחס להון רובד 1 בגין חודשים קודמים לפני מארס 2015 נמדד לפני השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים על הון רובד 1, בהתאם לאופן המדידה בתקופה המיוחסת.

חשיפת הריבית במגזר השקלי ירדה במהלך הרבעון הראשון של השנה בשל עדכון מודל פריסת עו"ש הזכות (ראה להלן). סך חשיפת הריבית בבנק ירדה בשל כך.

במגזר הלא צמוד - לרוב הנכסים וההתחייבויות מח"מ קצר או שהם צמודים לריבית הפריים היכולה להשתנות מדי יום, ועל כן הם מסווגים כנכסים או כהתחייבויות לפירעון עם דרישה. מח"מ ההתחייבויות במגזר מושפע, בין היתר, מיתרת עו"ש הזכות שנפרסת, על פי מודל, עד תשע שנים (עד חודש פברואר 2015 נפרס עד חמש שנים). בדוח סקירת ההנהלה על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית (תוספת ב) הוצגו פיקודנות הציבור השקליים כאשר עו"ש הזכות נפרס כאמור.

במהלך הרבעון הראשון של השנה אישר דירקטוריון הבנק עידכון למודל פריסת עו"ש הזכות. הבנק החל לעבוד לפיו החל מחודש מארס 2015.

נכון ליום 31 במארס 2015 שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו (להלן שיעור התשואה הפנימי) בגין הנכסים הפיננסיים הוא 2.0% (2.6% נכון ליום 31 בדצמבר 2014). שיעור התשואה הפנימי בגין ההתחייבויות הפיננסיות הוא 0.5% (0.7% נכון ליום 31 בדצמבר 2014).

נכון ליום 31 במארס 2015 מח"מ הנכסים ארוך ממח"מ ההתחייבויות ב-0.1 שנים (נכון ליום 31 בדצמבר 2014 0.2 שנים). יש חשיפה לעליית ריבית במגזר.

חשיפת הבנק לסיכון הריבית במגזר השקלי הנמדדת באמצעות PV200 ירדה במהלך הרבעון הראשון של השנה וזאת בין היתר בשל עדכון מודל פריסת עו"ש הזכות כאמור.

הבנק משקיע באג"ח לא צמודות בריבית משתנה. איגרות חוב אלו הן לטווח ארוך ומשלמות ריבית המשתנה אחת לשלושה חודשים. לצורך מדידת סיכונים הריבית במדדי ה-VAR ו-PV200, מח"מ האיגרות קצר על אף שתשואת איגרות החוב מורכבת גם ממרווח שהוא רכיב של ריבית קבועה. כאשר ההשקעות מתבצעות בתיק הזמין למכירה פיתח הבנק מדד נוסף (מדד לסיכון המרווח) המשמש לצורך מדידה ומעקב אחר סיכון הריבית הגלום באיגרות חוב בעלות ריבית משתנה ואת השפעתו על התנודה בקרן ההונית. בהשקעות בתיק לפידיון אין מגבלה על פי המדד האמור אף על פי שסיכונים הריבית הקיימים לא נבדלים בין התיקים. במהלך השנתיים

האחרונות אחזקות הבנק במכשירים אלו הוקטנו משמעותית בתיק הזמין ונרכשו בהיקפים גבוהים יחסית בתיק לפידיון.

לבנק השקעות בפיקדונות בבנקים שקליים לא צמודים הנושאים ריבית קבועה ואשר הופקדו לתקופות שונות שבין ארבע לשבע שנים. ריבית הפיקדון עולה מידי תקופה בהתאם למתווה שנקבע בתנאי הפיקדון. בפיקדונות אלו קיימת אפשרות למספר תחנות יציאה שנקבעות מראש במועדים קבועים ובהן ניתן למשוך את כספי הפיקדון בהודעה מראש. לצורך מדידת סיכון הריבית הבנק מניח משיכה מפיקדונות אלו במועדי התחנות הקרובות. לבנק שיקול דעת במשיכת הפיקדונות בהתאם לתנאי השוק באותם מועדים. ראה בנוסף באור מדיניות חשבונאית בדוח הכספי.

במגזר הצמוד מדד - נכון ליום 31 במארס 2015 שיעור התשואה הפנימי בגין הנכסים הפיננסיים הוא 0.5% (1.5% נכון ליום 31 בדצמבר 2014). שיעור התשואה הפנימי בגין ההתחייבויות הפיננסיות הוא שיעור תשואה שלילי של 0.5% (0.2% נכון ליום 31 בדצמבר 2014). שיעורי התשואה הפנימיים במהלך השנה מושפעים מכמה גורמים כמפורט להלן:

- א. מהתחייבות חוזית כלפי לקוחות המבטיחה ריבית חיובית מזערית גם בתקופות של תשואה שלילית בהשקעות הבנק.
- ב. מהשפעת גיוס ההון בבנק לטווח ארוך.

נכון ליום 31 במארס 2015 מח"מ הנכסים ארוך ממח"מ ההתחייבויות ב-0.7 שנים (0.6 שנים נכון ליום 31 בדצמבר 2014). יש חשיפה לעליית ריבית במגזר.

השקעת הבנק בנכסים צמודי מדד במהלך הרבעון הראשון של שנת 2015 תרמה לעלייה בחשיפת הבנק לסיכון הריבית במגזר.

לבנק כמה חשיפות ריבית הנובעות מאופי פעילותו ומרצונו ליצור יתרון תחרותי. הבנק פועל באופן שוטף כדי לצמצם חשיפות אלו וכדי לשמור על מדיניות השקעה שלא תשחק יתר על המידה את רווחי הבנק בטווחים הקצרים.

מקורות הבנק מחד גיסא ומיעוט הנכסים צמודי המדד לטווח קצר שניתן לצבור בשוק מאידך גיסא יוצרים פער מח"מ. עם זאת, ההנהלה רואה בשיווק מוצרים אלו במגזר הצמוד למדד מנוף לשמירת לקוחות ולהגדלת הרווחים העתידיים.

במגזר מטבע חוץ (כולל צמוד מט"ח) - היקף הנכסים וההתחייבויות במגזר אינו גדול. נכון ליום 31 במארס 2015 הפער בין שיעור התשואה הפנימי של הנכסים לבין שיעור התשואה הפנימי של ההתחייבות הוא כ-0.8% (0.4% נכון ליום 31 בדצמבר 2014). מח"מ הנכסים ארוך ממח"מ ההתחייבויות ב-0.6 שנים (0.1 שנים נכון ליום 31 בדצמבר 2014). העלייה בפער המח"מ נובעת מהשקעות הבנק לטווחים יחסית ארוכים יותר.

להלן תיאור השפעתם של שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק:

א. השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים, לפני השפעתם של שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית (במיליוני ש"ח)

ליום 31 במארס 2015				
סך הכול	מטבע חוץ ⁽²⁾	מטבע ישראלי		
		צמוד למדד	לא צמוד	
21,063.0	901.8	3,192.0	16,969.2	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
-	-	-	-	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים ⁽³⁾
20,044.4	901.6	2,658.4	16,484.4	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
-	-	-	-	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים ⁽³⁾
1,018.6	0.2	533.6	484.8	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

ליום 31 במארס 2014 ⁽⁸⁾				
סך הכול	מטבע חוץ ⁽²⁾	מטבע ישראלי		
		צמוד למדד	לא צמוד	
19,478.6	800.9	3,461.2	15,216.5	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
-	-	-	-	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים ⁽³⁾
18,576.3	794.7	3,198.0	14,583.6	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
-	-	-	-	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים ⁽³⁾
902.3	6.2	263.2	632.9	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

ליום 31 בדצמבר 2014 ⁽⁸⁾				
סך הכול	מטבע חוץ ⁽²⁾	מטבע ישראלי		
		צמוד למדד	לא צמוד	
20,739.4	939.7	2,721.4	17,078.3	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
-	-	-	-	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים ⁽³⁾
19,866.8	939.1	2,778.7	16,149.0	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
-	-	-	-	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים ⁽³⁾
872.6	0.6	(57.3)	929.3	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

ב. השפעתם של שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים (במיליוני ש"ח)

ליום 31 במארס 2015						
השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים לאחר השפעת השינויים בשיעורי הריבית ⁽⁴⁾						
שינוי בשווי ההוגן		סך הכול	מטבע חוץ ⁽²⁾	מטבע ישראלי		השינוי בשיעורי הריבית
סך הכול	סך הכול			לא צמוד	צמוד למדד	
באחוזים						
(4.1)	(42.2)	976.4	(5.0)	512.9	468.5	1% גידול מידי בו בזמן של
(0.5)	(4.6)	1,014.0	(0.3)	531.5	482.8	0.1% גידול מידי בו בזמן של
5.1	52.4	1,071.0	5.7	554.9	510.4	1% קיטון מידי בו בזמן של
(7.5)	(76.9)	941.7	(10.2)	492.7	459.2	2% גידול מידי בו בזמן של
11.6	117.9	1,136.5	11.2	576.9	548.4	2% קיטון מידי בו בזמן של

ליום 31 במארס 2014						
השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים לאחר השפעת השינויים בשיעורי הריבית ⁽⁴⁾⁽⁸⁾						
שינוי בשווי ההוגן		סך הכול	מטבע חוץ ⁽²⁾	מטבע ישראלי		השינוי בשיעורי הריבית
סך הכול	סך הכול			לא צמוד	צמוד למדד	
באחוזים						
(5.1)	(46.0)	856.3	1.0	243.1	612.2	1% גידול מידי בו בזמן של
(0.5)	(4.7)	897.6	5.6	261.2	630.8	0.1% גידול מידי בו בזמן של
6.0	54.6	956.9	11.4	283.8	661.7	1% קיטון מידי בו בזמן של
(9.5)	(85.7)	816.6	(4.0)	223.5	597.1	2% גידול מידי בו בזמן של
13.2	118.9	1,021.2	16.7	304.8	699.7	2% קיטון מידי בו בזמן של

ליום 31 בדצמבר 2014						
השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים לאחר השפעת השינויים בשיעורי הריבית ⁽⁴⁾⁽⁸⁾						
שינוי בשווי ההוגן		סך הכול	מטבע חוץ ⁽²⁾	מטבע ישראלי		השינוי בשיעורי הריבית
סך הכול	סך הכול			לא צמוד	צמוד למדד	
באחוזים						
(5.0)	(44.1)	828.5	(0.8)	(73.4)	902.7	1% גידול מידי בו בזמן של
(0.5)	(4.8)	867.8	0.4	(58.9)	926.3	0.1% גידול מידי בו בזמן של
6.1	53.4	926.0	1.9	(40.6)	964.7	1% קיטון מידי בו בזמן של
(9.2)	(80.4)	792.2	(2.1)	(88.9)	883.2	2% גידול מידי בו בזמן של
13.6	118.8	991.4	3.3	(23.4)	1,011.5	2% קיטון מידי בו בזמן של

- (1) לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים.
- (2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים.
- (4) השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל שינוי בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה כפי שצוין. סך כל השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שהיה שינוי בשיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.
- (5) לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 11 בדוח הכספי.
- (6) באשר להשפעת ההנחות בנוגע למועד הפירעון של תזרימי מזומנים חוזיים ראה ביאור 11 בדוח הכספי ובתוספת ב בסקירת ההנהלה.
- (7) חשיפת הריבית במגזר השקלי ירדה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2015, בין היתר, בשל עדכון במודל פריסת עו"ש הזכות.
- (8) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

– אומדן פנימי של ערך ה-VAR

הבנק אומד את סיכוני השוק של כלל הבנק אחת לשבוע גם בשיטת הערך הנתון בסיכון (VAR). אומדן הסיכון מחושב באופן של 10 ימי עסקים ברמת מובהקות של 99% בשיטה של VAR היסטורי על פי ההיסטוריה של שלוש השנים האחרונות.

ה-VAR ההיסטורי מניח כי ההתנהגות ההיסטורית של גורמי הסיכון תחזור על עצמה בעתיד, דבר שייתכן שלא יתרחש. כמו כן, המודל מתעלם מהפסדים אפשריים שעלולים להתרחש מעל רמת המובהקות שנקבעה (99%). בשל כך נבחנים גם ערכי המקסימום ב-VAR.

ערך ה-VAR יכול להשתנות בעקבות שינוי בתנודתיות גורמי הסיכון או כתוצאה משינוי ברמת הסיכון הגלומה בפוזיציות שבתיק הבנק.

אומדן ה-VAR מחושב על כלל הבנק ובעבור כל מגזר הצמדה. נוסף על כך, נבחנת התרומה של קטגוריות גורמי הסיכון על סך האומדן (ריבית, שערי מטבעות ומדד).

דירקטוריון הבנק קבע מגבלת VAR כאחוז מהון רובד 1 של 8% וסמכות מנכ"ל של בין 7.5% ל- 8%.

נכון ליום 31 במארס 2015 אומדן הערך בסיכון הוא כ-14.5 מיליוני ש"ח, שהם כ-1.4% מסך הון רובד 1 של הבנק (16.4 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2014 שהם 1.6% מסך הון רובד 1 כפי שנמדד לאותו מועד).

הבנק בוחן את סיכוני השוק גם באמצעות תרחישי קיצון המודדים את איתנות הפוזיציות הנוכחיות נוכח שינויים קיצוניים בגורמי השוק. דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על היקף ההפסד בתרחישי קיצון של 16% מהון רובד 1 וסמכות מנכ"ל בין 15% ל- 16%.

סיכון נזילות

סיכון הנזילות מוגדר כסיכון לרווח הבנק, להונו, ליציבותו ולמוניטין שלו עקב אי יכולתו של הבנק לעמוד בהתחייבויות שוטפות או עתידיות. הסיכון נובע מאי הוודאות באשר לזמינות המקורות ומן הביקוש לשימושים. במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים עלולה להיות בעיה בזמינות השימושים או עלות בלתי מתוכננת בגיוס המקורות.

סיכון הנזילות נובע משלושה מקורות עיקריים אלו:

- אי התאמה בין זרמי המזומנים הצפויים של הנכסים וההתחייבויות.

- שינויים בלתי צפויים בתזרים.

- סיכון נזילות מבנית (שינויים בלתי צפויים בעלויות הגיוס או בזמינות המקורות והשימושים).

ניהול הסיכון מבוקר באופן סדיר כדי להבטיח את היכולת להתמודד גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים.

הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא ניהול הנזילות עוגנו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. על פי ההוראה הבנק נדרש להפעיל מערכות מידע לשליטה, למדידה, לבקרה ולדיווח על הנזילות.

ההוראה דורשת שמירה של 'יחס נזילות מזערי' גדול או שווה ל-1 בכל תקופה של עד חודש ימים. יחס הנזילות הוגדר כיחס שבין 'כרית הנזילות', המוגדרת כסכום הנכסים שבידי הבנק, לבין התשלומים החזויים בחודש הקרוב בניכוי התקבולים החזויים באותה תקופה (הבנק הגדיר הפרש זה כצורכי מימון).

במהלך השנה שמר הבנק על יחס הנזילות המזערי כנדרש.

כמו כן, דורשת ההוראה מעקב אחר 'יחס מימון יציב' שהוגדר כיחס בין מקורות מימון יציבים ובין שימושים ארוכי טווח.

בחודש ינואר 2014 פורסם במסגרת באזל 3 עדכון בנוגע ליחס המימון היציב. בנק ישראל ממליץ לפעול בהתאם לעדכון ההוראה. במסגרת עדכון מדיניות הבנק נוספו פרקי זמן ומשקלות שונים בתקופות של עד שנה.

אומדן סיכוני הנזילות מתבצע ברמה יומית. הנהלת הבנק מקבלת דיווח חודשי על סיכון הנזילות ואמורה לקבל דיווח בתדירות גבוהה יותר, בעתות של מצוקת נזילות. הדירקטוריון מקבל דיווח חודשי על מצב הנזילות בישיבותיו התקופתיות.

לבנק יש מנגנון למדידה שוטפת ולבקרה אחר מצב הנזילות על בסיס יומי. בין תפקידיו של המנגנון לאמוד את מצב הנזילות, לנהל את המקורות ולהיערך למשברי נזילות. אמידת מצב הנזילות מתבצעת על פי חישוב יחס הנזילות בתרחיש רגיל ובתרחישי קיצון שונים.

חישוב פער הנזילות לפי תקופות לפירעון נגזר בעיקר מנתונים סטטיסטיים היסטוריים של פירעונות הפיקדונות ושל מחזורם על ידי הלקוחות.

נוסף על בחינת פערי הנזילות של הבנק על פי מודל בתדירות יומית, לבנק יש כמה מחוללים חיצוניים ופנימיים המתריעים על שינויים העלולים להשפיע על מצב הנזילות של הבנק.

מסמך המדיניות של הבנק מגדיר בין היתר מגבלות חשיפה המבוססות על מודל פערי נזילות. המודל והמגבלות מתבססים על יחס הנזילות.

הוראת בנק ישראל מתירה לשעבד נכסים (בתוך כדי ניכוי שווים ב- hair-cut) בבנק ישראל כנגד קבלת אשראי בריבית מוניטרית בתוספת מרווח. על פי מדיניות הבנק לא מובאת בחשבון מכירה של אג"ח לצרכי נזילות אלא שיעבודם בבנק ישראל תוך קבלת אשראי מוניטרי.

במסמך המדיניות נקבעו הרכיבים הכמותיים לחישוב המגבלות ביחס הנזילות, בתרחיש רגיל ובמצבי קיצון ונקבע מערך הסמכויות, הפורומים השונים המטפלים בנושא והדיווחים הנדרשים. כמו כן, הוגדרו ארבעה 'מצבי עולם' שונים על פי רמות חומרה. המצבים יוכרזו על פי כמה מחוללים (טריגרים) שאירעו אגב התייחסות לרמת הסיכון וליכולת גיוס המקורות. נקבעו הקריטריונים לטיפול בכל אחד 'ממצבי העולם', כאשר הוגדר מצב עולם 'סוער' כמשבר חירום בנזילות הבנק.

נוסף על בחינת ההתפתחות הצפויה במהלך העסקים הרגיל באמצעות המודל לניהול סיכון הנזילות, הגדיר הבנק כמה תרחישי לחץ שונים הנחלקים לפי אופקי זמן שונים (14, 30 ו-60 יום) ולפי ההגדרות: ספציפי, מערכתי ומשולב. תרחישים אלו נבחנים באופן יומי. על הבנק לעמוד ביחס של 1 גם בתרחישי קיצון.

מסגרת אשראי בבנק מזרחי טפחות לשימוש שוטף בסכום של 500 מיליון ש"ח - מאחר ולבנק לא היה צורך שוטף במסגרת זו לצרכי עמידה במגבלות הוראה 221 ולאור העלויות הכרוכות בקבלת המסגרת, החליט דירקטוריון הבנק במהלך הרבעון הראשון של השנה, שלא לחדש את המסגרת האמורה בשנת 2015.

בחודש ספטמבר 2014 פרסם בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה מספר 221 בנושא 'יחס כיסוי נזילות'. מסמך זה מציג את אחת הרפורמות המרכזיות של ועדת באזל לשיפור חסינות המגזר הבנקאי: יחס כיסוי הנזילות

(LCR). מטרת יחס כיסוי הנזילות היא לשפר את עמידותו בטווח הקצר של פרופיל סיכון הנזילות של תאגידים בנקאיים בתרחישי קיצון. הדרך לכך היא להבטיח שתאגידים בנקאיים יחזיקו מלאי הולם של נכסים זילים איכותיים (HQLA), לא משועבדים, הניתנים להמרה למזומן בקלות ובמהירות בשווקים הפרטיים, כדי לענות על צרכי הנזילות בתרחישי קיצון של נזילות הנמשך 30 ימים קלנדריים. המסמך קובע את תקן יחס כיסוי הנזילות ואת לוחות הזמנים ליישום.

התקן קובע רמת נזילות מזערית לתאגידים בנקאיים. יחס כיסוי הנזילות הונהג ב-1 באפריל 2015. הדרישה המזערית ניקבעה על יחס של 0.6 ותגדל עד ליחס של 1 ב-1 בינואר 2017. ההוראה דורשת לחשב ולעמוד במגבלה של יחס כיסוי נזילות כללי של הבנק וסה"כ במט"ח. הדרישה לעמידה ביחס המזערי היא לגבי כל יום עד 30 יום קלנדריים.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 אודות 'ניהול סיכון הנזילות' תמשיך להתקיים במקביל להוראה זו, ויש למלא אחר הדרישות האיכותיות והכמותיות שבה לרבות חישוב 'יחס נזילות מזערי' השונה באופן החישוב מ'יחס כיסוי הנזילות'. לאחר 1 בינואר 2017 ידון המפקח על הבנקים בנוגע לשינוי הוראה 342. תאגיד בנקאי שיגיע ליחס של 1 לפני תאריך היעד יוכל לפנות למפקח על הבנקים ביחס להקלות בהוראה 342.

הבנק עומד כבר היום ביחס כיסוי נזילות של כלל הבנק הגבוה מ-1.

בחודש ספטמבר 2014 פרסם בנק ישראל חוזר לעדכון הוראות הדיווח לציבור, 'הוראת שעה - יישום דרישות גילוי לפי נדבך 3 של באזל - גילוי בגין יחס כיסוי נזילות'. תחילת ההוראה היא מיום 1 באפריל 2015.

במהלך הרבעון הראשון של השנה אישר דירקטוריון הבנק עדכון למסמך מדיניות ניהול סיכון הנזילות הכולל בין היתר עדכון הגדרות, מגבלות וכללי דיווח ובקרה על פי מודל הנזילות, הוספת טווחי זמן לחישוב מדד יחס מימון יציב ושינוי שיעורי המקדמים לגבי חלק מהנכסים וההתחייבויות על פי המדד. כמו כן, מודל הנזילות לא יכלול יותר את מסגרת האשראי בבנק מזרחי טפחות.

סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון להפסד הנובע מכך שלווה לא יעמוד בהחזרי האשראי שקיבל לפי הסכם האשראי עם הבנק.

להלן התפלגות החשיפות לפי יתרה חוזית לפירעון, ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפת האשראי. יתרות באחריות התאגיד הבנקאי בסעיפים מאזניים וחוז-מאזניים (במיליוני ש"ח):

ליום 31 במארס 2015						
יתרה מאזנית	תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים					עד שנה
	ללא תקופת פירעון	סך כל תזרימי המזומנים	יותר משנה יותר מחמש שנים	ועד חמש שנים	יותר משנה יותר מחמש שנים	
סך הכול						
סיכון מאזני ⁽¹⁾						
7,394.1	-	7,724.4	666.3	2,186.9	4,871.2	בנקים
7,449.1	137.1	8,125.9	1,032.7	3,382.5	3,710.7	אנשים פרטיים ⁽²⁾
14,843.2	137.1	15,850.3	1,699.0	5,569.4	8,581.9	סך הכול אשראי
2,233.8	-	2,519.0	1,627.5	631.7	259.8	איגרות חוב⁽³⁾
סיכון חוז-מאזני ⁽¹⁾						
4,571.4	-	4,571.4	-	-	4,571.4	קווי אשראי - אנשים פרטיים
28.1	-	28.1	-	-	28.1	אחרות - אנשים פרטיים
ליום 31 במארס 2014						
יתרה מאזנית	תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים					עד שנה
	ללא תקופת פירעון	סך כל תזרימי המזומנים	יותר משנה יותר מחמש שנים	ועד חמש שנים	יותר משנה יותר מחמש שנים	
סך הכול						
סיכון מאזני ⁽¹⁾						
7,267.2	-	7,649.9	1,266.7	2,130.8	4,252.4	בנקים
6,829.3	131.0	7,389.6	723.1	3,037.1	3,629.4	אנשים פרטיים ⁽²⁾
14,096.5	131.0	15,039.5	1,989.8	5,167.9	7,881.8	סך הכול אשראי
2,021.2	-	2,396.0	1,655.0	707.1	33.9	איגרות חוב⁽³⁾
סיכון חוז-מאזני ⁽¹⁾⁽⁴⁾						
4,316.9	-	4,316.9	-	-	4,316.9	קווי אשראי - אנשים פרטיים
26.8	-	26.8	-	-	26.8	אחרות - אנשים פרטיים

ליום 31 בדצמבר 2014							
יתרה מאזנית	תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים					עד שנה	סיכון מאזני ⁽¹⁾
	ללא תקופת פירעון	סך כל תזרימי המזומנים	יותר משנה יותר מחמש שנים	ועד חמש שנים	סך הכול		
7,628.0	-	7,982.1	690.9	2,908.0	4,383.2	בנקים	
7,348.7	141.5	8,006.7	971.3	3,326.9	3,708.5	אנשים פרטיים ⁽²⁾	
14,976.7	141.5	15,988.8	1,662.2	6,234.9	8,091.7	סך הכול אשראי	
2,196.2	-	2,495.5	1,638.7	628.2	228.6	איגרות חוב⁽³⁾	
סיכון חוץ-מאזני ⁽¹⁾							
4,471.4	-	4,471.4	-	-	4,471.4	קווי אשראי - אנשים פרטיים	
26.3	-	26.3	-	-	26.3	אחרות - אנשים פרטיים	

- (1) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.
- (2) אשראי לציבור למעט מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראי.
- (3) כולל אג"ח ממשלתיות, בנקים ומסחרי אחר.
- (4) הוצג מחדש.

- ניהול סיכון האשראי

דירקטוריון הבנק דן ומאשר אחת לשנה את מסמך מדיניות האשראי ואת תכנית העבודה השנתית בנושא האשראי. בין היתר נקבעו מגבלות חשיפה הנגזרות ממודל דירוג הלקוחות שבשימוש הבנק. תכנית העבודה פרטנית וכוללת תהליכי עבודה אופרטיביים ליישום מדיניות האשראי על פי יעדי הדירקטוריון, קריטריונים כמותיים ואיכותיים לעמידה ביעדים וכן לוח זמנים לביצוע.

כחלק ממדיניות האשראי של הבנק נקבעו עקרונות וכללים להעמדת אשראי ולניהול תיק האשראי והבקרה עליו, וזאת כדי לשמר את איכותו ולמזער את הסיכון הגלום בו. עקרונות וכללים אלו מאפשרים ניהול מבוקר של הסיכונים הכרוכים במתן אשראי ללווים.

בתחילת שנת 2015 אישר דירקטוריון הבנק מסמך מדיניות מעודכן הכולל מגבלות חשיפה הנגזרות ממודל דירוג הלקוחות שבשימוש הבנק (ראה להלן).

- פיזור ומזעור סיכונים

בשל אופיו של הבנק פעילותו מתמקדת בענף משק אחד - אנשים פרטיים. רוב לקוחות הבנק הם שכירים המועסקים בסקטור הפרטי על כל ענפיו וכן שכירים וגמלאים של המגזר הציבורי ובני זוגם, ובהם עובדי מדינה, עובדי רשויות סטטוטוריות, חברות ממשלתיות, חברות שהופרטו ועוד. כמו כן, הבנק מעניק שירותים ללקוחות שאינם משתייכים לארגונים הגדולים שהבנק קשור עמם באמצעות מעסיק או ארגון יציג.

הבנק מעמיד אשראי ללקוחות עצמאיים ותאגידיים תוך התמקדות בבעלי מקצועות חופשיים. האשראי כולל העמדת מסגרות חח"ד, הנפקת כרטיסי אשראי ומתן הלוואות לכל מטרה. היקף האשראי לתאגיד מוגבל לסך של 500 אלף ש"ח. ליום 31 במארס 2015 סך האשראי המאזני ללקוחות עצמאיים ותאגידיים הינו כ-159 מיליון ש"ח וסך האשראי החוץ מאזני הינו כ-48 מיליון ש"ח.

מדיניות האשראי של הבנק, שלפיה תיק האשראי מפוזר בין מספר רב של לוויים פרטיים שיתרת האשראי של כל אחד מהם נמוכה בדרך כלל, תורמת להקטנת סיכון האשראי.

מרבית האשראי של הבנק הוא אשראי שקלי צמוד לשינויים בריבית הפריים.

- בטוחות

בנוהלי הבנק נקבעו סוגי הנכסים אשר יוכרו כבטוחות למתן אשראי. הבטוחות הן כדלקמן: פיקדונות, תכניות חיסכון, ניירות ערך, כלי רכב, קופות וקרנות השתלמות נזילות וערביות של יחידים. מקדמי הביטחון לניירות ערך ולכלי רכב נבדקים ומובאים לאישור הדירקטוריון במסגרת מדיניות האשראי אחת לשנה.

הבטוחות שהבנק מקזז במסגרת 'באזל 2' הן פיקדונות ותכניות חיסכון בלבד. הבנק משתמש במערכת ביטחונות התומכת בניהול הביטחונות לפי דרישת 'באזל 2'.

- דירוג לווים

הבנק משתמש במודל פרופיל לקוח אשר תומך בקבלת החלטות באישור אשראי ללקוחות חדשים. המדדים במודל מבוססים על הערכות כמותיות ואיכותיות של הלווים ועל בדיקת נתוני הלקוח על פי חוק שירות נותני אשראי.

הבנק קבע סמכויות ומגבלות לאישור אשראי ללקוח חדש בהתבסס על דרגות הסיכון שנקבעו במודל.

לבנק מודל התנהגותי באשראי המשמש לניהול מגבלות חשיפות האשראי שאושרו בדירקטוריון הבנק. המודל הוטמע במערכות הבנק לצורך שימושים עסקיים במתן אשראי.

- מודלים למדידת סיכון אשראי

בתקופה המדווחת המשיך הבנק לפתח מודלים למדידת סיכון האשראי לשימוש בניהול ותמחור הסיכון.

- הערכת איכות תיק האשראי

יחידת בקרת האשראי באגף לניהול סיכונים מעריכה את טיב האשראי באופן שוטף. כמו כן, היחידה עוקבת אחר סיכון האשראי כפי שבא לידי ביטוי במודל דירוג האשראי.

בחודש נובמבר 2014 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא ניהול סיכון אשראי. החוזר מבטל את הוראת ניהול בנקאי תקין 319 (בקרת אשראי) ומתקן את הוראת ניהול בנקאי תקין 311 (ניהול סיכון אשראי) כך שהדרישות בדבר בקרת האשראי משולבות בהוראת ניהול בנקאי תקין 311 במסגרת עיקרון 14 לעקרונות לניהול סיכון אשראי. הדגש בהוראה הוסט ממדדים טכניים-כמותיים לדרישות איכותיות ולתוצרים הנדרשים מפעילות פונקציית בקרת האשראי. ההוראה מפרטת, בין היתר, הנחיות לתכנית עבודה על פיה תפעל בקרת האשראי. ההנחיות מתייחסות להיקף הסקירות, תכולתן ועומקן.

ההוראה נכנסה לתוקף מיום 1 באפריל 2015.

כחלק מההיערכות ליישום עקרונות בקרת האשראי שפורטו בהוראה, הגדירה היחידה לבקרת אשראי קריטריונים למדגם אשראי. המדגם מתבסס על מספר רבדים של לקוחות/אשראים תוך כדי התייחסות למאפיינים נוספים שלהם פוטנציאל סיכון ייחודי. לצורך הערכת איכות תיק האשראי היחידה משתמשת במודל לדירוג אשראי שפותח בבנק ושתוקף בהתאם להוראות בנק ישראל.

- איתור וטיפול בחובות בעייתיים

הבנק פועל לאתר מוקדם ככל האפשר לווים בסיכון. לצורך איתור וטיפול בחובות בעייתיים הותאם לכל סניף דוח לאיתור חובות בעייתיים. הדוח נחלק למדרגות פיגור על פי לוח זמנים, החל מפיגור של חמישה ימים ויותר.

כדי להקטין את הפסדי האשראי סניפי הבנק והמטה, בעזרת מערך עורכי דין חיצוני, נוקטים במכלול פעולות לטיפול ולגביית חובות בעייתיים.

הבנק מיישם את הוראת המפקח על הבנקים בנושא 'מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי' (להלן ההוראה).

במסמך מדיניות הבנק בנושא נקבעו ההגדרות, הסיווגים והסימונים בהתאם להוראה, הגורמים הרלוונטיים לטיפול בנושא החובות הבעייתיים, ההפרשות להפסדי אשראי של חובות, הטיפול במחיקה חשבונאית, תהליך הטיפול בחובות במטה ובסניפים והבקרה על התהליך.

בחודש ינואר 2015 פורסם חוזר לעדכון הוראות הדיווח לציבור בנושא 'הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשי פרטיים' בהתאם לחוזר הבנק נדרש להתאים את ההפרשה להפסדי אשראי כך שתכלול מקדם התאמה איכותי. הבנק נערך בהתאם.

הבנק קבע נהלים למדידה ולניהול ההפרשה להפסדי אשראי. ההפרשה נקבעה בשיעור מתאים כדי לכסות על הפסדי האשראי הצפויים על פי תיק האשראי של הבנק והיתרות הנובעות ממכשירים חוץ-מאזניים. בנוסף נקבע מקדם התאמה איכותי על פי הדרישות החדשות האמורות לעיל. ההוראה מיושמת בנוגע לכל יתרות החוב. ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים על פי תיק האשראי נעשית באחד משני המסלולים הללו: הפרשה קבוצתית על כל חוב עד 700 אלף ש"ח וחובות של יותר מ-700 אלף ש"ח שנמצאו לא פגומים. הפרשה פרטנית תבצע על חובות של יותר מ-700 אלף ש"ח שנמצאו פגומים.

- פיקדונות בבנקים ואג"ח תאגידים בארץ ובחו"ל

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות השקעה בפיקדונות בבנקים, באג"ח תאגידים ובאג"ח בנקים בארץ ובחו"ל (בכפוף למגבלות שנקבעו ע"י בנק ישראל). כמו כן, נקבעו מגבלות השקעה למנפיק בודד ולקבוצת לווים, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313. בהתאם לדרישת ההוראה נקבע סף מהותי לביצוע אנליזת חוב בעת השקעת הבנק.

צוות נוסטרו דן בקביעת מסגרות לפעילות באג"ח מסוג זה בכפוף לנוהלי פעילות מתאימים. בקרה בנושא אג"ח תאגידים נכללת בתכנית בקרת האשראי.

- סיכון ריכוזיות באשראי

הבנק הגדיר את סיכון הריכוזיות כסיכון הנובע מריכוז פעילות מסוימת של הבנק בידי או כנגד גורם יחיד. הפסקה או צמצום של ממש בפעילותו של גורם זה עלולים לערער את יציבות הבנק או לגרום לבנק להפסד גדול.

סיכון ריכוזיות אשראי נובע מהיקף אשראי גבוה הניתן ללווה ספציפי או לכמה לווים ספציפיים המשתייכים לאותה קבוצת לווים וכן מחוסר פיזור בין ענפים כלכליים או מקומות גאוגרפיים.

סיכון ריכוזיות באשראי יכול לנבוע מהסיבות הללו: מתן הלוואה ללווה בודד בסכום גדול, רכישת אג"ח קונצרנית בסכום גדול, הפקדת פיקדון בבנק יחיד בסכום גדול או מתן אשראי 'ענפי'.

סיכון ריכוזיות בתיק האשראי הקמעונאי

סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים - תיק האשראי של הבנק מפוזר בין מספר רב של לווים פרטיים שיתרת האשראי של כל אחד מהם נמוכה בדרך כלל. על פי הערכת הבנק, מבנה תיק האשראי הקמעונאי טומן בחובו מספר חוזקות אשר מקטינות באופן מהותי את סיכון הריכוזיות בתיק.

ריכוזיות ענפית - רוב לקוחות הבנק הם שכירים המועסקים במגזר הציבורי על ענפיו השונים ובהתפלגות רחבה ביותר. הבנק מעריך כי התפלגות זו מקטינה את הסבירות לפגיעה בו אף בעת קיצוצים במגזר הציבורי.

ריכוזיות גאוגרפית - סיכון הריכוזיות הגאוגרפית מוערך בבנק כסיכון שלפיו עקב אירוע מלחמה או אסון לא יעמדו הלווים באזור האירוע בהתחייבויותיהם הפיננסיות. תיק הלווים מפוזר על פני שטחה הגאוגרפי של מדינת ישראל.

- סיכון ריכוזיות אשראי בתיק ההשקעות של הבנק
 סיכון הריכוזיות נובע מהשקעות בפיקדונות בבנקים ובאיגרות חוב של גורם יחיד בסכום גבוה.
 דירקטוריון הבנק הגביל את ההשקעה בפיקדונות בבנקים ובאג"ח תאגידים. מגבלות ההשקעה בחברת האם עודכנו על ידי הדירקטוריון בשנת 2014, ונקבעו מגבלות מעודכנות הן לגבי היקף ההשקעה הכולל והן לגבי תקופת ההשקעה, כך שהיקף ההשקעה לתקופות קצרות (עד שנה) יגדל, והיקף ההשקעה לתקופות ארוכות (מעל שנה) יקטן. נקבעה תקופת היערכות של שלוש שנים להתאמה למגבלות החדשות. דירקטוריון הבנק אישר את מתווה ההיערכות לצורך כך.
 הבנק בודק את עדכון מגבלות ההשקעה באופן שוטף.

ההשקעות בניירות ערך ייעשו על פי היכולת לנתח באופן יעיל את חלופת ההשקעה. בדרך כלל אג"ח ממשלתית הוא אפיק השקעה מועדף לעניין זה.

נכון ליום 31 במארס 2015 כ-51% מההשקעות במזומנים ובפיקדונות בבנקים ובניירות ערך מושקעים בחברה האם (כ-32% ממאזן הבנק). מדד הרפינדל, שהבנק עושה בו שימוש למדידת הריכוזיות, מצביע על ריכוזיות גבוהה. הבנק מתייחס לנושא במסגרת תהליך ה-ICAAP, לרבות על ידי הקצאת הון ספציפית לסיכון באמצעות מודל ייחודי לנושא.

-סיכון ריכוזיות ענפי בתיק ההשקעות של הבנק
 השקעה בהיקף גדול בענף ספציפי חושפת את הבנק לסיכון ריכוזיות ענפי. לבנק סיכון ריכוזיות ענפי בענף הבנקאות. דירקטוריון הבנק קבע כאמור מגבלות השקעה בפיקדונות ובאג"ח בנקים, הנגזרות בין היתר מהוראה 313 ומהשפעתה על ההשקעות החלופיות העומדות בפני הבנק.

למעט סיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק כי אין חשיפה מהותית בגין סיכון ריכוזיות ענפית וסיכון ריכוזיות מדינה כל עוד מגבלת הפעילות המסחרית בשוק ההון מול תאגידים מסחריים (שאינם בנקים) תהיה מוגבלת לסכומים נמוכים.

בשל הסכום הנמוך המותר להשקעה באג"ח קונצרני לא הוטלה מגבלה בגין סיכון זה.

נכון ליום 31 במארס 2015 יש בבנק קבוצות לווים בנקאיות אשר חבותן לבנק עולה על 15% מהון הבנק, על פי ההגדרות בהוראת ניהול בנקאי תקין 313.

- סיכון אשראי צד נגדי ומכשירים נגזרים

סיכון אשראי של צד נגדי הוא הסיכון שהצד הנגדי לעסקה ימצא במצב של כשל לפני הסליקה הסופית של העסקה. הפסד כלכלי ייגרם אם בעת כניסתו של הצד הנגדי למצב של כשל יהיו עמו עסקאות בעלות ערך כלכלי חיובי. ליום 31 במארס 2015 אין לבנק פעילות במכשירים נגזרים.

סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסדים הנובעים מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או מאירועים חיצוניים. ההגדרה אינה כוללת סיכונים אסטרטגיים ותדמיתיים.

החשיפה לסיכונים תפעוליים היא חלק אינטגרלי ומובנה מהתהליכים, מהמערכות ומהפעילויות השונות בבנק. סיכונים תפעוליים הם אף גורם מעצים לסיכונים אחרים, לרבות סיכונים אשראי, סיכונים שוק ונזילות, סיכונים משפטיים וכדומה. העובדה שיש סיכון תפעולי בכל הפעילויות ובכל הרמות הארגוניות בבנק מחייבת לנהל כחלק מובנה מהתרבות הארגונית הכוללת.

לצורך הקצאת ההון בגין הסיכון התפעולי, הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית המחלקת את ההכנסות הגולמיות של הבנק לקווי עסקים. השיעור להקצאת ההון בגין כל קו עסקים הוא בין 12%-18%.

- סיכון מחשוב

נכון להיום הבנק מקבל שירותי מחשוב ותפעול מבנק הפועלים בע"מ. השירותים האמורים ניתנים לבנק בהתאם לאישור המפקח על הבנקים והממונה על ההגבלים העסקיים. בחודש פברואר 2014 התקשר הבנק עם חברת TCS הבינלאומית מקונצרן TATA, להקמת מערכת ליבה בנקאית וקבלת שירותי מיקור חוץ של מערכת זו. ראה להלן בסעיף 'פרוייקט החלפת מערכת הליבה הבנקאית'.

סיכויי אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות

בנק יהב מקיים מדיניות אבטחת מידע והגנה קיברנטית מוגדרת ומאושרת בדירקטוריון ובהנהלת הבנק. מדיניות זו מעגנת את מחויבותה של הנהלת הבנק בתחום אבטחה והגנה על מערך טכנולוגיות המידע, זמינות, חיסיון, שלמות ואמינות נכסי המידע ומערכות המידע של הבנק ולקוחותיו, בדגש על שמירת פרטיות הלקוח וסודיות בנקאית.

יישום המדיניות המשלב אסטרטגיה פרו אקטיבית, מתבצע באמצעות מבנה ארגוני תומך הכולל ועדת היגוי לאבטחת מידע וסייבר, יחידת אבטחת מידע וסייבר שמתפקידיה תאום, הנחיה, אכיפה, בקרה על אפקטיביות מערכות האבטחה ודיווח בנושאים אלו בשיתוף היחידות העסקיות והתפעוליות. אגף מחשוב וטכנולוגיה בבנק מטמיע ומתפעל את מערכות אבטחת המידע הטכנולוגיות. ניטור, תחקור אירועים בזמן אמת ומתן מענה לאירועי אבטחת מידע מבוצע על ידי היחידה לאבטחת מידע וצוות לניהול אירועי סייבר.

במסגרת זו, מבוצע, בין היתר, באופן שוטף מיפוי, ניתוח, ניהול והערכה של מכלול הסיכונים, לרבות איסוף, עיבוד מידע מודיעיני, ויישום תהליכים וטכנולוגיות לגידור והפחתת הסיכון.

כחלק מהתפתחות הטכנולוגיה בעולם ובין היתר התפתחות המרחב הקיברנטי, פועל הבנק במגוון ערוצים כדוגמת השימוש בתשתית האינטרנט והטלפון, החושפים אותו לסיכונים קיברנטיים. על פי הערכות קיים חשש שסיכונים אלו יתגברו ויתעצמו בעתיד.

תקריות קיברנטיות עשויות להתרחש כתוצאה מהתקפות מכוונות או מאירועים לא מכוונים. התקפות קיברנטיות כוללות, בין היתר, השגת גישה לא מורשית למערכות ממוחשבות כדי להשתמש שלא כדין בנכסים או במידע רגיש, חבלה במידע או שיבושים בפעילות. התקפות קיברנטיות עשויות להתבצע באופן שלא דורש השגת גישה לא מורשית, כגון התקפות המיועדות להשבתת השירות של אתרי אינטרנט. המטרות של התקפות קיברנטיות משתנות ועלולות לכלול גנבת נכסים פיננסיים, קניין רוחני או מידע רגיש אחר השייך לבנק, ללקוחותיו או לשותפים עסקיים וספקי שירותים אחרים.

הבנק רואה בסיכון הקיברנטי סיכון עיסקי אסטרטגי ואבטחת מידע. הבנק מפעיל כל העת הגנה שוטפת, דינמית ומקיפה. בנוסף, מבצע הבנק צעדים ספציפיים לזיהוי הסיכון בתחומי הפעילות החשופים לאירועים קיברנטיים, למניעה וצמצום סיכויי אבטחת מידע, כלפי עובדיו, קבלני משנה ומיקור חוץ.

הבנק נוקט בשורת צעדים ממוקדי סייבר הכוללים: איסוף מודיעין רלוונטי, ניטור בזמן אמת, איתור אנומליות, מיסוד נהלים ותהליכי תגובה, וזאת באמצעות חברה יעודית המתמחה בתחום.

במסגרת היערכותו לטיפול באיום הקיברנטי לנגזרותיו, פעל הבנק בשנה החולפת גם בתחומי גיוס והכשרה של כוח אדם מקצועי, רכש והטמעה של כלים מתקדמים למימוש מעטפת הגנה דינמית ופרו אקטיבית, שיפור רמת ההגנה במערכות קיימות ונערך לקליטת מערכות לניטור ותחקור מתקדמות. הבנק התאים את היערכותו בתחום בהתאם לדרישת בנק ישראל.

בהתאם למכתב נוחות שהתקבל מספק המחשוב (בנק הפועלים), מערכות הליבה שמתופעלות על ידו מוגנות ברמת אבטחה שהספק נותן למערכתיו.

במהלך התקופה המדווחת לא התרחשו בבנק אירועי תקיפה קיברנטיים מהותיים.

– הוראת ניהול בנקאי תקין 'ניהול הגנת הסייבר'

בחודש מארס 2015 פירסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה מס' 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר. ההתמודדות עם סיכוני הסייבר מהווה נושא חוצה אירגון, המחייב מעורבות פעילה של הדרגים הבכירים בבנק. מעבר לסיכון התפעולי, סיכון הסייבר מהווה גם סיכון אסטרטגי וסיסטמי לבנק. ההוראה כוללת הסדרה של דרישות וציפיות של הפיקוח על הבנקים מתאגידים בנקאיים בנושא ניהול הגנת הסייבר. ההוראה קובעת מסגרת מובנית אך גמישה לניהול הסיכון. מוגדרים העקרונות להגנת הסייבר בציפייה שהתאגיד הבנקאי יאמץ עקרונות אלו בבניית מערך ההגנה בהתאם להיקף ולמהות פעילותו ופרופיל הסיכון שלו. ההוראה מסדירה נושאים כמו עקרונות יסוד לניהול הגנת הסייבר, ממשל תאגידי, אסטרטגיית הגנה ומסגרת לניהול סיכוני הסייבר, ניהול סיכוני הסייבר ויעדי בקרה ובקורות הגנת הסייבר.

התאגיד הבנקאי נדרש למנות עובד בכיר בעל ידע וניסיון מתאימים כמנהל הגנת הסייבר. פונקציה זו משלבת מספר תחומים וגם אלו שאינם משתייכים לניהול טכנולוגיית המידע, כגון: זיהוי הונאות, המשכיות עסקית, הגנה פיזית, כח אדם, ציות ועוד.

תחילת האמור בחוזר בנק ישראל היא מיום 1 בספטמבר 2015, והבנק נערך בהתאם.

סיכון משפטי

סיכון משפטי הוא הסיכון להפסד בגלל היעדר האפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם. סיכון זה יכול לנבוע ממקרים של טעויות, אי הבנה או היכרות את נוהלי הבנק, מפעילות בלא גיבוי בהסכמים מספקים או בלא ייעוץ משפטי או מייעוץ משפטי חלקי או לקוי וכן מסיכונים הנובעים מהליכים משפטיים. סיכונים מעין אלו יכולים לנבוע ממכלול רחב של נסיבות, ופעמים רבות הם שלובים בסיכונים תפעוליים אחרים.

מערך הייעוץ המשפטי של הבנק כולל את האגף לייעוץ משפטי ואת היועצים המשפטיים החיצוניים של הבנק. מערך זה מלווה את פעילויות האגפים השונים, ובכלל זה את התקשרויות הבנק עם צדדים שלישיים, כדי למזער ככל שניתן את הסיכון.

לפרטים נוספים ראה ביאור 10 התחייבויות תלויות בדוחות הכספיים.

סיכון סליקה

סיכון סליקה הוא הסיכון שיועבר תשלום או נייר ערך לצד הנגדי לעסקה ולא יתקבל בתמורה התשלום או נייר הערך שאמור היה להתקבל בהתאם לתנאי העסקה.

הבנק פועל ברכישה ובמכירה של ניירות ערך ישראלים ושל ניירות ערך זרים, בהעברת כספים ובתשלומים. במקרה שמערכות התשלומים והסליקה אינן יעילות דיין הן חושפות את המשתתפים בהן לסיכונים שונים (כולל סיכוני אשראי, סיכון נזילות, סיכון משפטי וסיכון תפעולי).

הבנק פועל בחלק מאפיקי הסליקה כסולק משני המיוצג על ידי סולק ראשי. תפעול הסליקה מבוצע בעבור הבנק על ידי בנק הפועלים.

במסגרת פרויקט המחשוב של הבנק (המפורט להלן) הבנק בוחן אפשרויות שונות עתידיות בנושא הסליקה, כולל בעזרת בנק מזרחי טפחות. נושא סיכון הסליקה יותאם בהתאם לאותן חלופות.

ניהול המשכיות עסקית

הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא ניהול המשכיות עסקית עוגנו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 355.

מטרת מסגרת העבודה לניהול המשכיות עסקית הינה לשפר את עמידות הבנק בעת התרחשות שיבושים תפעוליים, הנגרמים מאירועים חיצוניים או פנימיים, וכן להקטין את ההשפעה ששיבושים מסוג זה עלולים לגרום בין היתר לרציפות הפעילות העסקית, למוניטין ולרווחיות הבנק.

יעד הבנק הינו לפעול להבטחת המשך פעילותו העסקית גם בתקופות חירום ואירוע אסון ולהקצות את המשאבים הדרושים לבנייה ותחזוקת ההיערכות הנדרשת לשם כך. המשך הפעילות העסקית של הבנק בהתרחשות אסון ושימור מעמדו, מחייבים הבטחת היכולת למתן השירותים הבנקאיים, המתבססת על זמינות מערכות המידע, מוכנות העובדים והכנת התשתיות.

סיכון רגולציה וציות

סיכון רגולציה וציות הוא סיכון הנובע מאי קיום הוראות חוק או הוראות רגולציה. סיכון הציות נובע מאי עמידה בהוראות הדין והרגולציה בעלות אופי צרכני. התוצאות יכולות להיות כספיות (עיצומים), משפטיות (חשיפה לתביעות) או פגיעה במוניטין הבנק ובשמו הטוב.

במסגרת פעילותו הבנק כפוף לכמה רשויות פיקוח, בהן בנק ישראל, הרשות לניירות ערך, הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, הרשות להגבלים עסקיים, רשות המיסים, משרד הממשלה השונים, הוראת חוקי המס האמריקניים ועוד.

קצין ציות

סיכון הציות מתמקד בשורה של חוקים, תקנות, צווים, הנחיות, הוראות ניהול בנקאי תקין, הנחיות והוראות הרשות לניירות ערך ואחרים אשר מסדירים את פעילות הבנק במישור יחסי בנק-לקוח. סיכון הציות הינו סיכון חוצה ארגון, החל על מגוון פעילויות עסקיות המתבצעות על ידי הבנק.

מינוי קצין ציות ופעילותו נדרשים כחלק מניהול הסיכונים בבנק. בין תפקידיו לסייע להנהלה ולדירקטוריון לשאת באחריותם לציות הבנק לכל דרישות החוק ולדרישות רגולטוריות אחרות בתחום הצרכני, להקטין את החשיפה של הבנק לתביעות משפטיות, למנוע הפסדים כספיים העלולים להיגרם לבנק בגין הפרת הוראות החוק האמורות ולשמור על המוניטין הטוב של הבנק.

מניעת הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות

סיכון איסור הלבנת הון הינו סיכון לניצולה של המערכת הבנקאית על ידי פשיעה ופעילות טרור. חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000, וחוק איסור מימון טרור, התשס"ה - 2005, והדינים שנקבעו מכוחם מטילים חובות של זיהוי הלקוחות, רישום פרטיהם ודיווח על פעולות מסוימות המתבצעות באמצעות התאגיד הבנקאי. הוראות בנק ישראל מחייבות את דירקטוריון הבנק לקבוע את המדיניות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411 של בנק ישראל דורשת להגדיר את מאפייני הסיכון (גבוה, בינוני, נמוך) לצורך סיווג הלקוחות לעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור. לבנק מודל המשמש לצורך דירוג הלקוחות לפי רמות סיכון.

בבנק יש מערכת לאיתור פעולות לא רגילות של לקוחות בתוך כדי ניתוח פעילות היסטורית. כמו כן, המערכת מאתרת פעולות בנקאיות העלולות להצביע על מוקדי סיכון. המערכת מופעלת באופן שוטף ככלי בקרה לזיהוי פעולות בלתי רגילות.

לבנק מערכת ממוחשבת לתיעוד ולשמירת מידע לעניין הוראת 'הכר את הלקוח'.

– ציות ופונקציית הציות בתאגיד בנקאי

בחודש מארס 2015 פרסם בנק ישראל טיוטה לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 308 בדבר 'ציות ופונקציית הציות בתאגיד בנקאי'.

עדכון ההוראה מתייחס בין היתר למספר נושאים כמפורט להלן: הרחבת ההגדרה של הוראות ציות מעבר להוראות צרכניות ובהתאם למסמך באזל בנושא, הקובעת כי סיכון הציות נגזר מחוקים, תקנות, הוראות רגולציה, נהלים פנימיים וכללי התנהגות החלים על פעילות הבנק; הודגשה וחודדה אחריות הדירקטוריון לפקח על ניהול סיכון הציות; הגדרת האחריות של ההנהלה הבכירה; הגדרת מדיניות הציות המתייחסת לאופן בו ייערך הבנק ליישום ההוראה, לרבות התהליכים המרכזיים בהם יזוהו ויונהלו סיכונים הציות בפעילויות ובתהליכים המהותיים בבנק; נקבעו מאפייני פונקציית הציות (אי תלות, מעמד הפונקציה, תגמול ועוד) ותפקידיה; היקף עבודת פונקציית הציות אשר תתפרש על פני כל פעילויות וישויות הבנק; הגדרת קצין הציות אשר יעמוד בראש פונקציית הציות.

סיכון מיקור חוץ

מיקור חוץ בפעילויות הבנק והיעזרות בגורמי צד ג נעשים משיקולים של עלות-תועלת ויכולים להקטין את פרופיל הסיכון של הבנק באמצעות העברת הפעילות לגורמים שלהם מומחיות וגודל המתאימים יותר לניהול הפעילות.

עם זאת, מיקור חוץ חושף את הבנק לסיכונים שונים, כגון סיכון משפטי, סיכון ריכוזיות (תלות בספק), אבדן ידע וסיכונים תפעוליים נוספים.

הבנק מנהל סיכונים אלו בד בבד עם ההתקשרות עם צד ג, וזאת כדי למקסם את התועלת שבשימוש בספקי מיקור חוץ בתוך כדי שימוש בכלים מתאימים כדי להביא לידי צמצום החשיפה לסיכונים הכרוכים בכך. לבנק מבנה ארגוני ונוהלי עבודה התומכים בניהול הסיכון.

סיכון ריכוזיות ספקים

סיכון הנובע ממצב שבו הפסקת פעילות של ספק מהותי תפגע בפעילותו התקינה של הבנק. סיכון זה מטופל במסגרת ניהול מיקור החוץ.

סיכון מוניטין

סיכון מוניטין מוגדר כסיכון לירידה פוטנציאלית בערך הבנק הנובעת מכך שהבנק ייתפס באופן שלילי בעיני לקוחות, ספקים, בעלי מניות, משקיעים או רגולטורים, והדבר ישפיע לרעה על יכולתו של הבנק לשמור על רמת המוניטין שלו.

סיכון אסטרטגי ועסקי

הסיכון של ההשפעות על רווחים, הון, מוניטין או מעמד בעקבות שינויים בסביבה העסקית שהבנק פועל בה, החלטות עסקיות שגויות, יישום בלתי נאות של החלטות או היעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים.

סיכון אסטרטגי הוא הסיכון להפסד עקב שינוי בגורמים סביבתיים חיצוניים, כגון שינויים פוליטיים, שינויים בחוקים ובתקנות, מתחרים חדשים בענף ועוד. שינויים אלו יכולים להשפיע על יכולת הבנק להציע שירותים מסוימים, להטיל מגבלות על הפעילות שלו, לאלץ את הבנק לבצע השקעות בטכנולוגיה ולחייב תוספת כוח אדם הכרוכה בעלויות גבוהות.

סיכון תחרות

מגזר משקי הבית הוא פלח שוק מועדף לפעילות הבנקים בישראל המאופיין כיציב גם בעתות משבר. בנק יהב הוא בנק קמעונאי שמתאפיין במתן הטבות ומוצרים ייחודיים לציבור זה. התחרות השוררת בשוק מאתגרת את מעמדו כבנק ייעודי בתחום.

הבנק נקט במהלך השנים באמצעים שונים כדי להתחרות בפלח שוק זה, כולל הרחבת השירותים לציבור לקוחותיו (ובהם הרחבת מערך הסינוף), בנקאות ישירה, מרכזי ייעוץ, דלפקי משכנתאות של בנק מזרחי טפחות ועוד. כמו כן, פעל הבנק לחזק את הקשר עם הלקוחות, העלה קמפיינים פרסומיים וערך פעילות קידום מכירות נרחבת ופעילות שימור לקוחות אינטנסיבית.

במהלך הרבעון הראשון של השנה זכה הבנק במרכז של החשב הכללי באוצר למתן הלוואות תקציביות לעובדי המדינה. הבנק נערך ליישום החל מחודש יולי 2015.

ראה להלן בפרק 'מגזרי פעילות'.

פרויקט החלפת מערכת הליבה הבנקאית

נכון להיום הבנק מקבל שירותי מחשוב ותפעול מבנק הפועלים בע"מ. השירותים האמורים ניתנים לבנק בהתאם לאישור המפקח על הבנקים והממונה על הגבלים עסקיים.

בחודש פברואר 2014 אישר דירקטוריון הבנק התקשרות עם חברת TCS הבינלאומית מקונצרן TATA, להקמת מערכת ליבה בנקאית וקבלת שירותי מיקור חוץ בנושאי מחשוב ותפעול. לחברת TCS פתרון מתקדם לשירותי ליבה בנקאית (BANCS) ובכלל זה גם שירותי מיקור חוץ לבנקים וגופים פיננסיים רבים בכל רחבי העולם. בחודש אפריל 2014 התקשר הבנק עם חברת TCS.

מדובר בפרויקט מורכב ורחב היקף, המנוהל לפי אבני דרך מפורטות. הפרויקט מנוהל באמצעות מבנה ארגוני הכולל ועדת היגוי עליונה, הנהלת פרויקט ועשרות צוותי עבודה. הפרויקט מבוצע בליווי ופיקוח הדוק של הנהלת

הבנק, וכן נמסרים דיווחים שוטפים לדירקטוריון הבנק, לוועדה ייעודית מטעמו המלווה את הנושא ולחברת האם בנק מזרחי טפחות. דגש מיוחד ניתן לניהול סיכוני הפרויקט, הן בהיבטים הטכנולוגיים והן בהיבטים אחרים.

תהליך ניהול הסיכונים מתבצע בהתאם למתודולוגיות מקובלות (בהתאם ל COBIT) ומטרתו לזהות את הסיכונים השונים הקיימים בשלבי הפרויקט השונים בהתאם לאבני הדרך שנקבעו, וכן לעקוב אחר תהליכי ההפחתה המבוצעים על ידי הנהלת הפרויקט. תהליך ניהול הסיכונים הינו תהליך שוטף לאורך חיי הפרויקט והוא מדווח להנהלה ולדירקטוריון.

הבנק נעזר ביועצים חיצוניים מומחים בתחומם לצורך ניהול התהליך וידוע לו כי חברת TCS שכרה את שרותיה של חברת יעוץ ישראלית לצורך התאמת המערכת הבינלאומית שלה לעבודה בישראל.

סיכון ריכוזיות מפקידים

סיכון ריכוזיות בפיקדונות המופקדים בבנק הנובע ממצב בו משיכת פיקדון בסכום גבוה בידי מפקיד בודד או קבוצת מפקידים, יכול להשפיע לרעה על מצב הנזילות.

סעיף פיקדונות הציבור בבנק מבוזר ביותר. נושא גיוון מקורות המימון מטופל במסגרת המודל לניהול סיכון הנזילות.

סיכונים סביבתיים

סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד העלול לנבוע מכך שהבנק יישא באחריות ישירה למפגע סביבתי הנגרם על ידי פרויקט שהבנק מממן, מירידה בשווי הבטוחות החשופות לסיכון סביבתי או מהרעה במצבו הפיננסי של הלווה בשל עלויות גבוהות הנובעות מרגולציה בתחום איכות הסביבה. בסיכון הסביבתי נכללים גם סיכונים נוספים הנגזרים מסיכון זה (סיכון מוניטין, סיכון אחריות כלפי צד שלישי וכדומה).

דירקטוריון הבנק לא קבע מגבלות הנוגעות לסיכונים סביבתיים, אולם הבנק מתחשב ברמת הסיכון של החברות השונות, כפי שמתפרסם על ידי המשרד להגנת הסביבה, בבואו לשקול השקעות באג"ח קונצרני.

מדיניות גיוס המקורות ומצב הנזילות

מקורות הבנק הם פיקדונות לזמן קצוב, פיקדונות לפי דרישה וכתבי התחייבויות נדחים. נוסף על כך, בנק ישראל מעמיד לזכות המערכת הבנקאית מקורות מוניטריים נוספים. במהלך השנים האחרונות לא השתמש הבנק במקורות אלו.

סך פיקדונות הציבור ליום 31 במארס 2015 עומד על 17,994 מיליון ש"ח לעומת 17,793 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014. מתוך זה סך הפיקדונות של שלושת קבוצות המפקידים הגדולות ליום 31 במארס 2015 עומד על 68.6 מיליון ש"ח לעומת 73.1 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014.

סך כתבי ההתחייבות הנדחים ליום 31 במארס 2015 עומד על 529 מיליון ש"ח לעומת 531 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014, אשר חלקו מוכר לצורך חישוב ההון כמפורט ב'מבנה ההון' לעיל.

מגזרי פעילות

פעילות הבנק מנוהלת בשני מגזרי פעילות אלו:

1. המגזר הקמעונאי, הכולל את כל הפעילות הבנקאית-פיננסית מול הלקוחות.
2. מגזר הניהול הפיננסי, הכולל את ניהול הנכסים וההתחייבויות, את החשיפות לסיכונים שוק, את ניהול תיק הנוסטרו ואת ניהול הנזילות.

תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות

פעילות הבנק מנוהלת בשני מגזרי הפעילות כאמור לעיל. נתוני המגזרים מסייעים בניית תוצאות הפעילות של הבנק והנהלת הבנק נעזרת בהם כדי לגבש החלטות.

נתוני תוצאות המגזרים נערכו על פי הוראות המפקח על הבנקים בדבר 'מגזרי פעילות עיקריים' וכוללים את המידע כפי שהוא מוצג להנהלת הבנק.

תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים נחלקו כדלקמן:

- הכנסות ריבית מאשראי לציבור והוצאות ריבית על פיקדונות הציבור מיוחסות למגזר הקמעונאי. בגין אשראי לציבור מיוחסת למגזר הקמעונאי הוצאה בגובה עלות המקורות ("מחיר צל") כנגד זיכוי בין-מגזרי למגזר ניהול פיננסי. בגין פיקדונות הציבור מיוחסת למגזר הקמעונאי הכנסה בגובה עלות המקורות ("מחיר צל") כנגד חיוב בין-מגזרי למגזר ניהול פיננסי.
  - כל מגזר מזוכה בגין ההון המיוחס לפעילותו כנגד חיוב מגזר הניהול הפיננסי. צריכת ההון נמדדת על פי ההיקף הממוצע של נכסי הסיכון המנוהלים במגזר.
  - הכנסות ריבית, רווחים והפסדים מהשקעות הבנק בניירות ערך, בפיקדונות בבנקים ובפוזיציות אסטרטגיות מיוחסים למגזר ניהול פיננסי.
  - הוצאות בגין הפסדי אשראי מיוחסות ספציפית למגזרים.
  - הכנסות מעמלות והכנסות אחרות משויכות למגזר הקמעונאי.
  - הוצאות תפעוליות שניתן לייחס באופן ישיר משויכות ספציפית למגזר. הוצאות אחרות יוחסו לפי מפתח ההעמסה המתאים ביותר (מספר עובדים יחסי, שטח בשימוש וכדומה).
  - ההפרשה למסים על הרווח יוחסה למגזרים לפי שיעור המס האפקטיבי.
  - התשואה להון מחושבת כיחס שבין הרווח הנקי לבין ההון העצמי המיוחס למגזר. ההון העצמי מיוחס על בסיס נכסי הסיכון הממוצעים של המגזר. עודף הון מיוחס למגזר הניהול הפיננסי.
  - יתרות מאזניות ויתרות נכסים בניהול שויכו ספציפית למגזרים.
- יודגש כי האמור בסעיפים 'יעדים ואסטרטגיה עסקית' ו'צפי להתפתחויות בשנה הקרובה' הוא מידע צופה פני עתיד.

להלן תוצאות פעילות הבנק על פי מגזרי פעילות (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס					
2014			2014			2015		
סך הכול	ניהול פיננסי	קמעונאי	סך הכול	ניהול פיננסי	קמעונאי	סך הכול	ניהול פיננסי	קמעונאי
הכנסות ריבית, נטו								
397.3	148.2	249.1	93.3	23.8	69.5	101.6	12.1	89.5
-	(88.6)	88.6	-	(13.1)	13.1	-	10.6	(10.6)
397.3	59.6	337.7	93.3	10.7	82.6	101.6	22.7	78.9
132.7	(0.1)	132.8	31.7	0.1	31.6	34.8	0.1	34.7
530.0	59.5	470.5	125.0	10.8	114.2	136.4	22.8	113.6
הוצאות בגין הפסדי אשראי								
25.2	0.3	24.9	(3.2)	0.7	(3.9)	0.7	-	0.7
381.1	7.0	374.1	95.1	1.7	93.4	100.0	2.0	98.0
24.7	0.3	24.4	5.8	0.1	5.7	6.4	0.1	6.3
רווח מפעולות נמשכות לפני מסים ⁽²⁾								
99.0	51.9	47.1	27.3	8.3	19.0	29.3	20.7	8.6
הפרשה למסים על הרווח מפעולות נמשכות ⁽²⁾								
36.8	19.3	17.5	10.4	3.2	7.2	10.6	7.5	3.1
רווח מפעולות נמשכות לאחר מסים ⁽²⁾								
62.2	32.6	29.6	16.9	5.1	11.8	18.7	13.2	5.5
הפסד מפעילות מופסקת, לאחר מס ⁽¹⁾								
1.4			1.4			-		
60.8			15.5			18.7		
רווח נקי ⁽²⁾								
תשואה להון (הרווח הנקי מההון הממוצע) ⁽²⁾								
6.2%	46.5%	3.2%	6.6%	32.8%	5.4%	7.5%	99.1%	2.3%
19,713	12,190	7,523	19,105	11,856	7,249	20,557	12,551	8,006
יתרה ממוצעת של נכסים ⁽²⁾								
6,938	-	6,938	6,720	-	6,720	7,335	-	7,335
18,874	258	18,616	18,310	256	18,054	19,804	267	19,537
יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽²⁾								
מזה- יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור								
16,930	-	16,930	16,418	-	16,418	17,852	-	17,852
10,246	728	9,518	10,077	727	9,350	10,570	729	9,841
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים								
10,916	-	10,916	10,434	-	10,434	11,309	-	11,309
774	12	762	770	11	759	776	12	764
מספר משרות ממוצע								
343.5	59.6	283.9	76.6	10.7	65.9	101.7	22.7	79.0
53.8	-	53.8	16.7	-	16.7	(0.1)	-	(0.1)
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות								
397.3	59.6	337.7	93.3	10.7	82.6	101.6	22.7	78.9
סך כל הרווח מהכנסות ריבית, נטו								

(1) מיוחס למגזר שוק ההון.

(2) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם ביאור (א).

המגזר הקמעונאי

מבנה המגזר

המגזר הקמעונאי הוא מגזר הפעילות העיקרי של הבנק. המגזר כולל את הפעילות מול קהל הלקוחות הקמעונאי של הבנק באמצעות מערך הסינוף והתקשורת ואת הפעילות התומכת באגפים ובהנהלת הבנק. המוצרים הבנקאיים העיקריים הנכללים במגזר כוללים ניהול חשבון עו"ש, אשראי, פיקדונות, מט"ח, תכניות חיסכון, פעילות בכרטיסי אשראי, ייעוץ השקעות ופעילות בשוק ההון.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

לבנק תכנית אסטרטגית רב-שנתית לשנים 2012-2016. בהתאם לתכנית זו הבנק ממשיך לפעול כדי לשמר את ציבור לקוחותיו מקרב עובדי המדינה והמגזר הציבורי וכדי להרחיב את לקוחותיו מקרב מגזרים אלו ומקרב כלל אוכלוסיית השכירים. הבנק מתמחה בניהול חשבונות למשקי בית ודוגל במתן שירות מקיף, איכותי ומקצועי ללקוחותיו ובמחירים הוגנים. בהתאם למדיניותו ימשיך הבנק לפעול בתחום זה ובכוונתו לפנות לקהלי יעד נוספים, מאורגנים ויחידים, ולהציע להם מעטפת מלאה של מוצרים ושירותים פיננסיים. הבנק מתעתד להגיע להיקף לקוחות של כ-10% מציבור השכירים במשק בסוף שנת 2016. היעדים המרכזיים באסטרטגיה העסקית של הבנק הם אלה:

- גיוס לקוחות חדשים.
- היכרות מעמיקה עם הלקוחות והידוק הקשר בינם לבין הבנק באמצעות שימוש בפעילות רב-ערוצית.
- מתן שירותים ומוצרים מקצועיים המותאמים לצורכי הלקוחות ולשינויים בנתוני המקרו במשק.
- שיפור הזמינות והנגישות של הבנק באמצעות תכנית רב-שנתית של הרחבת רשת הסניפים של הבנק ושכלול פעילות הבנקאות הישירה, על ערוציה השונים, שמטרתה לאפשר מענה מהיר ללקוח ומידע עדכני ברמת זמינות גבוהה.

שינויים ברווחיות המגזר

להלן השינויים ברווחיות המגזר (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי באחוזים	רבעון ראשון		
	2014	2015	
(53)	11.8	5.5	רווח נקי
(4)	82.6	78.9	הכנסות ריבית, נטו
10	31.6	34.7	הכנסות שאינן מריבית
(118)	(3.9)	0.7	הוצאות בגין הפסדי אשראי

צפי להתפתחויות בשנה הקרובה

הבנק מתכוון להמשיך ולהרחיב את ציבור הלקוחות, בעיקר שכירים ומשקי בית. הבנק חתם על הסכם חדש עם הסתדרות עובדי המדינה למתן שירותי בנקאות לעובדי המדינה המנהלים את חשבונם בבנק יהב.

הבנק מתארגן למתן הלוואות לעובדי המדינה כחלק מזכייתו במרכז החשב הכללי. כחלק מהרחבת היקף הלקוחות, הבנק פונה גם ללקוחות עצמאים ולתאגידים הנמנים עם אוכלוסיית היעד שנקבעה. בשלב זה היקפי הפעילות והאשראי לקהל לקוחות זה אינם מהותיים. הבנק מתכנן להמשיך לפתח ולשדרג אמצעים מקוונים המספקים ללקוחות נגישות מרבית לשירותי הבנק. במסגרת פיתוחים אלה, הבנק פיתח גישה לצפייה בחשבונות הלקוחות באמצעות אפליקציה ייעודית למכשירים סלולריים. הבנק מתעתד להמשיך השנה בפרויקט החלפת מערכת הליבה הבנקאית, הכוללת את מערך שירותי העו"ש של הבנק.

תחרות

בשנים האחרונות קיימת תחרות חריפה על פלח לקוחות משקי הבית, והבנק מתמודד בהצלחה מול בנקים מסחריים וגורמים פיננסיים נוספים. בשנת 2015 המשיכה התחרות גם בתחום האשראי. התחרות באה לידי ביטוי בהצעות אשראי מבנקים, מחברות כרטיסי האשראי ומגופי מימון חוץ-בנקאיים. הבנק מתמודד עם התחרות בתחום באופן שוטף ובמישורים שונים. בעקבות זכיית הבנק במרכז האוצר למתן הלוואות תקציביות לעובדי המדינה החל מיום 1 ביולי 2015, כושר התחרות של הבנק במגזר זה גדל.

שיווק והפצה

הבנק מציע את שירותיו ואת מוצריו ללקוחות באמצעות מערך הסניפים שלו, באמצעות ערוצי הבנקאות הישירה (אינטרנט, מענה טלפוני, אפליקציה סלולרית ומכשירים אוטומטיים) ובאמצעי התקשורת.

מערך הסניפים

- לבנק יש 45 סניפים הפרוסים בכל רחבי הארץ. הקמת סניפים חדשים ובחירת מיקומם נגזרות מצורכי קהל היעד ומאופיו. כמו כן, הבנק מפעיל נקודות שיווק ברחבי הארץ, בעיקר במקומות העבודה של לקוחותיו.
- נוסף על מערך הסניפים, לבנק שבעה מרכזי ייעוץ השקעות. המרכזים נועדו לתת שירות וייעוץ בתחום ניירות הערך הישראלים והזרים ללקוחות בעלי תיק השקעות גדול.
- ב-12 מסניפי הבנק יש עמדות למכירת משכנתאות באמצעות נציגויות של בנק מזרחי טפחות.
- בנוסף, לקוחות הבנק יכולים לקבל שירותי עו"ש שונים בכל סניפי בנק מזרחי טפחות.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים

תכנית אכיפה פנימית בתחום ניירות ערך

דירקטוריון הבנק אימץ תכנית אכיפה פנימית בתחום ניירות הערך בהתאם לקריטריונים שפרסמה רשות ניירות ערך. התכנית נועדה לוודא ציות של התאגיד ושל היחידים שבו להוראות דיני ניירות ערך. מנהלת הסיכונים הראשית של הבנק מונתה כאחראית על האכיפה הפנימית, הוקמה יחידה באגף ניהול סיכונים לנושא זה ומערך אכיפה פנימי.

דיווחים לרשויות המס של ארצות הברית

– מעמד של 'מתווך מורשה' (QI)

הבנק רשום בשלטונות המס בארצות הברית (ה-IRS) במעמד של 'מתווך מורשה' (Qualified Intermediary). בחודש יוני 2014 התקבלו הוראות חדשות מה-IRS לגבי דיווח שנתי ממוכן החל משנת 2015. הבנק נערך לדיווחים הנדרשים יחד עם ספק המחשוב לצורך העברת דיווחים מקובצים ל-IRS בגין הכנסות של לקוחות ישראליים ממסחר בניירות ערך אמריקניים.

– החוק להגברת האכיפה של דיני המס של ארצות הברית על חשבונות של אזרחי ארצות הברית או 'בעלי זיקה' לארצות הברית המתנהלים במוסדות פיננסיים זרים (FATCA – Foreign Account Tax Compliance Act)

במהלך שנת 2010 נכנס לתוקף בארצות הברית החוק הידוע כ-Foreign Account Tax Compliance Act, או בקיצור FATCA. החוק מחייב מוסדות פיננסיים מחוץ לארצות הברית, שהמרכזיים שבהם הם בנקים, להתקשר בהסכם עם רשות המס האמריקנית (Internal Revenue Service) ולדווח לה באופן תקופתי על חשבונות ועל נכסים פיננסיים המתנהלים אצלם ומצויים בבעלות של אזרחי ארצות הברית או 'בעלי זיקה' לארצות הברית. לחקיקה החדשה השפעה על המערכת הבנקאית העולמית, בעיקר בשל הסנקציה הכרוכה בהיעדר דיווח - ניכוי במקור של מס בשיעור של 30% מכל תקבול המגיע ממקור אמריקני.

יישומו של החוק החל ב 1 בינואר 2015. תהליך היישום הוא הדרגתי. תחילה תחול חובת הדיווח לגבי חשבונות חדשים בלבד. חובת הדיווח לגבי חשבונות קיימים תיושם בהדרגה במהלך השנים 2015-2016 (תחילה לגבי חשבונות המוגדרים כחשבונות בעלי ערך כספי גבוה בהם יתרה של למעלה מ-1 מיליון דולר ארה"ב ולאחר מכן לגבי יתר החשבונות).

מדינת ישראל התקשרה, כמו מדינות רבות אחרות, בהסכם עם הממשל האמריקאי, לפיו נקבע כי הדיווחים מאת מוסדות פיננסיים בישראל יועברו במרוכז אל הרשויות בארצות הברית, בכפוף לתקנות שיוקנו בארץ. בנוסף, פרסם המפקח על הבנקים מסמך הוראות בדבר היערכות ליישום ההוראות החדשות.

בשלב זה, נקט בנק יהב את הצעדים המתבקשים על מנת להתחיל ביישום ההוראות החדשות, החל ממועד תחולתן. במסגרת זו, הוקם צוות ייעודי העוסק בלימוד ההוראות וביישומן, מונה אחראי על יישום ההוראות הפועל בכפיפות ישירה לחבר הנהלה והבנק נרשם, כנדרש, אצל רשות המיסים של ארצות הברית, כגוף אשר מתחייב למלא אחר הוראות FATCA. בנוסף לכך, גובשו נהלי דיווח פנימיים בבנק לגבי חשבונות עם סממנים מהם יכול לעלות כי הינם בבעלות מי שהינם בעלי זהות אמריקאית, והבנק מאפיין את תהליכי הדיווח במסגרת מערכת המחשוב החדשה.

המלצות הוועדה הבין-משרדית להסדרת שירותי משמורת (קסטודי) בשוק ההון

ביום 16 בינואר 2013 פורסמה הנחיה של המפקח על הבנקים אשר מאמצת את המלצות הוועדה הבין-משרדית להסדרת שירותי הקסטודי בשוק ההון.

על פי המלצות הוועדה, יחולו חובות שונים על גופים אשר מספקים ללקוחותיהם שירותי קסטודי באופן ישיר או מתווכים בעבור לקוחותיהם במתן שירותי קסטודי. מסקנות הוועדה שמות דגש מיוחד על החובות המוטלים על מתווכים בשירותי קסטודי, לרבות בהקשר הפיקוח על פעילותו של ספק השירותים שהם בחרו. ההנחיה נכנסה לתוקף בחודש יולי 2014 והבנק נערך בהתאם.

דוח מסכם שהגישה הוועדה לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאות

ביום 19 במארכ 2013 פרסם הצוות שמינו שר האוצר ונגיד בנק ישראל לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית דוח מסכם הכולל את המלצותיו להגברת התחרות במערכת הבנקאית. במהלך השנים 2013-2014 ישמו חלק מהמלצות הוועדה. לפירוט ראה דוח הדירקטוריון לימים 31 בדצמבר 2013 ו- 31 בדצמבר 2014. בהמשך ליישום המלצות הצוות פרסם המפקח על הבנקים כמה טיוטות והוראות חדשות כמפורט להלן.

גילוי עלות שירותים בניירות ערך

בחודש אפריל 2014 פרסם בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה מספר 414 בנושא גילוי עלות שירותים בניירות ערך.

על פי ההוראה, יציגו תאגידים בנקאיים ללקוחות המבצעים פעולות של קנייה, מכירה או פדיון של ניירות ערך מידע השוואתי בדבר עמלות ששילמו לקוחות בעלי פיקדונות בהיקף דומה לזה של הלקוח. המידע שיוצג ללקוח יכלול את השיעור הממוצע המשוקלל של העמלה בהתאם לפילוח שווי העסקאות. על פי ההוראה נדרש דיווח במסגרת הגילוי החצי שנתי וכן פרסום באתר האינטרנט של הבנק. תחילת ההוראה היא מיום 1 בינואר 2015. הבנק יישם את ההוראה.

טיפול בתלונות הציבור – הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 308A

בחודש ספטמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה חדשה בדבר טיפול בתלונות הציבור. ההוראה קובעת כללים שמטרתם להבטיח את הטיפול הנאות של התאגיד הבנקאי בתלונות הציבור. בין היתר, נדרש התאגיד הבנקאי לקיים פונקציה ייעודית לטיפול בתלונות הציבור ולמנות נציב תלונות ציבור אשר יעמוד בראשה. בנוסף קובעת ההוראה את הסמכויות והתפקידים של הפונקציה לטיפול בתלונות הציבור וכן של ההנהלה והדירקטוריון. במסגרת ההוראה מוסדרים גם תהליכי הטיפול בתלונה בתאגיד הבנקאי ובפיקוח על הבנקים. תחילת ההוראה היא לא יאחר מיום 1 באפריל 2015. הבנק יישם את ההוראה.

חיובים על פי הרשאה

בחודש ספטמבר 2014 פרסם בנק ישראל חוזר תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 439 'חיובים על פי הרשאה'. מטרת התיקונים הינה להסדיר וליעל את תהליך העברת חיובים על פי הרשאה מחשבון ישן לחשבון חדש בבנק אחר. תחילת התיקונים להוראה היא מיום 1 באוקטובר 2015. הבנק נערך בהתאם.

העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח – הוראת ניהול בנקאי תקין 432

בחודש דצמבר 2014 פרסם בנק ישראל תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 432 בדבר העברת פעילות וסגירת חשבון של הלקוח.

תכלית התיקון היא לפשט את הפעולות הנדרשות בסגירת חשבון של לקוח ובהעברת פעילותו מהבנק הישן (להלן 'הבנק') לחשבונו בבנק החדש (להלן: 'הבנק החדש') ולקצר תהליכים.

ההוראה מסדירה, בין היתר, את אמצעי ההתקשרות העומדים לרשות הלקוח בעת בקשתו לקבל מידע לשם בחינת האפשרות או הכדאיות של העברת הפעילות לבנק אחר או סגירתו, נקבע מהו המידע שעל הבנק למסור ללקוח ומהן הפעולות שעל הבנק לנקוט עם קבלת בקשת לקוח לקבלת המידע, נקבע כי על הבנק לאפשר ללקוח להגיש בקשה לסגירת החשבון או להעברת הפעילות באמצעים הזמינים לו ומבלי להגיע בהכרח לסניף הבנק. ההוראה מסדירה את הפעולות שעל הבנק לנקוט עם קבלת הבקשה ומה הן הפעולות אותן רשאי הבנק לדרוש מהלקוח לבצע כתנאי לסגירת החשבון. מוגדר פרק הזמן שבמהלכו נדרש הבנק לסגור את החשבון או להעבירו לבנק אחר. כמו כן, נקבע כי במקרה בו הלקוח מבקש והבנק החדש מסכים לכך, יקבל הבנק החדש את הסכמתו בכתב של הלקוח לבצע בשמו את כל הדרוש לצורך העברת הפעילות מחשבונו הישן לחשבונו החדש.

ההוראה נכנסה לתוקף ב- 1 בינואר 2015 למעט סעיפים מסויימים שיכנסו לתוקף ב- 1 ביולי 2015 וב- 28 בפברואר 2016.

דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים – הוראת ניהול בנקאי תקין 425

בחודש נובמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין 425 בדבר חובת משלוח דוחות שנתיים אישיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים. התאגיד הבנקאי נדרש להציג בחשבון המקוון של כל לקוח דוח שנתי מקוצר ודוח שנתי מפורט בהתאם לנוסח ולצורה שנקבעו בהוראה. הדוחות יתייחסו לנתוני השנה הקלנדרית החולפת ויוצגו לכל לקוח עד 28 לפברואר בשנה העוקבת. ללקוח שאינו מנהל חשבון מקוון ימסר דוח מקוצר בכתב, והדוח המפורט ימסר על פי בקשה. על מנת לאפשר ללקוח לעקוב אחר פעילותו בחשבון ולהשוות לשנים קודמות, נקבע כי בכל עת יעמדו לרשותו לכל הפחות 3 הדוחות האחרונים בחשבון.

תחילתה של ההוראה ביום 28 בפברואר 2016, בהתייחס לדוחות השנתיים בגין שנת 2015. הבנק לומד את ההוראה ונערך ליישומה במסגרת מערכת המחשב החדשה שאמורה לעלות לאוויר בשנת 2016.

ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב – הוראת ניהול בנקאי תקין 325

בחודש נובמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 325 'ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב'. תאגיד בנקאי לא ידרש לקבוע מראש ובכתב מסגרת אשראי חדשה, אם משך החריגה שאושרה אינו עולה על יום עסקים אחד. כמו כן, עודכנו הסכומים על פיהם רשאי התאגיד הבנקאי שלא ליישם את האמור בהוראה, לגבי אשראי לאנשים פרטיים ולגבי אשראי מסחרי.

חובת יידוע הלקוח אודות פערי ריבית

בחודש ינואר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנוגע לחובת יידוע לקוח אשר חשבונו נמצא ביתרת חובה והוא מבקש להפקיד כספים בפיקדון, אודות פערי ריביות בין אלו המשולמות על הפיקדון ובין אלו הנגבות בגין יתרת החובה. הבנק ביצע את הוראות החוזר.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח – 2008

בחודש פברואר 2015 נכנס לתוקף תיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) - התשס"ח 2008 (להלן - כללי העמלות) המצמצם את מספר העמלות הנגבות מלקוחות התאגידים הבנקאיים.

התיקון כולל בין היתר עדכון בנוגע להגדרת עסק קטן; הגבלת העמלה הנגבית על העברה במערכת זה"ב; העמלה הנגבית בגין הפקת אישור בעלות של חשבון הבנק תגבה רק החל מהאישור השני במהלך שנה קלנדרית; ביטול דמי גבייה בהלוואות שאינן לדיור; ביטול חיוב עמלת ישיר בגין שימוש בכרטיס לחיוב מידי; עדכון בעמלת פריטה; ביטול עמלת תשלום נדחה בגין עסקאות חדשות בתשלומים בכרטיס חיוב; קביעת תעריפון אחיד עבור בתי עסק קטנים המקבלים מחברות כרטיסי האשראי שירות סליקה של עסקאות בכרטיסי חיוב. הנהלת הבנק צופה כי הכנסות הבנק לא יפגעו באופן מהותי עקב שינויים אלה וזאת בשל הגידול בהיקפי הפעילות של לקוחות הבנק.

בחודש מארס 2015 פורסמה טיוטת תיקונים נוספים לכללי העמלות. להלן עיקרי התיקונים: ביטול עמלת חיוב מפקיד בהחזרת שיק; אי גביית דמי כרטיס חיוב מידי (כרטיס דביט) ללקוח שברשותו כרטיס אשראי שהונפק על ידי אותו תאגיד בנקאי; מתן אפשרות לחברות כרטיסי האשראי לקבוע תעריפים נפרדים לשירותים בגין עסקאות במט"ח ומשיכות מט"ח בחו"ל, בהבחנה לפי מטבעות עיקריים (דולר ואירו) כתעריף אחד ושאר המטבעות כתעריף אחר (יכנס לתוקף בחודש יולי 2015).

צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות הודעות או התראות), התשע"ה-2015
 בחודש מאי 2015 פורסם צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות הודעות או התראות), התשע"ה-2015, על פיו שירות 'הודעות והתראות' מוכרז כשירות בר פיקוח. סכום העמלה המרבי שניתן לגבות בעד שירות זה יהיה חמישה ש"ח להודעה או התראה. תחילתו של הצו מיום 1 ביולי 2015.

ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות

בחודש יולי 2014 פרסם ארגון ה-OECD סטנדרט לחילופי מידע לצורכי מס בין מדינות. מטרת הפרסום הייתה ליצור שפה אחידה כדי לאפשר למדינות להחליף ביניהן מידע לצורכי מס, בדגש על מידע על פעילות צולבת של תושבי חוץ, זאת בדומה להסדר שיצרה - FATCA אשר מוגבל ליחסים הביטראליים עם ארה"ב. ביום 27 באוקטובר 2014 הודיע משרד האוצר לארגון ה-OECD כי מדינת ישראל תאמץ את הסטנדרט האמור עד תום שנת 2018. לשם ביצוע ההתחייבויות שישראל תיקח על עצמה נדרשים שינויי חקיקה.

המגמה של שיתוף פעולה בינלאומי במאבק בהעלמות מס עלול להגדיל את החשיפה של התאגידים הבנקאיים לסיכונים ציית שמקורם בפעילות חוצת גבולות וכן לסיכונים מוניטין, ומחייבת אותם להיערכות נאותה. בחודש מארס 2015 פרסם בנק ישראל חוזר בנוגע לניהול הסיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות. בהתאם לחוזר, על דירקטוריון התאגיד הבנקאי לבחון ולעדכן את מדיניותו, וכן לוודא כי ההנהלה מעדכנת בהתאמה את נהליה ואת הבקורות ביחס לסיכונים הגלומים בפעילות חוצת גבולות של לקוחות בדגש על חביונות מס מחוץ למדינה בה נפתח החשבון, תוך התייחסות לנקודות הבאות: סיווג הלקוחות (סיווג לקוחות בסיכון גבוה מפעילות חוצת גבולות, מדינות שפעילות לקוח בהן או העברת כספים מהן תיחשבנה כמדינות בסיכון, שינוי פרטי זיהוי שיכול שישפיעו על חבות המס) והצעדים הנדרשים (קבלת הצהרה מהלקוח, קבלת ויתור על סודיות הלקוח כלפי רשויות בחו"ל, קביעת נהלים ומדרג סמכויות). תחילת האמור בחוזר היא ביום פרסומו. נקבעו הוראות מעבר בנוגע ללקוחות בחשבונות קיימים.

טיוטת הנחיית רשם מאגרי מידע – איסור המשך שימוש של הבנקים במידע על הגבלת חשבונות לאחר תום תקופת ההגבלה

בחודש אפריל 2013 פרסמה הרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע טיוטת הנחיה לפיה לאחר תום תקופת ההגבלה המוטלת על חשבון בנק או בעליו לפי חוק שקים בלא כיסוי, התשמ"א - 1981, על הבנק לחדול מלעשות כל שימוש במידע על אודות ההגבלה, אם בעל החשבון לא הוגבל על ידי הבנק העושה שימוש במידע. כמו כן, על הבנקים למחוק נתונים בנוגע להגבלות חשבון בנק המוטלות על חייבים מכוח חוק ההוצאה לפועל, תשכ"ז - 1967, מיד לאחר שההגבלה הוסרה בידי רשם ההוצאה לפועל. איגוד הבנקים הגיש את תגובתו לטייטה לרבות הערות לתוכן הטייטה וכן בקשה להארכת זמן ההיערכות ליישום הטייטה.

טיוטת תיקוני חקיקה בנושא איתור לקוחות שאבד עימם הקשר

בחודש אפריל 2013 פרסם המפקח על הבנקים טיוטת הצעות לתיקוני חקיקה שמטרתן, בין היתר, להבטיח שהבנקים ינקטו פעולות נוספות לאיתור בעליהם של חשבונות בלא תנועה, ושישמר ערך הכסף בחשבונות אלו. השינויים המרכזיים המוצעים נוגעים להגדרת חשבון בלא תנועה, להרחבת חובת הבנקים לאיתור בעלי חשבונות בלא תנועה, לקביעת כללי השקעה חדשים, לחובת דיווח לאפוסטרופוס הכללי על חשבונות אשר לא נוצר קשר עם בעליהם במשך חמש שנים, לכללי טיפול בחשבונות של לקוחות שנפטרו ועוד.

תיקון סעיף 2 בחוק הבנקאות (שירות ללקוח) – התשמ"א 1981

בחודש מארס 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת הצעה לתיקון החוק. על פי הצעת החוק סירוב מצד התאגיד הבנקאי לתת שירותים מסוימים (ובהם שירות בסיסי של פתיחת חשבונות עובר ושב במטבע ישראלי וניהולם ושירות של קבלת פיקדון כספי במטבע ישראלי או במט"ח) ייחשב כסביר אם הוא נובע מאי היענות של הלקוח למסור פרטים הנדרשים על פי הוראות דין ובעיקר צו איסור הלבנת הון והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411 שעניינה 'מניעת הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות'.

פעילות בנקאית של תושבי חוץ

בחודש נובמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת מכתב פיקוחי בנושא תושבי חוץ. לאור התגברות הסיכונים בתחום נדרש התאגיד הבנקאי לבחון ולעדכן את מדיניותו, וכן לוודא כי ההנהלה מעדכנת בהתאם את נהליה ואת הבקורות ביחס לפעילות מול תושבי חוץ (קיימים וחדשים), בדגש על מספר נושאים שפורטו במכתב המפקח.

כרטיס חיוב מיידי

במהלך חודש פברואר 2015 פרסם בנק ישראל המלצות וצעדים אשר ננקטו להרחבת התפוצה והשימוש בכרטיסי חיוב מיידי בישראל, שצפויים להביא להגברת התחרות בתחום כרטיסי החיוב, לחיסכון בעלויות ולצמצום השימוש במזומן. הצעדים שנקטו כוללים בין היתר חובת הנפקה של כרטיס חיוב מיידי בנקאי ללקוח המנהל חשבון עובר ושב; איסור על גביית עמלת פעולה בערוץ ישיר בגין כל שימוש בכרטיס חיוב מיידי; העמלה הצולבת לעסקאות חיוב מיידי הוכרזה כבת פיקוח ונקבע מחירה המרבי, לתקופה של שנה; פורסמה טיוטת הנחייה המחייבת את הבנקים לפנות לכלל הלקוחות הקיימים בעלי חשבונות העו"ש בהצעה להנפקת כרטיס חיוב מיידי, וזאת תוך פרק זמן מוגדר; פורסמה טיוטת הוראה המסדירה את מועדי העברת הכספים בעסקאות חיוב מיידי; כמו כן, פורסמה טיוטה המסדירה את הגילוי על עסקאות חיוב מיידי במסגרת פירוט פעולות בחשבון העו"ש של מחזיק הכרטיס. ראה פירוט להלן.

הרחבת תפוצת כרטיסי חיוב מיידי (דביט)

בחודש מארס 2015 פרסם בנק ישראל טיוטת מסמך על פיה תאגיד בנקאי נדרש לפעול מול לקוחותיו, העונים להגדרה של 'משק בית' או 'עסק זעיר', ולהציע כרטיס חיוב מיידי לכל לקוח חדש הפותח אצלו חשבון עו"ש (למעט מקרים מסוימים), וכן להציע כרטיס חיוב מיידי לכל אחד מלקוחותיו בעלי חשבונות העו"ש, באמצעות פניה יזומה עד לא יאחר מיום 30 ביוני 2016. התאגיד הבנקאי ידווח לפיקוח על הבנקים על היקף ההפצה במסגרת דיווח רבעוני.

מתווה מעבר מערך התשלומים בישראל לתקן EMV

בחודש מארס 2015 פרסם בנק ישראל טיוטת מסמך להטמעת תקן EMV (Europay MasterCard Visa), שהינו התקן הבינלאומי המקובל לאבטחת עסקאות בכרטיסי חיוב המתבצעות באמצעות מסופי תשלום (POS). אימוץ התקן כולל מעבר לשימוש בכרטיסים חכמים (כרטיסי EMV) ושימוש במסופי תשלום בבתי עסק ובמכשירים למשיכת מזומן (ATM) התומכים ב-EMV (מסופים חכמים). כחלק ממעבר מערך התשלומים בישראל לתקן EMV והטמעת השימוש בכרטיסים חכמים בישראל, החל מחודש אוקטובר 2015, העסקאות המבוצעות במסופים חכמים יאושרו ויסלקו באמצעות פרוטוקול 'אשראית EMV' המאופיין על ידי חברת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ ('שבא'). מסמך בנק ישראל קובע מתווה המתייחס לצד ההנפקה ולצד הסליקה של כרטיסי חיוב, וכן לשימוש במכשירים אוטומטיים למשיכת מזומן. על התאגידים הבנקאיים, חברות כרטיסי האשראי והסולקים להיערך בהקדם ליישום המתווה המפורט במכתב לרבות הערכות טכנולוגיות ותפעוליות, וקבלת אישורי הסמכה רלוונטים מהארגונים הבינלאומיים ומגורמים אחרים.

צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות שניתן על ידי מנפיק לסולק בקשר לסליקה צולבת של עסקאות חיוב מיידיות) (הוראת שעה), התשע"ה-2015
בחודש מארס 2015 פורסמה טיוטה של צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות שניתן על ידי מנפיק לסולק בקשר לסליקה צולבת של עסקאות חיוב מיידיות) (הוראת שעה), התשע"ה-2015, על פיה הוכרז שירות שניתן על ידי מנפיק לסולק בקשר לסליקה צולבת של עסקאות חיוב מיידיות כשירות בר-פיקוח. שיעור העמלה המרבי שניתן לגבות בעד שירות זה לא יעלה על 0.3% מסכום העסקה. תחילתו של הצו מיום 1 במאי 2015 ותוקפו עד יום 30 באפריל 2016.

טיוטה לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 470 'כרטיסי חיוב'
בחודש מארס 2015 פרסם בנק ישראל טיוטה לעדכון הוראת ניהול בנקאי 470 'כרטיסי חיוב'. התווסף פרק 'כרטיסי חיוב מיידיות וכרטיסי נטען' להוראה. עדכון ההוראה מסדיר את אופן העברת הכספים בעסקאות חיוב מיידיות, חיוב הטבעת סימון על גבי כרטיס החיוב המיידיות והכרטיס הנטען אשר יבדיל אותם מיתר כרטיסי החיוב, בכרטיסי חיוב מיידיות תוצג כל עסקה בפירוט תנועות חשבון עובר ושב, בסמוך לאחר ביצועה, וכן יינתן פירוט חודשי ללקוח. תחילת התיקונים להוראה על פי הטיוטה היא מיום 1 בינואר 2016.

הבנק בוחן את ההשפעה של טיוטות התיקונים.

מגזר ניהול פיננסי

הפעילות במסגרת מגזר ניהול פיננסי כוללת, בין היתר, את ניהול החשיפות לסיכוני שוק וריבית, ניהול חובת הנזילות הרגולטורית, ניהול מודל הנזילות, ניהול הריכוזיות הפיננסית, ניהול תיק איגרות החוב וגיוס הון לבנק. פעילות המגזר מנוהלת בידי האגף הפיננסי ומבוצעת בנכסים בארץ ובחו"ל.

המקורות לפעילות בתיק איגרות החוב הם עודפי הנזילות במטבע הישראלי ובמטבע חוץ. עודפי הנזילות הם עודפי המקורות נוסף על החזקת אמצעים נזילים כנגד צורכי המימון, כנדרש בהוראות הנזילות. הפעילות במגזר נועדה למקסם את התשואה מהשקעת עודפים אלו באמצעות נכסים שהם בחלקם בעלי רמת נזילות גבוהה וסיכוני אשראי נמוכים, וזאת בכפוף למדיניות ניהול סיכוני השוק ובמסגרת המגבלות שקבעו מוסדות הבנק באשר לרמת החשיפה לסיכוני שוק. בכלל זה-

- הוגדרו קריטריוני סף לפעילות באיגרות חוב, בהתאם לסיכוני האשראי הגלומים בפעילות התיק, לפיזור ההשקעות ולנזילותן.

- נקבעו מסגרות האשראי למדינות, לבנקים ולחברות, כאשר עיקר הפעילות היא בחשיפה לסיכון מדינת ישראל.

התיק הבנקאי מנוהל ומנוטר באופן שוטף כדי לשפר את ההכנסות מריבית בכפוף לתיאבון הסיכון. היקפי הפעילות והסיכונים כפופים לעמידה במגבלות החשיפה לסיכוני שוק וריבית כפי שקבעו הדירקטוריון וההנהלה.

מגזר הניהול הפיננסי מתפקד כמגזר פעילות ה'סולק' את כל הפעילות בבנק, ובכך משאיר למבצעי הפעילות מרווח קבוע וידוע מראש, המחושב בהנחת כיסוי מלא של העסקה. החשיפות לסיכוני שוק מיוחסות למגזר ניהול פיננסי. המחירים שבהם המגזר 'קונה' ו'מוכר' מקורות ושימושים מול יתר יחידות הבנק לצורך ביצוע פעילות העסקית השוטפת הם מחירי המעבר (מחירי הצל) של הבנק שהאגף הפיננסי קובע באופן שוטף. בנוסף, האגף הפיננסי פועל לצורך השגת תשואות עודפות על השקעותיו כדי לשפר את יכולת גיוס הפיקדונות של המגזר הקמעונאי.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

יעדי המגזר הם ניהול אקטיבי ואפקטיבי של החשיפות ושל תיק איגרות החוב כדי למקסם רווחים, תוך שמירה על חשיפה מבוקרת לסיכוני שוק וריבית ועל נזילות נאותה, המשקפים את תיאבון הסיכון של הבנק בהתאם למגבלות שנקבעו בהנחיות הדירקטוריון וההנהלה.

כמו כן, המגזר פועל לגיוס מקורות פיננסיים בהתאם לנדרש לפעילות הבנק, וזאת במגבלות מודל הנזילות וביעדי יחס ההון המזערי של הבנק, בין היתר באמצעות קביעת "מחירי צל" שיאפשרו הצעות תחרותיות ללקוחות הבנק בבסיסי הצמדה שונים ולטווחי זמן שונים.

להלן השינויים ברווחיות המגזר (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי באחוזים	רבעון ראשון		
	2014	2015	
159	5.1	13.2	רווח נקי
112	10.7	22.7	הכנסות ריבית, נטו
-	0.1	0.1	הכנסות שאינן מריבית
(100)	0.7	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים

בגין הפעילות במגזר הניהול הפיננסי נדרש הבנק להקצאת הון. דרישת ההון בגין סיכון שוק, היא בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 208 (הנדבך הראשון של באזל 2). הלימות ההון הרגולטורית מחושבת בגין סיכון שער החליפין של מטבע החוץ בבנק. כחלק מהתהליך הפנימי להערכת הלימות ההון נדרש הבנק לחשב הקצאת הון, נוסף על הקצאת ההון הרגולטורית (כנדרש בנדבך הראשון של באזל 2), גם לסיכון הריבית בתיק הבנקאי. הבנק מנהל סיכון זה במונחי שחיקה בהון הכלכלי, בתרחישים שונים של שינויים בריבית.

האגף הפיננסי פועל במסגרת הוראות רגולטוריות הנוגעות לניהול סיכונים שוק, אשראי ונזילות. בנוגע להוראת רגולטוריות חדשות, ראה לעיל בפרק 'מדיניות ניהול הסיכונים' (הוראת ניהול בנקאי תקין 221 מחודש ספטמבר 2014 בנושא יישום 'יחס כיסוי נזילות' וטיוטת הוראה 218 בנושא 'יחס מינוף').

פעילות חוץ-מאזנית

1. פעילות לקוחות בניירות ערך - שווי תיקי ניירות הערך במשמרת הבנק שהלקוחות מחזיקים בהם הגיע ביום 31 במארס 2015 לכ- 11.2 מיליארד ש"ח לעומת כ- 10.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014.
2. היתרה של פיקדונות למתן אשראי שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגבייה של האשראי קוזזה כנגד האשראי מתוכם.

יתרה ליום			
שיעור השנוי באחוזים	31/12/14	31/3/15	
	במיליוני ש"ח		
(7)	83	77	פיקדונות הממשלה לפי מידת הגבייה
(2)	257	252	פיקדונות הציבור לפי מידת הגבייה
(5)	322	307	אשראי שכנגדו קוזזה יתרת הפיקדונות לפי מידת הגבייה

מערכות מידע ומחשוב

מערכות במיקור חוץ

נכון להיום הבנק מקבל שירותי מחשוב ותפעול מבנק הפועלים בע"מ. השירותים האמורים ניתנים לבנק בהתאם לאישור המפקח על הבנקים והממונה על הגבלים עסקיים.

בחודש פברואר 2014 אישר דירקטוריון הבנק התקשרות עם חברת TCS הבינלאומית מקונצרן TATA, להקמת מערכת ליבה בנקאית וקבלת שירותי מיקור חוץ בנושאי מחשוב ותפעול. לחברת TCS פתרון מתקדם לשירותי ליבה בנקאית (BANCS), והחברה מעניקה גם שירותי מיקור חוץ לבנקים וגופים פיננסיים רבים בכל רחבי העולם. הסכם בין הצדדים נחתם בחודש אפריל 2014.

גילוי על המבקר הפנימי

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בבנק, ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית תכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח השנתי לשנת 2014. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים.

עניינים אחרים

תיקון החוק לצמצום הגרעון ולשינוי נטל המס

בחודש ינואר 2014 אושרה הצעת החוק לפיה שיעור דמי הביטוח הלאומי הנגבה ממעסיקים בגין חלק השכר העולה על 60% מהשכר הממוצע במשק ישתנה בינואר 2014 ובינואר 2015 לשיעור של 6.75%-7.25% בהתאמה. זאת במקום שיעור של 6.5% ליום 31 בדצמבר 2013. שיעור דמי הביטוח הלאומי בינואר 2016 יעמוד על שיעור של 7.5% כמפורט במסגרת החוק (ללא שינוי).

חוק שכר מינימום (העלאת סכומי שכר מינימום - הוראת השעה) התשע"ה 2015

בחודש ינואר 2015 פורסם חוק שכר מינימום (העלאת סכומי שכר מינימום - הוראת השעה) התשע"ה 2015 לפיו מעודכן שכר המינימום באופן מדורג במספר פעימות מיום 1 באפריל 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017 לגובה 4,650 ש"ח ועד 5,000 ש"ח בהתאמה. הבנק עומד בדרישות.

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות והתקנות שהותקנו לפיו

בהתאם לתקנות האמורות המערכת הבנקאית נדרשת לערוך התאמות בנושא נגישות פיזית לסניפים וליחידות הבנק וכן בנושאי השירות (הודעות ללקוחות, אתר אינטרנט ועוד). יישום התקנות נדרש בשלבים עד לשנת 2017. בבנק מונה רכז נגישות בהתאם להוראות החוק. הבנק ביצע סקר פערים בכל מבני הבנק לבחינת הנושא, ובהתאם לכך נקבעה תכנית עבודה ולוחות זמנים ליישום על פי דרישת התקנות. הבנק פועל בהתאם להנחיות בנושא הנגשת השירות והמידע ללקוחות בעלי מוגבלויות.

צו הרחבה לעידוד והגברת התעסוקה של אנשים עם מוגבלות

ביום 21 לספטמבר 2014 פורסם צו בנושא העסקת עובדים עם מוגבלות. על פי הצו, עד תום השנה הראשונה לכניסתו לתוקף של הצו, מעסיק יעסיק 2% או יותר מקרב עובדיו אנשים המוגדרים כעובדים עם מוגבלות. בשנה השנייה לכניסתו של צו זה יעסיק 3% ויותר אנשים עם מוגבלות. כמו כן, על המעסיק למנות אחראי מטעמו לתעסוקת אנשים עם מוגבלות. הבנק לומד את הצו.

הנחיה בדבר שינוי ויישום תפישת האבטחה בבנקים

בהמשך לדינוי הבנקים עם חטיבת האבטחה של משטרת ישראל, התקבלה בחודש אוקטובר 2014 הנחיה להחיל בהקדם את תפישת האבטחה החדשה בבנקים. החל מחודש פברואר 2015 הבנק פועל על פי הנחיות המשטרה החדשות.

עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים

בחודש יולי 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לעדכון הוראות ניהול בנקאי תקין 312 ו-301 העוסקות בנושא עסקי התאגיד הבנקאי עם אנשים קשורים.

עיקרי התיקונים שבוצעו בהוראה: הסף הקובע לעניין הגדרת איש קשור ירד מ-10% החזקת אמצעי שליטה ל-5%; ההגדרות בהוראה הותאמו להגדרות בחוק החברות ובחוק הבנקאות (רישוי) ולהנחיות ברשויות פיקוח באירופה ובארה"ב; הורחבה הגדרת איש קשור למי שמחזיק בסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד שהתאגיד הבנקאי שולט בו; שונתה הגדרת 'הון' - כך שמדידת החבות של אנשים קשורים תהיה ביחס להון רובד 1 ולא לבסיס ההון; נקבע כי כלל נושאי המשרה בתאגיד הבנקאי, בתאגידים באמצעותם מוחזקים אמצעי השליטה של קבוצת השליטה, ובתאגידים המחזיקים יותר מ-5% מסוג כלשהו באמצעי שליטה בתאגיד הבנקאי או בתאגיד בנקאי השולט בתאגיד הבנקאי נחשבים כאיש קשור; נוספו דרישות בנושא מדיניות ונהלים לרבות קיום מסגרת בקרה פנימית הולמת; הורחבו המגבלות על חבות של מחזיק שאינו מהווה מרכיב בקבוצת שליטה ונוספה מגבלה

כמותית על חביויות של נושאי משרה בתאגיד הבנקאי; עודכנו סכומי הסף הנדרשים אישור ועדת עסקאות עם אנשים קשורים.

מועד התחילה של השינויים הוא 1 בינואר 2015. הגדרת ההון תותאם לדרישות ההוראה בהתאם לאמור להלן: הון רובד 1 בתוספת הון רובד 2 שיפורסם בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014. תוספת זו תופחת בשיעורים שווים על פני 16 רבעונים עד לאיפוסה ביום 31 בדצמבר 2018.

סיכון אשראי לפי ענפי משק

בחודש אפריל 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לעדכון הוראות הדיווח לציבור בגין סיכון אשראי לפי ענפי משק והתאמת הדיווח בשל פרסום הסיווג האחד של ענפי הכלכלה על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מחודש אוקטובר 2012, המחליף את הסיווג שנקבע בעבר. על התאגידים הבנקאיים לערוך מחדש ולהטמיע את ההגדרות, הנהלים והבקורות על הדיווח הכספי ולעדכן את הסיווג הענפי. תחילת ההוראה היא מיום 1 בינואר 2015. הבנק נערך בהתאם.

דיווח על מגזרי פעילות

בחודש נובמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר עדכון להוראות הדיווח לציבור על מגזרי פעילות. התיקונים בהוראה נועדו להסדיר את הדיווח על מגזרי פעילות בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שנקבעה על ידי הפיקוח.

להלן פירוט השינויים העיקריים בהוראות הדיווח: נוספה דרישה לגילוי על 'מגזרי פעילות פיקוחיים' בהתאם להגדרות שנקבעו; נוספה דרישה לגילוי נפרד על מגזר 'ניהול פיננסי'; תאגיד בנקאי שבהתאם לגישת ההנהלה שלו מגזרי הפעילות שלו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים, ייתן בנוסף גילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה.

תחילת תיקוני ההוראה היא מהדוח השנתי של 2015 בקשר לנתונים מאזניים. יתר הדרישות בקשר לגילויים (למעט הגילוי על מגזר ניהול פיננסי) יחולו החל מהדוח לרבעון ראשון של 2016. החל מהדוחות לרבעון הראשון של שנת 2017 נדרש ליישם את הנחיות החוזר במלואן.

עדכון מתכונת COSO

על הבנק לקיים בקרה פנימית אפקטיבית על הדיווח הכספי, שמטרתה לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות. בקרה זו מוערכת לפי קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee Of Sponsoring Organisation of the Treadway Commission ("COSO"), שנועדה גם לכך.

המסגרת המעודכנת האחרונה שפורסמה מכונה 'COSO 2013'. העדכון נועד לחדד ולהבהיר את דרישות המסגרת על מנת להקל את יישומה. ניתן לציין מספר עניינים הזוכים לתשומת לב ב- COSO 2013 : ממשל תאגידי, מורכבות פעילות החברה, דרישות רגולטוריות וציות, נאותות ואחריות דיווח, הסתמכות על גורמים חיצוניים ועל מערכות מידע, איתור תרמיות ומניעתן ויעדי דיווח שונים (חיצוניים ופנימיים, כספיים ואחרים). הבנק התקשר בשנת 2014 עם חברה חיצונית לצורך ביצוע סקר פערים מול הקריטריונים ב- COSO 2013. הכנת הסקר צפויה להסתיים במהלך הרבעון השני של שנת 2015.

דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית

בינואר 2014 הופצה על ידי הפיקוח על הבנקים טיוטת מתווה בנושא אימוץ מלא של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. לפי הטייטה, בנקים ידרשו לדווח באופן מלא בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

עדכון מבנה הדוח השנתי לציבור של התאגיד הבנקאי

בחודש אפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר עדכון למבנה הדוח השנתי לציבור. להלן עיקרי השינויים: קביעת מבנה אחיד לסדר הנושאים בדוח השנתי; ביטול סקירת ההנהלה ושילובה ב'דוח הדירקטוריון וההנהלה'; הוספת דברי יו"ר הדירקטוריון שבהם תכלול התייחסות תמציתית לדגשים עיקריים בשנת הדיווח, ליעדים ולאסטרטגיה; פרסום דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק שיכלול מידע כמותי מפורט ומידע איכותי על סקירת הסיכונים ואופן ניהולם וכן עדכון הגילוי; צמצום בדרישות הגילוי בפרק על תיאור עסקי התאגיד הבנקאי. תחילת יישום התיקונים בחוזר המפקח החל מהדוח לציבור לשנת 2015 ואילך.

דוח שנתי לציבור על טיפול בתלונות

בחודש מארס 2015 פרסם בנק ישראל טיוטה לעדכון הוראות הדיווח לציבור הקובעת מתכונת דיווח לציבור אודות טיפולם של התאגידים הבנקאיים בתלונות הציבור.

תאגיד בנקאי יפרסם באתר האינטרנט שלו הזמין לציבור מידע שנתי אודות הטיפול בתלונות הציבור. הדיווח לציבור יכלול תיאור הפונקציה ותפקיד הנציב האחראי, תיאור מדיניות התאגיד בתחום הטיפול בתלונות הציבור, תהליך הטיפול, דרכי ההתקשרות ודרכי ההשגה על החלטות הנציב. כמו כן, יכלול המידע לוחות פירוט של מספר התלונות שהתקבלו או טופלו בתקופת הדיווח, התפלגות התלונות לפי משכי הטיפול, לפי נושאים ולפי אופן סיום הטיפול.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בבנק

דירקטוריון הבנק הוא האורגן המופקד על בקרת העל בבנק וכן על אישור הדוחות הכספיים שלו. מעורבים בבקרה אורגנים נוספים ונושאי משרה כמפורט להלן:

הדוחות הכספיים נערכים בחשבות הבנק בראשותו של החשבונאי הראשי לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובהתאם למדיניות הגילוי שקבע דירקטוריון הבנק.

עם עריכת הדוחות הכספיים ועל סמך טיטוט הדוחות המועברת אליהם, כל חברי הנהלה מאשרים בחתימתם שלא בא לידיעתם כל פרט העלול להעיד כי הנתונים והתיאור בדוח הדירקטוריון ובדוחות הכספיים בנוגע לתחומי אחריותם כוללים מצג שגוי או חסר של עובדה מהותית, שנקבעו על ידם בקורת אפקטיביות כדי להבטיח שכל מידע מהותי בתחום אחריותם מובא לידיעתם וכן שכל ליקוי של ממש או חולשה מהותית בבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי בתחומים שבאחריותם, הובאו לידיעת הגורמים המתאימים.

נושאים עקרוניים הנוגעים לגילוי הניתן בדוחות הכספיים נדונים בוועדת הגילוי בדוחות הכספיים (להלן ועדת הגילוי) בראשות המנהל הכללי ובהשתתפות החשבונאי הראשי, היועצת המשפטית וחברי הנהלה נוספים. הנושאים מוצגים בפני ועדת הגילוי וכוללים גם את התייחסותו המקצועית של רואה החשבון המבקר. נושאים עקרוניים אלו כוללים נושאים שלהם השפעה ניכרת על הדוחות הכספיים, נושאים בעלי עניין לציבור, נושאים החייבים להיות מדווחים לציבור, שינויים מהותיים ביישום מדיניות חשבונאית, בקשות או דרישות של רשויות פיקוח ונושאים שיש בנוגע להם חילוקי דעות בין הנהלת הבנק לבין רואי החשבון המבקרים.

כדי להדק ולייעל את הפיקוח ואת הבקרה על הגילוי בדוחות הכספיים, הוקמה ועדת ביקורת, שחברים בה חמישה דירקטורים, ומתפקידה להעמיק ולדון בנאותות הגילוי בדוחות הכספיים ובבחינת הדוחות הכספיים על מרכיביהם השונים בטרם יובאו לדיון ולאישור במליאת הדירקטוריון. בישיבותיה של הוועדה משתתפים גם המנהל הכללי, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר.

ועדת הביקורת בוחנת את המלצותיה של ועדת הגילוי באשר לאופן יישום הגילוי וקובעת את הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים בנוגע לנושאים חייבים בגילוי. על פי הוראות המפקח על הבנקים באשר ליישומן של הנחיות סעיף 302 בחוק SARBANES-OXLEY האמריקני, מובא לפני ועדת הביקורת דיווח באשר לכל ליקוי משמעותי שאותר בתהליכי הגילוי בדוחות הכספיים. דיווח על ליקויים מהותיים מוצג גם לפני דירקטוריון הבנק. לאחר הדיון בוועדת הביקורת ולפי המלצותיה הדוחות הכספיים מובאים לדיון ולאישור בדירקטוריון הבנק.

מספר ישיבות הדירקטוריון

דירקטוריון הבנק קיים 4 ישיבות במהלך התקופה המדווחת. ועדות הדירקטוריון השונות קיימו 11 ישיבות בתקופה זו.

בקורות ונהלים

לפי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים חתמו המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה המצורפת לדוחות הכספיים בנושא אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים באשר לגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי לפי ההוראות בסעיף 302 ובסעיף 404 של חוק SARBANES-OXLEY.

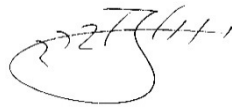
- הוראות סעיף 302 בדבר האחריות לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים בנוגע לגילוי מבוצעות באופן רבעוני.
- הוראות סעיף 404 בדבר האחריות לבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי מבוצעות בעבור סוף כל שנה.

בקורות ונהלים בנוגע לגילוי בדוחות הכספיים

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכה נכון ליום 31 במארס 2015 את האפקטיביות של הבקורות והנהלים באשר לגילוי של הבנק. על יסוד הערכה זו הסיקו מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים באשר לגילוי של הבנק אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 במארס 2015 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

שאול גלברד
מנהל כללי

דוד בן דוד
יו"ר הדירקטוריון

13 במאי 2015
כ"ד באייר תשע"ה

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו

סקירת ההנהלה על מצבו

הכספי של הבנק ותוצאות פעולותיו

ליום 31 במארס 2015

(במיליוני שקלים חדשים)

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות

תוספת א

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס					
2014			2015		
שיעור הכנסות/הוצאה (אחוזים)	הכנסות/הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה/הוצאה (אחוזים)	הכנסות/הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
נכסים נושאי ריבית בישראל					
5.45	⁽⁵⁾ 74.1	5,548.8	5.00	⁽⁶⁾ 75.5	6,147.7
0.80	13.4	6,746.9	0.41	7.3	7,052.4
0.90	7.0	⁽⁷⁾ 3,108.5	0.18	1.5	3,295.1
1.47	7.3	1,992.4	0.11	0.6	2,192.3
(3.49)	(0.2)	22.6	2.76	0.3	43.9
2.35	101.6	17,419.2	1.83	85.2	18,731.4
נכסים שאינם נושאים ריבית					
		1,171.3			1,187.6
		⁽⁸⁾ 514.1			637.6
		19,104.6			20,556.6
התחייבויות נושאות ריבית בישראל					
0.08	0.2	997.6	-	⁽⁶⁾ -	1,334.0
0.21	6.1	11,773.3	(0.50)	(13.6)	10,961.1
0.20	6.3	12,770.9	(0.44)	(13.6)	12,295.1
-	⁽⁶⁾ -	14.6	-	-	10.8
0.73	0.1	54.9	-	⁽⁶⁾ -	76.8
1.50	1.9	510.5	(2.09)	(2.8)	531.7
0.25	8.3	13,350.9	(0.51)	(16.4)	12,914.4
התחייבויות שאינן נושאות ריבית					
		3,646.9			5,557.0
		1,171.3			1,187.6
		⁽⁸⁾ 141.1			145.7
		18,310.2			19,804.7
		⁽⁸⁾ 962.5			1,019.7
		19,272.7			20,824.4
2.10			2.34		

- על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבעי ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- מהיתרה הממוצעת של אג"ח זמינות למכירה (נוכחה)/ נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/ (הפסדים) בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף 'התאמות בגין הצגת ניררות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן' בסך (0.5) מיליוני ש"ח (31 במארס 2014 - 0.4 מיליוני ש"ח).
- לרבות נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי ההפרשה להפסדי אשראי.
- עמלות בסך 1.0 מיליוני ש"ח ו-0.9 מיליוני ש"ח נכללו בהכנסות ריבית לימים 31 במארס 2015 ו-31 במארס 2014.
- פחות מ-0.1 מיליון ש"ח.
- סווג מחדש.
- הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם ביאור 2(א).

(במיליוני שקלים חדשים)

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות (המשך)

תוספת א

חלק ב' - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס					
2014			2015		
שיעור הכנסה/ הוצאה (אחוזים)	הכנסות/ הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה/ הוצאה (אחוזים)	הכנסות/ הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
מטבע ישראלי לא צמוד					
3.10	103.9	⁽²⁾ 13,543.9	2.78	106.0	15,408.9
(0.71)	(17.7)	9,974.7	(0.36)	(9.2)	10,103.0
2.39			2.42		
פער הריבית					
מטבע ישראלי צמוד למדד					
(0.44)	(3.4)	3,094.3	(3.72)	(22.7)	2,409.5
1.24	9.5	3,052.0	3.92	25.7	2,581.2
0.80			0.20		
פער הריבית					
מטבע חוץ ומטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ					
0.56	1.1	781.0	0.84	1.9	913.0
(0.12)	(0.1)	324.2	(0.17)	(0.1)	230.2
0.44			0.67		
פער הריבית					
סך פעילות בישראל					
2.35	101.6	⁽²⁾ 17,419.2	1.83	85.2	18,731.4
(0.25)	(8.3)	13,350.9	(0.51)	16.4	12,914.4
2.10			2.34		
פער הריבית					

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).

(2) סווג מחדש.

(במיליוני שקלים חדשים)

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות (המשך)

תוספת א

חלק ג' - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית ובהוצאות ריבית ⁽¹⁾

2014 לעומת 2013			2015 לעומת 2014			
שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל מחיר	גידול (קיטון) בגלל כמות	שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל מחיר	גידול (קיטון) בגלל כמות	
נכסים נושאי ריבית						
(0.9)	(7.7)	6.8	1.4	(6.0)	7.4	אשראי לציבור
(35.6)	(36.3)	0.7	(17.8)	(18.3)	0.5	נכסים נושאי ריבית אחרים ⁽²⁾
(36.5)	(44.0)	7.5	(16.4)	(24.3)	7.9	סך כל הכנסות הריבית
התחייבויות נושאות ריבית						
(28.5)	(28.5)	-	(19.9)	(20.4)	0.5	פיקדונות הציבור
(3.3)	(3.4)	0.1	(4.8)	(4.6)	(0.2)	התחייבויות נושאות ריבית
(31.8)	(31.9)	0.1	(24.7)	(25.0)	0.3	סך כל הוצאות הריבית
(4.7)	(12.1)	7.4	8.3	0.7	7.6	הכנסות ריבית נטו⁽²⁾

(1) השינוי בכמות מחושב על פי השינוי בכמות מוכפל במחיר החדש. השינוי במחיר מחושב על פי השינוי במחיר מוכפל בכמות הישנה.

(2) סווג מחדש.

(במיליוני שקלים חדשים)

חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 במארס 2015

תוספת ב

מעל מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש	
מטבע ישראלי לא צמוד								
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים								
129.0	67.0	607.4	103.9	1,054.5	1,809.0	1,970.9	11,100.6	נכסים פיננסיים ⁽⁵⁾
129.0	67.0	607.4	103.9	1,054.5	1,809.0	1,970.9	11,100.6	סה"כ שווי הוגן
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים								
-	-	362.3	321.9	1,228.2	3,455.0	2,004.1	9,112.9	התחייבויות פיננסיות ⁽⁵⁾
-	-	362.3	321.9	1,228.2	3,455.0	2,004.1	9,112.9	סה"כ שווי הוגן
מכשירים פיננסיים, נטו								
129.0	67.0	245.1	(218.0)	(173.7)	(1,646.0)	(33.2)	1,987.7	החשיפה לשינויים בשיעורי
357.9	228.9	161.9	(83.2)	134.8	308.5	1,954.5	1,987.7	החשיפה המצטברת במגזר

ראה הערות בתוספת ב (המשך 3).

31/12/14			31/3/14							
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכול שווי הוגן ⁽¹⁴⁾	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכול שווי הוגן ⁽¹⁴⁾	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכול שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	
באחוזים			באחוזים			באחוזים				
בשנים			בשנים			בשנים				
0.64	2.60	17,078.3	0.56	3.43	15,216.5	0.67	2.03	16,969.2	126.9	
⁽⁶⁾ 0.64		17,078.3	⁽⁶⁾ 0.56		15,216.5	⁽⁶⁾ 0.67		16,969.2	126.9	
0.49	0.73	16,149.0	0.42	0.92	14,583.6	0.57	0.52	16,484.4	-	
⁽⁶⁾ 0.49		16,149.0	⁽⁶⁾ 0.42		14,583.6	⁽⁶⁾ 0.57		16,484.4	-	
		929.3			632.9			484.8	126.9	
									484.8	

(במיליוני שקלים חדשים)

חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 במארס 2015 (המשך 1)
תוספת ב (המשך 1)

מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
מטבע ישראלי צמוד למדד							
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
-	-	88.5	1,000.1	349.2	1,494.7	24.8	224.5
-	-	88.5	1,000.1	349.2	1,494.7	24.8	224.5
סה"כ שווי הוגן							
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
-	-	156.1	674.4	87.9	1,080.0	426.9	233.1
-	-	156.1	674.4	87.9	1,080.0	426.9	233.1
סה"כ שווי הוגן							
מכשירים פיננסיים, נטו							
-	-	(67.6)	325.7	261.3	414.7	(402.1)	(8.6)
523.4	523.4	523.4	591.0	265.3	4.0	(410.7)	(8.6)

ראה הערות בתוספת ב (המשך 3).

31/12/14			31/3/14			משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכול שווי הוגן	ללא תקופת פירעון
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכול שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכול שווי הוגן				
באחזים בשנים			באחזים בשנים			באחזים בשנים			
2.42	1.53	2,721.4	2.33	0.69	3,461.2	2.16	0.50	3,192.0	10.2
⁽⁶⁾ 2.42		2,721.4	⁽⁶⁾ 2.33		3,461.2	⁽⁶⁾ 2.16		3,192.0	10.2
1.79	0.15	2,778.7	1.89	(0.30)	3,198.0	1.80	(0.50)	2,658.4	-
⁽⁶⁾ 1.79		2,778.7	⁽⁶⁾ 1.89		3,198.0	⁽⁶⁾ 1.80		2,658.4	-
		(57.3)			263.2			533.6	10.2
									533.6

(במיליוני שקלים חדשים)

חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 במארס 2015 (המשך 2)
תוספת ב (המשך 2)

מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש	
מטבע חוץ⁽⁷⁾								
נכסים פיננסיים								
-	-	-	7.6	0.6	726.1	48.8	118.7	נכסים פיננסיים ⁽⁵⁾
-	-	-	7.6	0.6	726.1	48.8	118.7	סה"כ שווי הוגן נכסים
התחייבויות פיננסיות								
-	-	-	-	-	57.1	39.6	804.9	התחייבויות פיננסיות ⁽⁵⁾
-	-	-	-	-	57.1	39.6	804.9	סה"כ שווי הוגן
מכשירים פיננסיים, נטו								
-	-	-	7.6	0.6	669.0	9.2	(686.2)	החשיפה לשינויים בשיעורי
0.2	0.2	0.2	0.2	(7.4)	(8.0)	(677.0)	(686.2)	החשיפה המצטברת במגזר

ראה הערות בתוספת ב (המשך 3).

31/12/14			31/3/14			משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכול שווי הוגן	ללא תקופת פירעון
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכול שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכול שווי הוגן				
באחוזים			בשנים			באחוזים		בשנים	
0.21	0.39	939.7	0.71	0.56	800.9	0.64	0.81	901.8	-
⁽⁶⁾ 0.21		939.7	⁽⁶⁾ 0.71		800.9	⁽⁶⁾ 0.64		901.8	-
0.06	0.00	939.1	0.06	0.00	794.7	0.05	0.00	901.6	-
⁽⁶⁾ 0.06		939.1	⁽⁶⁾ 0.06		794.7	⁽⁶⁾ 0.05		901.6	-
		0.6			6.2			0.2	-
									0.2

(במיליוני שקלים חדשים)

חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 במארס 2015 (המשך 3)
תוספת ב (המשך 3)

מעל עד 20 שנה	מעל עד 10 שנים	מעל עד 5 שנים	מעל עד 3 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל עד 3 חודשים	מעל עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש	
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית								
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים								
129.0	67.0	695.9	1,111.6	1,404.3	4,029.8	2,044.5	11,443.8	נכסים פיננסיים ⁽⁵⁾
129.0	67.0	695.9	1,111.6	1,404.3	4,029.8	2,044.5	11,443.8	סה"כ שווי הוגן
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים								
-	-	518.4	996.3	1,316.1	4,592.1	2,470.6	10,150.9	התחייבויות פיננסיות ⁽⁵⁾
-	-	518.4	996.3	1,316.1	4,592.1	2,470.6	10,150.9	סה"כ שווי הוגן
מכשירים פיננסיים, נטו								
129.0	67.0	177.5	115.3	88.2	(562.3)	(426.1)	1,292.9	החשיפה לשינויים בשיעורי
881.5	752.5	685.5	508.0	392.7	304.5	866.8	1,292.9	החשיפה המצטברת

- (1) פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- (2) בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 11 בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה בביאור 11 בדוח הכספי.
- (3) שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 11 בדוח הכספי.
- (4) משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- (5) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
- (6) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (7) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (8) השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים הנושאים ריבית משתנה מיינו לתקופות בהנחה שתזרימי המזומנים העתידיים הצפויים בגין המכשיר הפיננסי יפרעו במועד הקרוב ביותר של שינוי הריבית החוזי, או במועד הפירעון החוזי שלהם, לפי המועד הקרוב יותר מביניהם. החלק מהשווי ההוגן המשקף את הערך הנוכחי של ההפרש בין המרווח מעל בסיס הריבית המשתנה שנקבע במכשיר הפיננסי לבין מרווח זה שנקבע בעסקאות דומות שבוצעו במועד הדיווח מוין לתקופות לפי התקופות החוזיות שנתרו עד לפירעון של המכשיר הפיננסי.

31/12/14			31/3/14			משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכול שווי הוגן ⁽¹⁴⁾	ללא תקופת פירעון
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכול שווי הוגן ⁽¹⁴⁾	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכול שווי הוגן ⁽¹⁴⁾				
בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים		
0.86	2.21	20,739.4	0.88	2.18	19,478.6	0.90	1.46	21,063.0	137.1
0.86⁽⁶⁾		20,739.4	0.88⁽⁶⁾		19,478.6	0.90⁽⁶⁾		21,063.0	137.1
0.65	0.50	19,866.8	0.66	0.33	18,576.3	0.71	0.18	20,044.4	-
0.65⁽⁶⁾		19,866.8	0.66⁽⁶⁾		18,576.3	0.71⁽⁶⁾		20,044.4	-
		872.6			902.3			1,018.6	137.1
									1,018.6

(9) לבנק תכניות חיסכון בריבית משתנה הכוללות אופציה לפירעון מוקדם. תכניות אלו מיינו לתקופות לפי המועד הקרוב ביותר של שינוי הריבית החוזי. להערכת הבנק תזרימי המזומנים בגין תכניות אלו משקפים באופן סביר את החשיפה לריבית שלהם. סטייה אפשרית היכולה לנבוע מפירעון מוקדם יותר ממועד שינוי הריבית אינה גבוהה.

(10) לבנק מכשירים צמודים למדד עם הבטחת קרן. לצורך מיון לתקופות לפירעון האופציה המשובצת אינה מופרדת. על פי הערכת הבנק, היות ומכשירים אלו הינם מעל שנה ושנתיים, הסבירות לירידת מדד הבסיס הינה זניחה, ולפיכך התזרים ללא התחשבות באופציה משקף באופן סביר את החשיפה לריבית.

(11) לבנק התחייבות חוזית כלפי לקוחות המבטיחה ריבית חיובית מזערית גם בתקופות של תשואה שלילית בהשקעות הבנק.

(12) חיובים עתידיים הנובעים מעסקאות בכרטיסי אשראי המוצגים בסעיף אשראי לציבור והתחייבויות לכרטיסי אשראי המוצגים בסעיף התחייבויות אחרות, והמהווים ערבות שניתנה על ידי הבנק, מיינו לתקופה עם דרישה.

(13) חלק מפיקדונות הציבור מוצגים על פי אומדן הנהלת הבנק לגבי מועדי הפירעון בהתאם למודל. ההתחייבויות הלא צמודות ללא השפעת המודל: מח"מ אפקטיבי 0.22 שנים, שווי הוגן 16,520 מיליון ש"ח. ההתחייבויות הצמודות למדד ללא השפעת המודל: מח"מ אפקטיבי 1.93 שנים, שווי הוגן 2,664 מיליון ש"ח.

(14) הוצג מחדש לאור היישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

(במיליוני שקלים חדשים)

סיכון האשראי לפי ענפי משק
תוספת ג
31 במארס 2015

חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾							סיכון אשראי כוללי ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾											
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבו-נאות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	מזה: חובות ⁽²⁾	סך הכול	בעייתי ⁽⁵⁾	מזה: ביצוע אשראי ⁽⁶⁾	סך הכול	אנשים פרטיים	
50.1	1.1	0.7	39.1	89.2	7,449.1	12,048.6	89.2	11,841.7	12,048.6		
3.2	-	-	-	-	7,394.1	7,394.1	-	-	7,518.3	בנקים	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,109.6	ממשלה	
53.3	1.1	0.7	39.1	89.2	14,843.2	19,442.7	89.2	11,841.7	21,676.5	סך הכול	

31 במארס 2014

חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾							סיכון אשראי כוללי ⁽¹⁾			
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾										
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבו-נאות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	מזה: חובות ⁽²⁾	סך הכול	בעייתי ⁽⁵⁾	סך הכול	ציבורי-מסחרי	
-	-	-	-	-	-	-	-	5.9	חשמל ומים	
-	-	-	-	-	-	-	-	5.9	סך הכל מסחרי	
25.2	0.1	(3.9)	41.5	96.6	6,829.3	11,173.0	96.6	11,173.0	אנשים פרטיים	
3.7	-	0.7	-	-	7,267.1	7,267.1	-	7,391.2	בנקים	
-	-	-	-	-	-	-	-	1,891.3	ממשלה ⁽⁷⁾	
28.9	0.1	(3.2)	41.5	96.6	14,096.4	18,440.1	96.6	20,461.4	סך הכול	

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 4,599.5 מיליוני ש"ח ו-4,343.7 מיליוני ש"ח לימים 31 במארס 2015 ו-31 במארס 2014, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (6) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק. בהתאם להוראת הפיקוח על הבנקים, יישום ההוראה הינו מהדוחות לשנת 2014 בדרך של מכאן ואילך.
- (7) הוצג מחדש.

(במיליוני שקלים חדשים)

סיכון האשראי לפי ענפי משק (המשך)

תוספת ג
31 בדצמבר 2014

חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾										
הוצאות בגין הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבו- נאיות נטו	הצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעיית ⁽⁵⁾	מזה: חובות ⁽²⁾	סך הכול	בעיית ⁽⁵⁾	מזה: ביצוע אשראי ⁽⁶⁾	סך הכול	ציבורי-מסחרי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.4	חשמל ומים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.4	סך הכל מסחרי
50.5	3.7	25.0	39.4	88.7	7,348.7	11,846.4	88.7	11,622.3	11,846.4	אנשים פרטיים
3.2	-	0.2	-	-	7,628.0	7,628.0	-	-	7,751.3	בנקים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,071.5	ממשלה
53.7	3.7	25.2	39.4	88.7	14,976.7	19,474.4	88.7	11,622.3	21,670.6	סך הכול

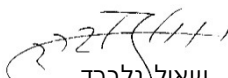
- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 4,497.7 מיליוני ש"ח.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (6) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק. בהתאם להוראת הפיקוח על הבנקים, יישום ההוראה הינו מהדוחות לשנת 2014 בדרך של מכאן ואילך.

הצהרה (CERTIFICATION)

אני שאול גלברד, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן הבנק) לרבעון שהסתיים ביום 31 במארס 2015 (להלן הדוח).
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, וכן:
  - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
  - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

שאול גלברד
מנהל כללי

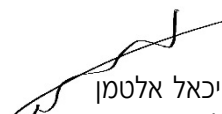
13 במאי 2015
כ"ד באייר תשע"ה

הצהרה (CERTIFICATION)

אני מיכאל אלטמן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן הבנק) לרבעון שהסתיים ביום 31 במארס 2015 (להלן הדוח).
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, וכן:
  - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
  - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

מיכאל אלטמן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

13 במאי 2015
כ"ד באייר תשע"ה

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במארס 2015

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ וחברת הבת שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרץ 2015 ואת דוחות הביניים התמציתיים על רווח והפסד מאוחד, רווח כולל מאוחד, השינויים בהון ותזרימי המזומנים המאוחדים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון ישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 10(ג)(3)ב בדבר בקשה לאשר תובענה מסוימת כתובענה ייצוגית נגד הבנק.

1.5 ה'אל

זיו האפט

רואי חשבון

תל אביב, 13 במאי 2015

(במיליוני שקלים חדשים)

תמצית מאזן ביניים מאוחד

31/12/2014	31/3/2014	31/3/2015	ביאור
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
נכסים			
10,990.0	10,355.5	11,017.6	מזומנים ופיקדונות בבנקים
2,196.2	2,021.3	2,233.8	4 נירות ערך ⁽¹⁾
7,348.7	6,829.3	7,449.1	5 אשראי לציבור
49.4	23.9	49.1	הפרשה להפסדי אשראי
7,299.3	6,805.4	7,400.0	אשראי לציבור, נטו
185.1	152.6	191.0	בנינים וציוד
141.9	113.4	144.2	נכסים אחרים ⁽³⁾
20,812.5	19,448.2	20,986.6	סך כל הנכסים
התחייבויות והון			
17,793.1	16,594.6	17,994.0	6 פיקדונות הציבור
91.1	18.6	30.2	פיקדונות מבנקים
9.1	11.6	13.8	פיקדונות הממשלה
531.4	511.3	528.6	כתבי התחייבות נדחים
1,375.6	1,338.3	1,393.5	התחייבויות אחרות ⁽²⁾ ⁽³⁾
19,800.3	18,474.4	19,960.1	סך כל ההתחייבויות
1,012.2	973.8	1,026.5	הון עצמי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי ⁽³⁾
20,812.5	19,448.2	20,986.6	סך כל ההתחייבויות וההון

(1) מזה: נירות ערך בשווי הוגן בסך 389.5 מיליוני ש"ח, 179.6 מיליוני ש"ח ו-345.3 מיליוני ש"ח לימים 31 במארס 2015, 31 במארס 2014 ו-31 בדצמבר 2014, בהתאמה.

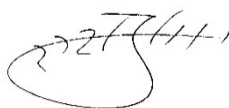
(2) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 1.0 מיליוני ש"ח, 1.3 מיליוני ש"ח ו-1.1 מיליוני ש"ח לימים 31 במארס 2015, 31 במארס 2014 ו-31 בדצמבר 2014, בהתאמה.

(3) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם ביאור 2(א).

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מיכאל אלטמן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

שאול גלברד
מנהל כללי

דוד בן דוד
יו"ר הדירקטוריון

13 במאי 2015
כ"ד באייר תשע"ה

(במיליוני שקלים חדשים)

תמצית דוח רווח והפסד ביניים מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס		ביאור	
	2014 (מבוקר)	2014 2015 (בלתי מבוקר)		
490.1	101.6	85.2	12	הכנסות ריבית
92.8	8.3	(16.4)	12	הוצאות ריבית
397.3	93.3	101.6		הכנסות ריבית, נטו
25.2	(3.2)	0.7	5א'	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
372.1	96.5	100.9		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
				הכנסות שאינן מריבית
(0.1)	0.1	0.1	13	הכנסות מימון שאינן מריבית
131.0	31.1	34.3		עמלות
1.8	0.5	0.4		הכנסות אחרות
132.7	31.7	34.8		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
				הוצאות תפעוליות ואחרות
205.3	52.7	53.6		משכורות והוצאות נלוות ⁽¹⁾
81.9	20.5	21.4		אחזקה ופחת בניינים וציוד
118.6	27.7	31.4		הוצאות אחרות
405.8	100.9	106.4		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
99.0	27.3	29.3		רווח מפעולות נמשכות לפני מסים
36.8	10.4	10.6		הפרשה למסים על הרווח מפעולות נמשכות ⁽¹⁾
62.2	16.9	18.7		רווח מפעולות נמשכות לאחר מסים
1.4	1.4	-	14	הפסד מפעילות מופסקת, לאחר מס
60.8	15.5	18.7		רווח נקי⁽¹⁾
				רווח למניה רגילה
2.55	0.69	0.77		רווח מפעולות נמשכות ⁽¹⁾
0.06	0.06	-		הפסד מפעילות מופסקת
2.49	0.63	0.77		רווח נקי למניה⁽¹⁾

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם ביאור 2(א).

מספר המניות לצורך החישוב הנ"ל הוא 24,389,946 מניות רגילות בנות 0.01 ש"ח ע.ג. כל אחת.

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

(במיליוני שקלים חדשים)

תמצית דוח על הרווח הכולל ביניים מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31		ביאור
	2014 בדצמבר (מבוקר)	2014 במארס (בלתי מבוקר)	
	60.8	15.5	18.7
			רווח נקי⁽¹⁾
			התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו
	(2.6)	0.1	4.1
	(7.6)	0.3	(10.8)
			התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽¹⁾
	(10.2)	0.4	(6.7)
			15
			רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
	3.8	-	2.3
			15
			השפעת המס המתייחס ⁽¹⁾
	(6.4)	0.4	(4.4)
			רווח (הפסד) כולל אחר
	54.4	15.9	14.3
			רווח כולל

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם ביאור 2(א).

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

(במיליוני שקלים חדשים)

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי ביניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס 2015					
סך כל ההון העצמי	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	קרן הון מהטבות שהתקבלו מבעלי שליטה	הון מניות	
(בלתי מבוקר)					
1,012.2	1,005.3	(11.3)	4.6	13.6	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014⁽¹⁾
18.7	18.7	-	-	-	רווח נקי לתקופה
(4.4)	-	(4.4)	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
1,026.5	1,024.0	(15.7)	4.6	13.6	יתרה ליום 31 במארס 2015

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס 2014					
סך כל ההון העצמי	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	קרן הון מהטבות שהתקבלו מבעלי שליטה	הון מניות	
(בלתי מבוקר)					
957.9	944.5	(4.9)	4.7	13.6	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013⁽¹⁾
15.5	15.5	-	-	-	רווח נקי לתקופה ⁽¹⁾
0.4	-	0.4	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס ⁽¹⁾
973.8	960.0	(4.5)	4.7	13.6	יתרה ליום 31 במארס 2014

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם ביאור 2(א).

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

(במיליוני שקלים חדשים)

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי ביניים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014					
סך כל ההון העצמי	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (מבוקר)	קרן הון מהטבות שהתקבלו מבעלי שליטה	הון מניות	
957.9	944.5	(4.9)	4.7	13.6	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013⁽¹⁾
60.8	60.8	-	-	-	רווח נקי לתקופה ⁽¹⁾
(0.1)	-	-	(0.1)	-	הטבות מבעלי שליטה
(6.4)	-	(6.4)	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס ⁽¹⁾
1,012.2	1,005.3	(11.3)	4.6	13.6	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013					
סך כל ההון העצמי	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (מבוקר)	קרן הון מהטבות שהתקבלו מבעלי שליטה	הון מניות	
880.8	857.9	4.7	4.6	13.6	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012
(6.8)	(0.8)	(6.0)	-	-	השפעה מצטברת נטו ממס של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים
874.0	857.1	(1.3)	4.6	13.6	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012 לאחר היישום לראשונה של הכללים החדשים
87.4	87.4	-	-	-	רווח נקי לתקופה ⁽¹⁾
0.1	-	-	0.1	-	הטבות מבעלי שליטה
(3.6)	-	(3.6)	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס ⁽¹⁾
957.9	944.5	(4.9)	4.7	13.6	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם ביאור 2(א).

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

(במיליוני שקלים חדשים)

תמצית דוח על תזרימי המזומנים ביניים מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס		
	2014	2014	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת			
60.8	15.5	18.7	רווח נקי לתקופה ⁽¹⁾
התאמות:			
24.8	5.9	6.4	פחת על בניינים וציוד
25.2	(3.2)	0.7	הוצאות בגין הפסדי אשראי
0.8	6.9	10.7	רווח ממכירה והתאמות איגרות חוב זמינות למכירה ומוחזקות לפדיון
(2.7)	1.9	(0.6)	מסים נדחים - נטו ⁽¹⁾
(5.2)	0.1	1.1	פיצויי פרישה - גידול (קיטון) בעודף העתודה על היעודה ⁽¹⁾
22.0	1.9	(2.8)	שערוך כתבי התחייבות נדחים
(0.1)	-	-	קרן הון מהטבות שהתקבלו מבעלי שליטה
שינוי נטו בנכסים שוטפים:			
(905.1)	(557.4)	195.9	פיקדונות בבנקים
(667.2)	(144.2)	(101.5)	אשראי לציבור
(34.1)	(14.0)	0.6	נכסים אחרים ⁽¹⁾
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:			
1,338.0	139.5	200.9	פיקדונות מהציבור
49.0	(23.5)	(60.9)	פיקדונות מבנקים
(2.4)	0.1	4.7	פיקדונות מהממשלה
12.9	(16.7)	5.5	התחייבויות אחרות ⁽¹⁾
(144.1)	(602.7)	260.7	
(83.3)	(587.2)	279.4	מזומנים נטו מפעילות שוטפת
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה			
(76.8)	(76.9)	-	רכישת איגרות חוב מוחזקות לפדיון
(214.4)	(28.6)	(45.6)	רכישת איגרות חוב זמינות למכירה
9.9	-	-	תמורה ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה
5.7	1.4	1.4	תמורה מפדיון איגרות חוב זמינות למכירה
(48.0)	(1.9)	(11.7)	רכישת בניינים וציוד
(323.6)	(106.0)	(55.9)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות השקעה
(406.9)	(693.2)	223.5	גידול (קיטון) במזומנים
3,902.3	3,902.3	3,495.4	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
3,495.4	3,209.1	3,718.9	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם ביאור 2(א).

(במיליוני שקלים חדשים)

תמצית דוח על תזרימי המזומנים ביניים מאוחד (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס	
	2014 (מבוקר)	2014 2015 (בלתי מבוקר)
פעולות בנכסים שלא במזומן		
5.3	-	0.6
ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו		
433.6	⁽¹⁾ 94.3	144.7
132.1	26.1	36.4
59.4	12.0	11.7

(1) הוצג מחדש.

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במארס 2015

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

הבנק הוא תאגיד בנקאי הפועל בהתאם לרישיון 'בנק', לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981. תמצית הדוחות הכספיים הביניים ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ולהנחיותיו בדבר 'עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי'. כללי החשבונאות לפיהם נערכה תמצית דוחות כספיים אלו יושמו בעקביות לכללים שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2014 למעט המפורט בביאור 2 להלן. יש לעיין בדוחות אלו יחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2014 והביאורים הנלווים להם.

ב. עקרונות עריכת הדוחות הכספיים

בנושאים המצויים בליבת העסק הבנקאי - הבנק מיישם את הוראות המפקח על הבנקים ואת הנחיותיו, ובין היתר בנושאים מסוימים גם כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארצות הברית.

בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הוא בהתאם לנקבע בתקני IFRS כפי שעוגנו בהוראות הדיווח לציבור וכן בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

כמו כן, הבנק מיישם את התקינה הבינלאומית באופן הזה:

אם לא נקבע טיפול ספציפי בנושא מסוים בתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים או כאשר יש בתקנים אלו כמה חלופות, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית שחלים ספציפית על נושא זה. בהיעדר כללים כאמור, הנהלת הבנק מפעילה את שיקול דעתה בפיתוח וביישום מדיניות חשבונאית שיישומה יביא למידע רלוונטי ומהימן לצורך קבלת החלטות כלכליות של המשתמשים.

אם בנושא מסוים לא נקבע בהוראות הדיווח לציבור כי יש ליישם את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים ולא נקבעו הוראות אחרות, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית שחלים ספציפית על נושא זה.

ג. להלן פרטים על מדד המחירים לצרכן, על שערי החליפין של המטבעות העיקריים ועל שיעורי השינוי בתקופות החשבון:

לשנה	לשלושה חודשים		ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במארס		
	שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	שהסתיימו ביום 31 במארס		2014	2015	
	2014	2015	2014	2014	2015	מדד המחירים לצרכן (בנקודות):
	(0.20)	(1.30)	107.4	107.1	106.0	לפי מדד בגין
	(0.10)	(1.58)	107.4	106.8	105.7	לפי מדד ידוע
	12.04	2.34	3.889	3.487	3.980	דולר של ארה"ב (בש"ח ל-1 דולר)
	(1.19)	(9.54)	4.725	4.812	4.274	אירו

ביאור 2 - יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

א. אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים

ביום 9 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים. החוזר מעדכן את דרישות ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר משלים בדבר "זכויות עובדים- שיעור היוון, מתכונת גילוי והוראות מעבר ליישום לראשונה" אשר משלים את החוזר הנ"ל וכולל, בית היתר, מתכונת גילוי בנושא זכויות עובדים ותשלום מבוסס מניות.

כמו כן, ביום 12 בינואר 2015 פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא הטבות לעובדים הכולל דוגמאות לאופן הטיפול בהטבות שכיחות במערכת הבנקאית בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, וכן התייחסות לסוגיות נוספות.

עיקרי הוראות התקינה האמריקאית בדבר הטבות לעובדים נכללים בנושאי הקודיפיקציה הבאים וכפופים להנחיות ועדכונים שנקבעו בהוראות המפקח:

- א. נושא 710 תגמול- כללי (הכוללים תגמולים כגון: חופשה)
- ב. נושא 712 תגמול- הטבות לאחר סיום העסקה שאינן בגין פרישה (כגון: מענק הסתגלות ומענק בגין אי ניצול ימי מחלה)
- ג. נושא 715 תגמול- הטבות פרישה החל על תכניות להטבה מוגדרת בגין פנסיה (כגון: תשלומי פנסיה ופיצויי פיטורין ופרישה), על תכניות אחרות לאחר פרישה (כגון: שי לחג ותשלומי רווחה בריאות ואחרים המשולמים לפנסיונרים או בגינם) ועל תכניות להפקדה מוגדרת (כגון: תשלומים לקופות תגמולים או לקרן פנסיה בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג-1963).
- ד. נושא 718 תגמול- תגמול במניות החל על עסקאות תשלומים מבוססי מניות עם העובדים.
- ה. נושא 420- מחויבויות בגין עלות יציאה ומימוש החל על הסדר פיטורין חד פעמי המוענק בקשר למימוש הפעילות.

בהתאם להוראות המעבר, התיקונים בנושא זכויות עובדים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2015 לגבי תקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 ואילך. הבנק יישם את נספח י"ז בהוראות הדיווח לציבור בדבר "הנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא הטבות לעובדים". להלן מתואר ההשפעה של יישום התיקונים בנושא זכויות עובדים על המדיניות החשבונאית של התאגיד הבנקאי:

- א. שיעור ההיוון לחישוב התחייבויות בגין זכויות עובדים מתבסס על תשואת שוק של איגרות חוב ממשלתיות בישראל, בתוספת מרווח ממוצע של איגרות חוב קוצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה בארה"ב במועד הדיווח.
- ב. עלות פנסיה נטו לתקופה הנזקפת לרווח הפסד, כוללת את הרכיבים הבאים: עלות שירות, עלות ריבית, תשואה חזויה על נכסי תכנית, הפחתה של כל שירות קודם או זיכוי בגין שירות קודם, הפחתה של רווח או הפסד אקטוארי נטו והפחתה של כל נכס או מחויבות נטו בגין המעבר שהיו קיימים ביום 1 בינואר 2013 ונותרו ברווח כולל אחר.

ביאור 2 - יישום הראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך)

רווח או הפסד אקטוארי, הינו שינוי בערך של מחויבות בגין הטבה חזויה או של נכסי תכנית, הנובע מכך שהניסיון בפועל שונה מהמשוער, או הנובע משינוי בהנחה אקטוארית. רווחים והפסדים אלה מוכרים ברווח כולל אחר ולאחר מכן כרכיב של עלות פנסיה נטו לתקופה.

ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר 2013 הנובע מהפער בין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על פי כללי החשבונאות בארה"ב (להלן- ההפסד), נכלל במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר. ההפסד הנ"ל יקוזז מול רווחים אקטואריים אשר ינבעו משינויים שוטפים בשיעורי היוון בתקופות הדיווח הבאות, עד לאיפוסו.

יתרת ההפסד כאמור לעיל שנכללה ברווח כולל אחר מצטבר לימים 31 במארס 2015, 31 במארס 2014 ו-31 בדצמבר 2014 הינה 5.5 מיליוני ש"ח, 5.8 מיליוני ש"ח ו-5.5 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

הפסדים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח, ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, יופחתו בקו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פני התוכנית.

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 יתרת רווח או הפסד מצטבר בגין מדידות מחדש של התחייבויות נטו או נכסים נטו בגין הטבה מוגדרת לעובדים לא תובא בחשבון באופן מיידי אלא תהיה כפופה להוראות מעבר, כך שהשפעתה תיפרס בשיעורים שווים של 20% החל מיום 1 בינואר 2014 עד ליום 1 בינואר 2018. הנחיות אלו תקפות גם על סכומים שנזקפו ישירות לעודפים ליום 1 בינואר 2013.

להלן השפעת היישום למפרע על סעיפי המאזן, דוח רווח והפסד, דוח על רווח כולל, דוח על תזרימי מזומנים ודוח על השינויים בהון:

להלן השפעת היישום למפרע על סעיפי דוח מאזן:

ליום 31 במארס 2014		ליום 31 בדצמבר 2014				
בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	
ההשפעה מיישום הכללים החדשים	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	
במיליוני ש"ח						
113.4	3.7	109.7	141.9	6.7	135.2	נכסים אחרים
1,338.3	9.7	1,328.6	1,375.6	17.9	1,357.7	התחייבויות אחרות
960.0	(0.8)	960.8	1,005.3	(1.0)	1,006.3	עודפים
(4.5)	(5.2)	0.7	(11.3)	(10.2)	(1.1)	רווח כולל אחר

ביאור 2 - יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך)

להלן השפעת היישום למפרע על סעיפי דוח רווח והפסד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס 2014			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			
ההשפעה בהתאם לכללים החדשים	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	ההשפעה בהתאם לכללים החדשים	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	
במיליוני ש"ח						
52.7	(0.7)	53.4	205.3	(0.4)	205.7	משכורות והוצאות נלוות
10.4	0.3	10.1	36.8	0.2	36.6	הפרשה למסים על הרווח
15.5	0.4	15.1	60.8	0.2	60.6	רווח נקי
0.63	0.01	0.62	2.49	0.01	2.48	רווח נקי למניה

להלן השפעת היישום למפרע על סעיפי דוח על הרווח הכולל:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס 2014			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			
ההשפעה בהתאם לכללים החדשים	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	ההשפעה בהתאם לכללים החדשים	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	
במיליוני ש"ח						
0.3	0.3	-	(7.6)	(7.6)	-	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים, לפני מסים
-	-	-	2.9	2.9	-	השפעת המס המתייחס
0.3	0.3	-	(4.7)	(4.7)	-	רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מסים

להלן השפעת היישום למפרע על סעיפי דוח על תזרימי המזומנים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס 2014			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			
ההשפעה בהתאם לכללים החדשים	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	ההשפעה בהתאם לכללים החדשים	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	
במיליוני ש"ח						
15.5	0.4	15.1	60.8	0.2	60.6	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
						רווח נקי
						התאמות:
1.9	0.3	1.6	(2.7)	0.4	(3.1)	מסים נדחים, נטו
0.1	(0.7)	0.8	(5.2)	(0.2)	(5.0)	פיצויי פרישה- גידול (קיטון) בעודף העתודה על היעודה
						שינוי נטו בנכסים שוטפים:
(14.0)	-	(14.0)	(34.1)	(0.2)	(33.9)	נכסים אחרים
						שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:
(16.7)	0.2	(16.7)	12.9	(0.2)	13.1	התחייבויות אחרות

ביאור 2 - יישום הראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך)

ב. דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות להון

ביום 6 באוקטובר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות להון. זאת בהמשך למדיניות הפיקוח על הבנקים, לאמץ בנושאים מהותיים את מערך הדיווח הכספי שחל על בנקים בארה"ב. בהתאם להוראה, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא סיווג כהון או כהתחייבות של מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים מורכבים. הבנק מיישם, בין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי, שנקבעו במסגרת הנושאים הבאים בקודיפיקציה:

- נושא 480, בדבר "הבחנה בין התחייבויות והון"
- נושא 20-470, בדבר "חוב עם אפשרות להמרה ואפשרויות אחרות"; וכן
- נושא 30-505, בדבר "מניות באוצר".

בנוסף ביישום ההבחנה בין התחייבויות והון, הבנק מהתייחס להוראות הדיווח לציבור בנושא נגזרים משובצים. במקביל לפרסום החוזר כאמור, פרסם קובץ שאלות ותשובות בנושא, במסגרתו הובהר כי יש לסווג מכשירי חוב קיימים עם רכיב המרה מותנה למניות (אשר נכלל בהון עצמי רובד 1 לפי הוראות באזל 2 ולפי הוראות המעבר עונה על הגדרת מכשיר הון מורכב, או שנכלל כרכיב הון פיקוחי בהתאם להוראות באזל 3) כהתחייבות שתומדד לפי עלות מופחתת, מבלי להפריד נגזר משובץ. הבנק יישם כללים אלה החל מיום 1 בינואר 2015, ליישום ההוראה לא הייתה השפעה מהותית על הבנק.

ג. הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

ביום 19 בינואר 2015 פרסם חוזר הפיקוח על הבנקים לעדכון הוראות הדיווח לציבור בנושא "הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים", במסגרתו תוקנו הוראות הדיווח לציבור. בהתאם לחוזר, בקביעת הפרשה להפסדי אשראי על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי להביא בחשבון, בין היתר, הן את הפסדי העבר אשר יחושבו בהתאם לממוצע בחמש השנים האחרונות, והן את ההתאמות איכותיות בגין גורמים סביבתיים המשקפת בין היתר, מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף, תנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי בענף, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות, השפעת השינויים בריכוזיות האשראי ועוד.

כמו כן, בהתאם לחוזר נקבע כי בקביעת הפרשה להפסדי אשראי לאנשים פרטיים על תאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לוודא כי שיעור ההתאמות בגין גורמים סביבתיים רלוונטיים לסיכויי הגבייה, לא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי שאינו בעייתי לאנשים פרטיים באותו מועד בהתייחס לממוצע שיעורי ההפסד בטווח השנים. מהאמור הוחרג סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית. כמו כן, נקבע כי תאגיד בנקאי אשר שיעור ההפסד השנתי שלו בכל אחת מחמש השנים האחרונות נמוך מ-0.3%, יהיה רשאי לקבוע שיעור התאמה בגין גורמים סביבתיים שלא יפחת מ-0.5% מיתרת האשראי כאמור.

בהתאם לאמור בחוזר, הבנק גיבש מדיניות שנועדה להבטיח כי הוא עומד בדרישות החדשות ונערך לפיתוח ויישום מתודולוגיית לחישוב ההפרשה הקבוצתית המביאה בחשבון מקדם התאמה איכותי כנדרש בהוראות. כמו כן, הבנק יישם את ההנחיות שנקבעו בהוראות הפיקוח בנוגע לשיעור ההתאמה האיכותי בשיעור של 0.5% מעל ממוצע הפסדי העבר בטווח של חמש שנים שהסתיימו במועד הדיווח. ההוראות החדשות שנקבעו בחוזר יושמו מהדוחות הכספיים לשנת 2014 באופן של מכאן ולהבא.

ביאור 3 - תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישום

א. אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב

בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על-ידי תאגידים בנקאיים. בהתאם לחוזר, בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי, אומצו בהדרגה במהלך השנים 2011 ו-2012, תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) למעט IAS 19 בדבר הטבות עובדים אשר יישומו נדחה למועד מאוחר יותר. בנושאים שבליבת העסק הבנקאי, הבהיר הפיקוח על הבנקים כי תתקבל החלטה סופית שתקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארצות-הברית ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.

ביום 27 בינואר 2014 הופצה על ידי הפיקוח על הבנקים טיוטה בנושא אימוץ מלא של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב המשקפת כוונה של הפיקוח על הבנקים שלא לאמץ את כללי ה-IFRS אלא לאמץ באופן מלא את כללי התקינה החשבונאית האמריקאית, המיושמים על ידי בנקים בארה"ב. עם זאת יצוין כי טיוטה זו טרם עברה לדיון בוועדה המייעצת לענייני בנקאות וטרם נקבע כיצד, אם בכלל, יאומצו ההוראות שנקבעו בה.

ב. מגזרי פעילות פיקוחיים:

ביום 3 בנובמבר 2014 פרסם תיקון הוראות הדיווח לציבור ושאלות ותשובות בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים. החוזר נועד לאפשר לדווח על מגזרי פעילות בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה, כפי שקבע המפקח על הבנקים, וכן לדווח על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה, אם מגזרים אלו שונים מהותית מהמגזרים שהוגדרו ע"י הפיקוח. השינויים העיקריים בהוראה:

- התווספה דרישה לגילוי על "מגזרי פעילות פיקוחיים" בהתאם להגדרות של הפיקוח על הבנקים.
  - מתכונת הגילוי על מגזרי הפעילות הפיקוחיים כוללת את המגזרים הבאים: בנקאות פרטית, משקי בית, עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים, עסקים גדולים, גופים מוסדיים וניהול פיננסי.
  - התווספו הגדרות המבדילות אלו לקוחות יכללו בכל מגזר.
  - התווספה דרישה לגילוי נפרד על מגזר "ניהול פיננסי".
- בהתאם להוראה, החל מהדוח השנתי של שנת 2015 תחול דרישה בהתייחס לנתונים המאזניים בלבד וניתן שלא לתת גילוי למספרי השוואה אלא לכלול מספרי השוואה בהתאם להוראות שהיו בתוקף ערב כניסת החוזר. החל מהדוח הרבעון ראשון 2016, תחול דרישת הגילוי במלואה כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה. הבנק נערך ליישום ההוראה.

ג. הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות:

ביום 11 בינואר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות". החוזר מאמץ תקן חדש בכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר תוך יישום מודל בן חמישה שלבים, הכוללים בין היתר, כללים לזיהוי חוזה עם לקוח וקביעת מחיר העסקה, כללים המגדירים כיצד יש להפריד את החוזה למרכיביו השונים ולאופן בו יש לייחס את מחיר העסקה הכולל לכל מרכיב מזוהה ונפרד. כמו כן, בהתאם להוראות התקן, יש להכיר בהכנסה בגין כל מרכיב מזוהה בנפרד, זאת בהתאם לכללים שקובע התקן לגבי עיתוי ההכרה בהכנסה- במועד ספציפי או על פני זמן. הוראות התקן אינן חלות על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית. בהתאם לחוזר, העדכון יחול מיום 1 בינואר 2017. בהתאם להוראות המעבר בחוזר, בעת היישום לראשונה ניתן

ביאור 3 - תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

לבחור בחלופה של יישום למפרע ע"י הצגה מחדש של מספרי השוואה או בחלופה של יישום למפרע ע"י רישום של ההשפעה המצטברת תוך זקיפתה במועד היישום לראשונה להון. להערכת הבנק, להוראה לא צפויה השפעה על דוחותיו הכספיים.

ד. הוראה בנושא עדכון מבנה הדוח השנתי לציבור של תאגיד בנקאי:
בחודש אפריל 2015 פורסמה הוראה בנושא עדכון מבנה הדוח השנתי לציבור של תאגיד בנקאי. מטרת הנחיות ההוראה הן בין השאר:

- שיפור איכות הדיווח לציבור על ידי הפיכת המידע בדוח לציבור לשימושי ונגיש יותר.
- הגברת האחידות במערכת הבנקאית באופן הצגת הדוחות השנתיים.
- גיבוש מתכונת לדוח השנתי לציבור שתהיה מבוססת על פרקטיקות הצגה מובילות של בנקים מובילים בארה"ב ואירופה.

ההוראה מתייחסת בין השאר לשינוי סדר ההצגה בדוח הכספי: הצגת דוח רווח והפסד לפני המאזן, הצגת ביאורים תוצאתיים לפני ביאורי מאזניים, פיצול ביאור 4 בדבר "סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי" לתמצית ברמת סך הכול לפי סוגי אשראי עיקריים, ולמידע רחב יותר שייכלל במסגרת פרק סיכונים בדוח הכספי. כמו כן ההוראה מעדכנת בצורה משמעותית את מתכונת הגילוי בדוח הדירקטוריון וסקירת ההנהלה וכן קובעת דרישות לדיווח מורחב באינטרנט בדבר סיכונים. נדרש ליישם את הנחיות ההוראה החל מהדוח לציבור לשנת 2015. להערכת הבנק, להוראה לא צפויה השפעה מהותית על דוחותיו הכספיים למעט אופן ההצגה והגילוי.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 4 - ניירות ערך

א. הרכב

ליום 31 במארס 2015 (בלתי מבוקר)

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן ⁽¹⁾	שוי הוגן ⁽¹⁾
א. איגרות חוב המוחזקות לפדיון של ממשלת ישראל				
1,844.3	1,844.3	105.4	-	1,949.7
ב. איגרות חוב זמינות למכירה של ממשלת ישראל				
265.3	264.8	0.5	-	265.3
124.2	122.1	2.1	-	124.2
389.5	386.9	2.6	-	389.5
סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה				
2,233.8	2,231.2	108.0	-	2,339.2
סך כל ניירות הערך				

(1) נתוני שוי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בסעיף 'התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שוי הוגן, נטו'.

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאור 12.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 4 - ניירות ערך (המשך)

א. הרכב (המשך)

ליום 31 במארס 2014 (בלתי מבוקר)

שוי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת	הערך במאזן	
	שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן			
					א. איגרות חוב המוחזקות לפדיון של ממשלת ישראל
1,866.9	-	25.2	1,841.7	1,841.7	
שוי הוגן ⁽¹⁾	רווח כולל אחר מצטבר ⁽²⁾		עלות מופחתת	הערך במאזן	
	הפסדים	רווחים			
					ב. איגרות חוב זמינות למכירה של ממשלת ישראל
49.6	-	0.2	49.4	49.6	
124.1	-	0.9	123.2	124.1	של מוסדות פיננסיים בישראל
5.9	-	0.1	5.8	5.9	של אחרים בישראל
179.6	-	1.2	178.4	179.6	סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה
2,046.5	-	26.4	2,020.1	2,021.3	סך כל ניירות הערך

(1) נתוני שוי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בסעיף 'התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שוי הוגן, נטו'.

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאור 12.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 4 - ניירות ערך (המשך)

א. הרכב (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
א. איגרות חוב המוחזקות לפדיון של ממשלת ישראל				
1,850.9	1,850.9	60.3	-	1,911.2
ב. איגרות חוב זמינות למכירה של ממשלת ישראל				
220.6	223.0	0.1	2.5	220.6
123.3	122.4	0.9	-	123.3
1.4	1.4	-	-	1.4
345.3	346.8	1.0	2.5	345.3
2,196.2	2,197.7	61.3	2.5	2,256.5
סך כל ניירות הערך				

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בסעיף 'התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו'.

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאור 12.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 4 - ניירות ערך (המשך)

ב. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש:

31 במארס 2015			
(בלתי מבוקר)			
12 חודשים ומעלה		פחות מ - 12 חודשים	
הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן
0-20%		0-20%	
איגרות חוב			
-	-	(2) -	8.6
של ממשלת ישראל			

31 בדצמבר 2014			
(מבוקר)			
12 חודשים ומעלה		פחות מ - 12 חודשים	
הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן
0-20%		0-20%	
איגרות חוב			
-	-	2.5	209.5
של ממשלת ישראל			
-	-	(2) -	1.4
של אחרים בישראל			

(1) ליום 31 במארס 2014 אין ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש.

(2) פחות מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 5 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

סך הכל	אשראי לציבור פרטי	בנקים	
1. לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס 2015 (בלתי מבוקר)			
53.7	50.5	3.2	יתרה ליום 1 בינואר 2015
0.7	0.7	-	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(5.3)	(5.3)	-	מחיקות חשבונאיות
4.2	4.2	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים
(1.1)	(1.1)	-	מחיקות חשבונאיות נטו
53.3	50.1	3.2	יתרה ליום 31 במארס 2015⁽²⁾
2. לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס 2014 (בלתי מבוקר)			
32.2	29.2	3.0	יתרה ליום 1 בינואר 2014
(3.2)	(3.9)	0.7	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(4.5)	(4.5)	-	מחיקות חשבונאיות
4.4	4.4	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים
(0.1)	(0.1)	-	מחיקות חשבונאיות נטו
28.9	25.2	3.7	יתרה ליום 31 במארס 2014⁽²⁾
3. לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)			
32.2	29.2	3.0	יתרה ליום 1 בינואר 2014
25.2	25.0	0.2	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(19.2)	(19.2)	-	מחיקות חשבונאיות
15.5	15.5	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים
(3.7)	(3.7)	-	מחיקות חשבונאיות נטו
53.7	50.5	3.2	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014⁽²⁾

(1) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט איגרות חוב.

(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 31 במארס 2015 בסך של 1.0 מיליון ש"ח (31 במארס 2014 - 1.3 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2014 - 1.1 מיליון ש"ח).

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 5 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות, ועל החובות בגינם היא חושבה

סך הכול	בנקים	אשראי לציבור פרטי	
יתרה ליום 31 במארס 2015 (בלתי מבוקר)			
יתרת חוב רשומה של חובות			
7,436.7	7,394.1	42.6	שנבדקו על בסיס פרטני
7,406.5	-	7,406.5	שנבדקו על בסיס קבוצתי
14,843.2	7,394.1	7,449.1	סך כל החובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות			
5.2	3.2	2.0	שנבדקו על בסיס פרטני
47.1	-	47.1	שנבדקו על בסיס קבוצתי
52.3	3.2	49.1	סך כל ההפרשה להפסדי אשראי
1.0	-	1.0	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
יתרה ליום 31 במארס 2014 (בלתי מבוקר)			
יתרת חוב רשומה של חובות			
7,310.6	7,267.1	43.5	שנבדקו על בסיס פרטני
6,785.8	-	6,785.8	שנבדקו על בסיס קבוצתי
14,096.4	7,267.1	6,829.3	סך כל החובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות			
6.3	3.7	2.6	שנבדקו על בסיס פרטני
21.3	-	21.3	שנבדקו על בסיס קבוצתי
27.6	3.7	23.9	סך כל ההפרשה להפסדי אשראי
1.3	-	1.3	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)			
יתרת חוב רשומה של חובות			
7,669.4	7,628.0	41.4	שנבדקו על בסיס פרטני
7,307.3	-	7,307.3	שנבדקו על בסיס קבוצתי
14,976.7	7,628.0	7,348.7	סך כל החובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות			
5.4	3.2	2.2	שנבדקו על בסיס פרטני
47.2	-	47.2	שנבדקו על בסיס קבוצתי
52.6	3.2	49.4	סך כל ההפרשה להפסדי אשראי
1.1	-	1.1	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט איגרות חוב.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 5 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים

חובות לא פגומים מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים			
בפיגור של 30 עד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכול	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים			
ליום 31 במארס 2015 (בלתי מבוקר)							
39.9	3.1	7,449.1	39.1	47.9	7,362.1	אנשים פרטיים	
-	-	7,394.1	-	-	7,394.1	בנקים בישראל	
39.9	3.1	14,843.2	39.1	47.9	14,756.2	סך הכול	
ליום 31 במארס 2014 (בלתי מבוקר)							
21.5	3.6	6,829.3	41.5	52.2	6,735.6	אנשים פרטיים	
-	-	7,267.1	-	-	7,267.1	בנקים בישראל	
21.5	3.6	14,096.4	41.5	52.2	14,002.7	סך הכול	
ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)							
21.9	4.0	7,348.7	39.4	47.0	7,262.3	אנשים פרטיים	
-	-	7,628.0	-	-	7,628.0	בנקים בישראל	
21.9	4.0	14,976.7	39.4	47.0	14,890.3	סך הכול	

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. יתרת חוב רשומה של חובות פגומים והפרשה פרטנית להפסדי אשראי

חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית	אנשים פרטיים *
39.1	ליום 31 במארס 2015 (בלתי מבוקר)
41.5	ליום 31 במארס 2014 (בלתי מבוקר)
39.4	ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

* כל החובות הם בארגון מחדש של חובות בעייתיים.

אין לבנק אשראי פגום שנמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים.

- (1) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 5 (ב)(2)(ג) להלן.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים אשר צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית. לימים 31 במארס 2015, 31 במארס 2014 ו- 31 בדצמבר 2014 חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 6.7 מיליוני ש"ח, 5.0 מיליוני ש"ח ו- 5.3 מיליוני ש"ח בהתאמה, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) תעריפון הבנק מתמחר בנפרד הלוואות ארגון חוב. שיעורי הריבית הניתנים להלוואות אלו נמצאים בטווח העליון של התעריפון.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 5 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרת חוב רשומה ממוצעת והכנסות ריבית (אנשים פרטיים)

יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	
39.3	0.2	ליום 31 במארס 2015 (בלתי מבוקר)
41.9	0.2	ליום 31 במארס 2014 (בלתי מבוקר)
40.6	1.0	ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

ג. יתרת חוב רשומה של חובות בעייתיים בארגון מחדש (אנשים פרטיים)

צוברים הכנסות ריבית		שאינם צוברים הכנסות ריבית		
סך הכל ⁽⁴⁾	לא בפיגור	בפיגור של 30 עד 89 ימים		
		39.1	28.5	1.8
41.5	30.8	1.6	9.1	ליום 31 במארס 2014 (בלתי מבוקר)
39.4	29.2	1.4	8.8	ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

ד. ארגונים מחדש שבוצעו (אנשים פרטיים)

יתרת חוב רשומה אחרי ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים ⁽⁵⁾	
4.6	4.6	128	ליום 31 במארס 2015 (בלתי מבוקר)
5.0	5.0	130	ליום 31 במארס 2014 (בלתי מבוקר)
18.8	18.8	511	ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

ה. ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו⁽⁶⁾ (אנשים פרטיים)

יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	
0.9	26	ליום 31 במארס 2015 (בלתי מבוקר)
0.6	29	ליום 31 במארס 2014 (בלתי מבוקר)
2.3	81	ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

(1) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) נכלל בחובות פגומים.

(5) מספר חוזים אחרי הארגון מחדש.

(6) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך

12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 5 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. אינדיקציה לאיכות אשראי

להלן מידע על האינדיקציות העיקריות שהבנק בוחן בכל מגזר אשראי. ככלל, התאגיד הבנקאי מעדכן את האינדיקציות אחת לרבעון.

1. בנקים

במסגרת ניהול החשיפות לתאגידים בנקאיים, הבנק מנהל מעקב הדוק אחר איתנותם הפיננסית. האינדיקטור המרכזי לניהול החשיפה וקווי האשראי לאותם גורמים הינו דירוג האשראי אשר ניתן על ידי סוכנויות דירוג האשראי הבינלאומיות. הבנק עושה שימוש בדירוגים המעודכנים ביותר. דירוג האשראי של פיקדונות בבנקים הוא בין AA עד AAA.

2. אנשים פרטיים

במסגרת ניהול החשיפות במגזר הקמעונאי, הבנק פיתח מודל המנבא את הסיכוי לכשל (PD) של לקוחות קמעונאיים. משקי הבית חולקו למספר קבוצות סיכון שונות בהתאם לסיכוי לכשל שנקבע על פי נתונים התנהגותיים, סוציו-דמוגרפיים, תעסוקה וכללים עסקיים. הנהלת הבנק קבעה שיעור מינימאלי לסך חשיפת האשראי בקבוצות הסיכון הנמוכות ותקרת חשיפה מקסימאלית לסך חשיפת האשראי בקבוצות הסיכון הגבוהות. הנהלת הבנק דנה מדי רבעון בהתפתחות החשיפה על פי קבוצות הסיכון ובוחנת את שיעורי הפרשות והמחיקות בגין החובות הפגומים בכל קבוצת סיכון. כמו כן ההנהלה דנה באופן שוטף בהתפתחות החובות הבעייתיים. קיים פער בין חוב המוגדר כבעייתי בהתאם להוראות הדיווח לציבור לבין חוב המוגדר כחוב שאינו בדירוג ביצוע אשראי כמוצג בתוספת ה לסקירת ההנהלה. הפער נובע מאשראי שניתן ללקוחות עם התראות, אשר על פי מדיניות הבנק אין לאשר ללקוחות אלו אשראי חדש אלא במקרים חריגים ביותר, אך האשראי הקיים להם נפרע כסדרו ואינו מוגדר כחוב בעייתי על פי הוראות הדיווח לציבור. מאידך, קיימים מעט חובות אשר מוגדרים כחובות בעייתיים על פי ההוראה, כדוגמת חוב שחלפה שנה ממועד ארגונו והוא נפרע כסדרו, אשר בהתאם לנהלי הבנק אינו פוסל באופן מוחלט מתן אשראי חדש.

הבנק מציג את איכות יתרות האשראי בהתאם לסיווג חובות הבעייתיים כדלקמן:

חובות בעייתיים			אנשים פרטיים
חובות פגומים	שאינם פגומים	חובות תקינים	
39.1	47.9	7,362.1	ליום 31 במארס 2015 (בלתי מבוקר)
41.5	52.2	6,735.6	ליום 31 במארס 2014 (בלתי מבוקר)
39.4	47.0	7,262.3	ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 6 - פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות בישראל לפי סוג המפקיד

31/12/14	31/3/14	31/3/15	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
			פיקדונות לפי דרישה
5,363.9	3,918.2	6,007.6	אינם נושאים ריבית
1,242.5	1,030.5	1,417.7	נושאים ריבית
6,606.4	4,948.7	7,425.3	סך כל פיקדונות לפי דרישה
11,186.7	11,645.9	10,568.7	פיקדונות לזמן קצוב
17,793.1	16,594.6	17,994.0	סך כל פיקדונות הציבור
			מזה:
17,431.0	16,277.1	17,644.8	פיקדונות של אנשים פרטיים
-	-	(2)-	פיקדונות של גופים מוסדיים
362.1	317.5	349.2	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31/12/14	31/3/14	31/3/15	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
			תקרת הפיקדון
14,739.6	13,808.9	14,908.1	עד 1
2,946.0	2,702.8	2,996.2	מעל 1 עד 10
107.5	82.9	89.7	מעל 10 עד 100 ⁽¹⁾
17,793.1	16,594.6	17,994.0	סך הכול

(1) לימים 31 במארס 2015, 31 במארס 2014 ו-31 בדצמבר 2014 קיימת תקרת פקדון בסך 30.5 מיליוני ש"ח, 28.1 מיליוני ש"ח ו-31.8 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) קטן מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 7 - הטבות לעובדים

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד בגין תכנית פנסיה להטבה מוגדרת ולהפקדה מוגדרת:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס	
2013	2014	2014	2015
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
תכנית פנסיה להטבה מוגדרת:			
6.6	6.2	1.5	1.8
4.6	4.6	1.0	1.2
(4.3)	(4.0)	(0.9)	(0.9)
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:			
-	(3)	(3)	(3)
הפסד (רווח) אקטוארי נטו			
6.9	6.8	1.6	2.1
סך עלות ההטבה נטו			
1.6	2.1	0.5	0.5
סך הוצאה בגין תכנית פנסיה להפקדה מוגדרת			
8.5	8.9	2.1	2.6
סך הוצאות שנכללו במשכורות והוצאות נלוות			

ב. הפקדות בתכנית פנסיה להטבה מוגדרת:

הפקדות בפועל		תחזית		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס		לשנת 2015 ⁽²⁾
2013	2014	2014	2015	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
6.0	5.7	1.4	1.4	4.5
הפקדות				

ג. מידע נוסף:

1. עבור כל סוג הטבה מהותית לעובדים מוצגת ההתחייבות בגין אותה הטבה ונכסי התכנית המיועדים לתשלום אותה הטבה, אם קיימים, כדלקמן:

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במארס	
2013	2014	2015	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
פיצויים			
137.5	127.4	139.7	סכום ההתחייבות
106.8	98.5	106.3	השווי הוגן של נכסי התכנית
30.7	28.9	33.4	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית
30.7	28.9	33.4	עודף התחייבות שנכלל בסעיף התחייבויות אחרות

(1) ההטבות לעובדים הינן בגין עובדים בארץ.

(2) אומדן הפקדות שצפוי לשלמן לתכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך יתרת שנת 2015.

(3) פחות מ-0.1 מיליוני ש"ח.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 7 - הטבות לעובדים (המשך)

ג. מידע נוסף (המשך):

2. כללי:

לבנק תכנית להטבה מוגדרת ממומנת ולא ממומנת ביחס לכלל עובדיו, התכנית הנ"ל מספקת הטבה מוגדרת המבוססת על שנות שירות ומשכורת אחרונה.

התחייבות הבנק לשלם פיצויי פרישה או פיטורין מכוסה בעיקר באמצעות הפקדות שוטפות על בסיס השכר לפנסיה, על שם העובדים בקופות גמל ופנסיה מוכרות. הבנק נוהג להשלים לעובדים הזכאים לפיצויים את ההפרש שבין המשכורת האחרונה של העובדים מוכפלת במספר שנות העבודה, לבין הסכום שנצבר לזכותם בקופות האמורות.

הבנק אינו רשאי למשוך את כספי היעודה אלא לצורך תשלום פיצויי פרישה בלבד. לחלק מעובדיו, התחייב הבנק להעביר לבעלותם עם סיום עבודתם מכל סיבה את מרכיב פיצויי הפיטורים שבקופות גמל מוכרות (לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים). לעובדים אלה לא נדרש הבנק להשלים את ההפרש שבין המשכורת האחרונה של העובדים מוכפלת במספר שנות העבודה, לבין הסכום שנצבר לזכותם בקופות האמורות.

3. תכניות פנסיה להטבה מוגדרת:

א. מחויבויות ומצב המימון:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס	
2013	2014	2015	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
1. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה:			
מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת השנה			
114.5	137.5	127.4	
6.6	6.2	1.8	עלות שירות
4.6	4.6	1.2	עלות ריבית
3.2	5.2	9.3	הפסד אקטוארי
(4.1)	(26.8)	(1)	הטבות ששולמו
12.7	0.7	-	אחר
137.5	127.4	139.7	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף התקופה
134.6	123.2	133.2	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף התקופה
2. שינוי בשווי הוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית:			
שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת השנה			
99.2	106.8	98.5	
7.4	6.6	6.4	תשואה בפועל של נכסי התכנית
6.0	5.7	1.4	הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי
(5.8)	(20.6)	(1)	הטבות ששולמו
-	-	-	אחר
106.8	98.5	106.3	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף התקופה
30.7	28.9	33.4	מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף התקופה
3. סכומים שהוכרו במאזן:			
30.7	28.9	33.4	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות

(1) פחות מ-0.1 מיליוני ש"ח.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 7 - הטבות לעובדים (המשך)

- ג. מידע נוסף (המשך):
 3. תכניות פנסיה להטבה מוגדרת (המשך):
 א. מחויבות ומצב המימון (המשך):

4. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת המס:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס		
	2013	2014	
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)
0.1	2.7	3.8	הפסד אקטוארי נטו
-	(0.2)	-	הפחתה של נכס (התחייבות) נטו בגין המעבר
-	(1)	(1)	סווג מחדש לרווח והפסד

5. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התכנית:

2013	2014	2015	
137.5	127.4	139.7	מחויבות בגין הטבה חזויה
134.6	123.2	133.2	מחויבות בגין הטבה מצטברת
106.8	98.5	106.3	שווי הוגן של נכסי התכנית

ב. הוצאות לתקופה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס		
	2013	2014	
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)
0.1	2.7	3.8	הפסד אקטוארי נטו התקופה
-	(0.2)	-	הפחתה של נכס (התחייבות) נטו בגין המעבר
-	(1)	(1)	הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
0.1	2.5	3.8	סך הכול הוכר ברווח כולל אחר
6.9	6.8	2.1	סך עלות ההטבה נטו
7.0	9.3	5.9	סך הכול בעלות ההטבה נטו לתקופה וברווח כולל

(1) פחות מ-0.1 מיליוני ש"ח.

ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר 2013 הנובע מהפער בין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על פי כללי החשבונאות בארה"ב (להלן- ההפסד), נכלל במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר. ההפסד הנ"ל יקוזז מול רווחים אקטואריים אשר ינבעו משינויים שוטפים בשיעורי היוון בתקופות הדיווח הבאות, עד לאיפוס.

הפסדים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח, ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, יופחתו בקו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פני התוכנית.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 7 - הטבות לעובדים (המשך)

- ג. מידע נוסף (המשך):
 3. תכניות פנסיה להטבה מוגדרת (המשך):
 ב. הוצאות לתקופה (המשך):

2. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בשנת 2015 לפני השפעת המס:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס	
2013	2014	2015	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
(1)	0.3	(0.3)	
(1)	0.3	(0.3)	

הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי נטו
 סך הכול צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר

ג. הנחות:

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במארס	
2013	2014	2015	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)	

1. הנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו:
 א. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה (באחוזים):

4.67	4.07	3.20	שיעור היוון
2.00	2.00	2.00	שיעור עלית המדד
3.75	3.75	3.75	שיעור גידול בתגמול
			שיעור עזיבה:
12.00	12.00	12.00	עד גיל 55 - וותק עד 3 שנים
2.00	2.00	2.00	עד גיל 55 - וותק מעל 3 שנים
7.50	7.50	7.50	מעל גיל 56

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס	
2013	2014	2015	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)	

ב. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה (באחוזים):

4.75	4.67	4.07	שיעור היוון
4.76	4.68	4.08	תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי תכנית
3.75	3.75	3.75	שיעור גידול בתגמול

קיטון בנקודת אחוז אחת		גידול בנקודת אחוז אחת					
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במארס		ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במארס	
2013	2014	2015		2013	2014	2015	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(מבוקר)		(בלתי מבוקר)	

2. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס:

1.2	1.4	1.4	(0.7)	(0.8)	(0.8)	שיעור היוון
1.2	1.4	1.4	(0.7)	(0.8)	(0.8)	שיעור עלית
-	-	-	-	-	-	שיעור עזיבה ⁽¹⁾
(0.8)	(0.9)	(0.9)	1.2	1.5	1.5	שיעור גידול

(1) פחות מ-0.1 מיליוני ש"ח.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 7 - הטבות לעובדים (המשך)

ג. מידע נוסף (המשך):

3. תכניות פנסיה להטבה מוגדרת (המשך):

ד. נכסי תכנית:

1. בהתאם להוראות החוק וההסכמים שנחתמו בין הבנק לבין נציגות העובדים, מפקיד התאגיד הבנקאי לנכסי התכנית 13.33% משכרו של כל עובד לקרנות פנסיה, קופות גמל ותכניות ביטוח מנהלים, לכיסוי מחויבותו הנובעת מתכניות ההטבה המוגדרת שהוא מממן. נכסי תכניות אלה מנוהלים על ידי מנהלי קרנות הפנסיה, קופות הגמל ותכניות ביטוח המנהלים וההשקעות בנכסי התכנית, אינן נקבעות על ידי התאגיד הבנקאי, אלא על ידי מנהלי אותם גופים. הנתונים מבוססים על הגופים העיקריים שבהם מופקדים 75% מכספי נכסי התוכניות.

ליום 31 בדצמבר 2014

2. הרכב השווי ההוגן של נכסי תכנית:

סוג נכס	
מניות	26.8
סיוע ממשלתי לקרנות פנסיה ותיקות	13.6
אחר	5.3
איגרות חוב: ממשלתיות	15.0
ממשלתיות מיועדות	21.3
קונצרניות	16.5
סך הכול	98.5

יעד הקצאה אחוז מנכסי התכנית

ליום 31 בדצמבר 2015 ליום 31 בדצמבר 2014

3. השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוגי נכסים ויעד הקצאה לשנת 2015 (באחוזים):

סוג נכס	
מניות	27.35
סיוע ממשלתי לקרנות פנסיה ותיקות	13.77
אחר	5.36
איגרות חוב: ממשלתיות	15.17
ממשלתיות מיועדות	21.59
קונצרניות	16.76
סך הכול	100

ה. תזרימי מזומנים - ההטבות שהתאגיד צופה לשלם בעתיד:

(בלתי מבוקר)

שנה	
2015 ⁽¹⁾	4.7
2016	4.9
2017	5.8
2018	6.0
2019	6.5
2020-2024	36.6
2025 ואילך	152.9
סך הכול	217.4

(1) תזרימי מזומנים ליתרת שנת 2015.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 8 - הון הלימות הון

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

במאי 2013 תיקן המפקח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בנושא 'מדידה והלימות הון', על מנת להתאימן להנחיות באזל 3.

- הוראות באזל 3 קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור ל:
- רכיבי ההון הפיקוחי.
  - ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות.
  - טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים.

התיקונים להוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא 'מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר', וזאת על מנת לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל 3 ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל. מכשירי הון שאינם כשירים עוד כאמור יוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת תופחת תקרה זו ב- 10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022.

הבנק מיישם את כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים החל מיום 1 בינואר 2015, בדרך של יישום למפרע לתקופה המתחילה ב- 1 בינואר 2013. לצורך חישוב דרישות הון בהתאם להוראות באזל III, בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 לאור אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים, יתרת רווח או הפסד מצטבר בגין מדידות מחדש של התחייבויות נטו או נכסים נטו בגין הטבה מוגדרת לעובדים לא תובא בחשבון באופן מיידי אלא תהיה כפופה להוראות מעבר, כך שהשפעתה תיפרס בשיעורים שווים של 20% החל מיום 1 בינואר 2014 עד ליום 1 בינואר 2018.

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201, 299 בדבר 'מדידה והלימות הון'.

31/12/14 (מבוקר)	31/3/14 (בלתי מבוקר)	31/3/15	
א. בנתוני המאוחד			
1. הון לצורך חישוב יחס ההון			
1,023.4 ⁽¹⁾	979.8 ⁽¹⁾	1,037.3 ⁽³⁾	הון עצמי רובד 1 לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
439.3	414.5	390.7	הון רובד 2
1,462.7	1,394.3	1,428.0	סך כל ההון הכולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
9,848.8	9,241.2 ⁽²⁾	9,863.1	סיכון אשראי
2.0	6.2	0.9	סיכון שוק
865.0	852.3	866.3	סיכון תפעולי
10,715.8⁽¹⁾	10,099.7⁽²⁾⁽¹⁾	10,730.3	סך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון
באחוזים			
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
9.55 ⁽¹⁾	9.70 ⁽¹⁾	9.67	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.65 ⁽¹⁾	13.81 ⁽²⁾⁽¹⁾	13.31	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.0	-	9.0	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
13.0	-	13.0	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

(1) ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

(2) סווג מחדש.

(3) הון עצמי רובד 1 לפני הוראות המעבר של התאמות פיקוחיות הינו 1,026.5 מיליון ש"ח.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 8 - הלימות הון (המשך)

31/12/14	31/3/14	31/3/15	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
ב. רכיבי ההון לצורך חישובי יחס הון			
1. הון עצמי רובד 1			
1,023.4 ⁽¹⁾	979.8 ⁽¹⁾	1,037.3	הון עצמי רובד 1 בניכוי התאמות פיקוחיות וניכויים
1,023.4	979.8	1,037.3	סך הכל הון עצמי רובד 1
2. הון רובד 2			
385.6	385.6	337.4	הון רובד 2 - מכשירים
53.7	28.9	53.3	הון רובד 2 - הפרשות
439.3	414.5	390.7	סך הכל הון עצמי רובד 2

(1) ללא השפעת אימוץ כללי החשבוונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

31/12/14 ⁽²⁾	31/3/14	31/3/15	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1			
יחס ההון לרכיבי סיכון			
9.43 ⁽¹⁾	9.63 ⁽¹⁾	9.57	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות המעבר
0.06	0.04	0.10	השפעת הוראות המעבר
9.49	9.67	9.67	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

(1) לרבות השפעה של אימוץ לראשונה של כללי החשבוונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

(2) הוצג מחדש.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 8 - הון הלימות הון (המשך)

2. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

ביום 28 בספטמבר 2014 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" ומקדמי הביטחון בגינם וכן את תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחישי הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים.

תרחיש הקיצון שנקבע בהוראה כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי ובמסגרתו הוגדרו שיעורי משיכה סטנדרטיים לתזרימים יוצאים ושיעורי קבלה של תזרימים נכנסים בהתאם לקטגוריות של היתרות השונות. יחס כיסוי הנזילות יונהג החל מיום 1 באפריל 2015.

בהתאם להוראות המעבר, החל מיום 1 באפריל 2015 הדרישה המזערית תיקבע על 60% ותגדל ל-80% ב-1 בינואר 2016 ול-100% ב-1 בינואר 2017 ואילך. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימאליות אלו.

בנוסף, ביום 28 בספטמבר 2014 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא הוראת שעה- יישום דרישות גילוי לפני נדבך 3 של באזל- גילוי בגין יחס כיסוי נזילות. במסגרת החוזר תוקנו הוראות הדיווח לציבור כדי לשלב את דרישות הגילוי שיידרשו הבנקים לכלול כחלק מאימוץ יחס כיסוי הנזילות.

בהתאם לכך, נקבע בין היתר, כי החל מיום 1 באפריל 2015 יתווספו דרישות הגילוי על יחס כיסוי הנזילות במסגרת ביאור לדוחות הכספיים אשר שמו ישונה ל"ביאור הלימות הון ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים".

3. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

בחודש אפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה מספר 218 בנושא יחס המינוף. ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רוברד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רוברד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה תחושב החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ- 5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנק נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע על פי ההוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

בהתאם לכך, פרסם המפקח על הבנקים בחודש אפריל 2015 עדכון להוראות הדיווח לציבור בנוגע לדרישת גילוי על יחס המינוף, לפיה נדרש לתת גילוי החל מיום 1 באפריל 2015.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 9 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 31 במארס 2015 (בלתי מבוקר)						
סך הכול	פריטים שאינם כספיים	צמוד למטבעות אחרים	צמוד לדולר	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד	
נכסים						
11,017.6	-	290.2	602.0	2,378.7	7,746.7	מזומנים ופיקדונות בבנקים
2,233.8	-	8.6	-	208.7	2,016.5	ניירות ערך
7,400.0	-	-	-	432.5	6,967.5	אשראי לציבור, נטו
191.0	191.0	-	-	-	-	בניינים וציוד
144.2	-	-	0.2	-	144.0	נכסים אחרים
20,986.6	191.0	298.8	602.2	3,019.9	16,874.7	סך כל הנכסים
התחייבויות						
17,994.0	-	297.3	601.4	1,965.8	15,129.5	פיקדונות הציבור
30.2	-	-	-	-	30.2	פיקדונות מבנקים
13.8	-	-	-	-	13.8	פיקדונות הממשלה
528.6	-	-	-	528.6	-	כתבי התחייבות נדחים
1,393.5	-	0.1	2.6	3.5	1,387.3	התחייבויות אחרות
19,960.1	-	297.4	604.0	2,497.9	16,560.8	סך כל ההתחייבויות
1,026.5	191.0	1.4	(1.8)	522.0	313.9	סך הכול

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 9 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 במארס 2014 (בלתי מבוקר)						
סך הכול	פריטים שאינם כספיים	צמוד למטבעות אחרים	צמוד לדולר	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד	
נכסים						
10,355.5	-	290.5	507.4	2,696.9	6,860.7	מזומנים ופיקדונות בבנקים
2,021.3	-	-	-	34.6	1,986.7	ניירות ערך
6,805.4	-	-	-	547.1	6,258.3	אשראי לציבור, נטו
152.6	152.6	-	-	-	-	בנינים וציוד
113.4	-	-	0.2	-	113.2	נכסים אחרים ⁽¹⁾
19,448.2	152.6	290.5	507.6	3,278.6	15,218.9	סך כל הנכסים
התחייבויות						
16,594.6	-	288.8	501.7	2,500.6	13,303.5	פיקדונות הציבור
18.6	-	-	-	-	18.6	פיקדונות מבנקים
11.6	-	-	-	-	11.6	פיקדונות הממשלה
511.3	-	-	-	511.3	-	כתבי התחייבות נדחים
1,338.3	-	0.3	3.8	3.3	1,330.9	התחייבויות אחרות ⁽¹⁾
18,474.4	-	289.1	505.5	3,015.2	14,664.6	סך כל ההתחייבויות
973.8	152.6	1.4	2.1	263.4	554.3	סך הכול

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם ביאור 2(א).

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 9 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)						
סך הכול	פריטים שאינם כספיים	צמוד למטבעות אחרים	צמוד לדולר	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד	
נכסים						
10,990.0	-	324.2	613.9	1,905.4	8,146.5	מזומנים ופיקדונות בבנקים
2,196.2	-	-	-	211.0	1,985.2	ניירות ערך
7,299.3	-	-	-	485.6	6,813.7	אשראי לציבור, נטו
185.1	185.1	-	-	-	-	בניינים וציוד
141.9	-	-	0.3	-	141.6	נכסים אחרים ⁽¹⁾
20,812.5	185.1	324.2	614.2	2,602.0	17,087.0	סך כל הנכסים
התחייבויות						
17,793.1	-	321.9	615.6	2,105.2	14,750.4	פיקדונות הציבור
91.1	-	-	-	-	91.1	פיקדונות מבנקים
9.1	-	-	-	-	9.1	פיקדונות הממשלה
531.4	-	-	-	531.4	-	כתבי התחייבות נדחים
1,375.6	-	0.8	0.8	3.7	1,370.3	התחייבויות אחרות ⁽¹⁾
19,800.3	-	322.7	616.4	2,640.3	16,220.9	סך כל ההתחייבויות
1,012.2	185.1	1.5	(2.2)	(38.3)	866.1	סך הכול

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם ביאור 2(א).

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

31/12/14		31/3/14		31/3/15	
הפרשה ⁽²⁾	יתרה ⁽¹⁾	הפרשה ⁽²⁾	יתרה ⁽¹⁾	הפרשה ⁽²⁾	יתרה ⁽¹⁾
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
עסקאות שהיתרה בהן מייצגת סיכון אשראי:					
-	3.6	-	4.5	-	3.7
ערבויות להבטחת אשראי					
-	22.7	-	22.3 ⁽³⁾	-	24.4
ערבויות אחרות					
0.4	2,510.9	0.5	2,458.8	0.4	2,564.5
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו					
0.7	1,960.5	0.8	1,858.1	0.6	2,006.9
מסגרות חח"ד שלא נוצלו					
1.1	4,497.7	1.3	4,343.7	1.0	4,599.5
סך הכול					

- (1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
 (2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.
 (3) הוצג מחדש.

ב. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגבייה לסוף התקופה

סכומי הפיקדונות לפי מידת הגבייה אשר קוזזו מן האשראי לציבור (כלולים במגזר הלא צמוד):

31/12/14		31/3/14		31/3/15	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
74.3		113.4		63.7	
פיקדונות הממשלה					
247.9		267.7		243.3	
פיקדונות הציבור					
322.2		381.1		307.0	
סך הכול					

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

1. לבנק הסכמי שכירות של מבנים, לתשלום בשנים הבאות בסכומים כדלהלן (כולל תקופת האופציה):

31/12/14		31/3/14		31/3/15	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
19.1		18.6		20.4	
בשנה הראשונה					
17.1		17.0		18.0	
בשנה השנייה					
16.3		16.6		16.2	
בשנה השלישית					
11.9		14.8		12.2	
בשנה הרביעית					
9.9		10.7		10.7	
בשנה החמישית					
57.8		59.1		70.5	
יותר מחמש שנים					
132.1		136.8		148.0	
סך הכול					

2. הבנק צד להליכים משפטיים, במסגרת תביעות שהוגשו נגדו במהלך ניהול עסקים על ידי לקוחות הבנק, לקוחותיו בעבר וכן צדדים שלישיים שונים. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות הדעת של יועציה המשפטיים, ועל פי המידע שעמד בפניה ביום הכנת הדוחות הכספיים נכללו בדוחות הכספיים, הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התביעות.

ביאור 10 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

3. תובענות ייצוגיות:

- א. כנגד הבנק ובנקים נוספים הוגשה תובענה ועימה בקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית, בה נטען כי הבנק ויתר הבנקים הנתבעים גובים עמלות אסורות, תוך הטעיית הלקוחות (למצער באי-קיום חובות גילוי), בכל הנוגע לשירותי עסקאות במט"ח. וכן טענות בדבר הסדר כובל בין הבנקים. התובענה עוסקת הן בעמלת החליפין הנגבית בעסקאות שבהן יש המרת מטבע, והן בעמלת הפרשי שער הנגבית בעסקאות בהן יש מרכיב מזומנים. סכום התביעה מוערך ע"י התובע בכ- 2 מיליארד ש"ח לכל הבנקים. לדעת יועציו המשפטיים של הבנק לבנק טענות הגנה טובות כנגד בקשת האישור וסיכויי התובענה קלושים.
- ב. כנגד הבנק ובנק נוסף הוגשה תביעה ועמה בקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית בנושא ניכוי מס במקור עבור רשויות המס בארה"ב בגין מניות הנסחרות בארה"ב שהוחזקו על ידי לקוחות הבנק. סכום התביעה האישית הינה בסך 43 אלפי ש"ח והתביעה הקבוצתית בסך 50 מיליון ש"ח. הבנק לומד את התביעה. לדעת יועציו המשפטיים של הבנק בשלב זה לא ניתן לאמוד את סיכוייה.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 11 - שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (במאחד)

31 במארס 2015 (בלתי מבוקר)

סך הכול	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
נכסים פיננסיים					
11,315.4	7,628.3	3,595.7	91.4	11,017.6	מזומנים ופיקדונות בבנקים
2,339.2	-	-	2,339.2	2,233.8	ניירות-ערך ⁽²⁾
7,390.6	5,257.9	2,132.7	-	7,400.0	אשראי לציבור, נטו ⁽⁴⁾
17.8	17.8	-	-	17.8	נכסים פיננסיים אחרים ⁽⁵⁾
21,063.0	12,904.0	5,728.4	2,430.6	20,669.2	סך כל הנכסים הפיננסיים⁽³⁾
התחייבויות פיננסיות					
18,011.9	17,207.7	804.2	-	17,994.0	פיקדונות הציבור ⁽⁶⁾
30.2	-	30.2	-	30.2	פיקדונות מבנקים
13.8	13.8	-	-	13.8	פיקדונות הממשלה
668.7	668.7	-	-	528.6	כתבי התחייבות נדחים
1,319.8	82.0	1,237.8	-	1,319.8	התחייבויות פיננסיות אחרות ^{(7) (9)}
20,044.4	17,972.2	2,072.2	-	19,886.4	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות⁽³⁾

- (1) רמה 1- מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2- מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3- מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- ברמה 2 נכללו: פיקדונות זילים, עו"ש חובה, חיובים עתידיים הנובעים מעסקאות בכרטיסי אשראי, פיקדונות הציבור לפי דרישה (למעט עו"ש זכות) והתחייבויות לכרטיסי אשראי.
- (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 4 "ניירות ערך".
- (3) מזה נכסים בסך 389.5 מיליון ש"ח (31 במארס 2014: 179.6 מיליון ש"ח נכסים 31 בדצמבר 2014: 345.3 מיליון ש"ח נכסים) אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ראה ביאור 11 ב.
- (4) א. השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים מנוכחים בשיעור נכיון מתאים. מרבית האשראי במגזר השקלי ניתן בריבית משתנה בתדירות של עד 3 חודשים. לצורך חישוב השווי ההוגן נלקח בשיעורי הנכיון סיכון אשראי ממוצע של תיק האשראי. הבנק לא לוקח בחשבון את סיכון האשראי הספציפי של הלווה לצורך מדידת השווי ההוגן.
- ב. לצורך חישוב השווי ההוגן של האשראי, יתרת ההפרשות להפסדי אשראי (31 במארס 2015: 49.1 מיליון ש"ח) ומחיקות חשבונאיות (31 במארס 2015: 147.3 מיליון ש"ח) מיוחסות לכלל האשראי ולא לחובות הפגומים באופן ספציפי. היות ורוב האשראי הינו בריבית משתנה, השפעת הייחוס הספציפי לחובות הפגומים על השווי ההוגן קטנה.
- (5) מן הנכסים האחרים ביתרות במאזן ובשווי הוגן לא נכללו יתרות בסך 126.4 מיליון ש"ח (31 במארס 2014: 93.0 מיליון ש"ח. 31 בדצמבר 2014: 116.0 מיליון ש"ח.)
- (6) חלק מתזרימי המזומנים של פיקדונות הציבור מוצגים על פי אומדן הנהלת הבנק לגבי מועדי הפירעון בהתאם למודל: 1. יתרות עו"ש הזכות נפרסות על פי הערכת הבנק לגבי צפי המשיכות ועל פי התנהגות החוסכים בעבר. החל מדוח מארס 2015 עודכנה הערכת הבנק בנוגע לפריסה התזרימית של יתרות עו"ש הזכות. 2. תכניות חיסכון בריבית קבועה עם אפשרויות משיכה גמישות נפרסות על פי הערכת הבנק בהתבסס על ייעוד התכנית ובהתבסס על גיל החוסכים.
- ללא השפעת מודל, סך השווי ההוגן נטו של ההתחייבויות הפיננסיות ליום 31 במארס 2015 יעלה ב-41.9 מיליון ש"ח.
- (7) מן ההתחייבויות האחרות ביתרות במאזן ובשווי הוגן לא נכללו יתרות בסך 73.7 מיליון ש"ח (31 במארס 2014: 66.4 מיליון ש"ח. 31 בדצמבר 2014: 63.8 מיליון ש"ח).

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 11 - שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (במיוחד) (המשך)

31 במארס 2014 (בלתי מבוקר)

סך הכול	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
נכסים פיננסיים					
10,626.2	7,469.4	3,063.7	93.1	10,355.5	מזומנים ופיקדונות בבנקים
2,046.5	-	-	2,046.5	2,021.3	ניירות-ערך ⁽²⁾
6,785.5	4,672.3	2,113.2	-	6,805.4	אשראי לציבור, נטו ⁽⁴⁾ (11)
20.4	20.4	-	-	20.4	נכסים פיננסיים אחרים ⁽⁵⁾ (12)
19,478.6	12,162.1	5,176.9	2,139.6	19,202.6	סך כל הנכסים הפיננסיים⁽³⁾
התחייבויות פיננסיות					
16,600.1	16,106.6	493.5	-	16,594.6	פיקדונות הציבור ⁽⁶⁾
18.6	-	18.6	-	18.6	פיקדונות מבנקים
11.6	11.6	-	-	11.6	פיקדונות הממשלה
674.1	674.1	-	-	511.3	כתבי התחייבות נדחים
1,271.9	85.2	1,186.7	-	1,271.9	התחייבויות פיננסיות אחרות ⁽⁷⁾ (9) (12)
18,576.3	16,877.5	1,698.8	-	18,408.0	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות⁽³⁾

המשך הערות לביאור 11 א:

- (8) השווי הוגן של מכשירים פיננסיים הנושאים ריבית משתנה, המשקף את הערך הנוכחי של ההפרש בין המרווח מעל בסיס הריבית המשתנה שנקבע במכשיר הפיננסי לבין המרווח מעל בסיס הריבית המשתנה שנקבע בעסקאות דומות שבוצעו במועד הדיווח, מוין לתקופות לפי התקופות החוזיות שנותרו עד לפירעון המכשיר הפיננסי.
- (9) בסעיף התחייבויות פיננסיות אחרות לא נכלל יתרת עודף התחייבויות על נכסי תכנית פיננסיים. בדבר הרכב השווי הוגן של נכסי תכנית ראה ביאור 'הטבות לעובדים'.
- (10) השווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי וכן התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות אינו שונה מהותית משווי של יתרות אלה בדוח הכספי, לפרטים ראה ביאור 10 בדוח הכספי.
- (11) סווג מחדש.
- (12) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 11 - שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (במאוחד) (המשך)					
31 בדצמבר 2014 (מבוקר)					
סך הכול	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
					נכסים פיננסיים
11,212.8	7,717.4	3,403.9	91.5	10,990.0	מזומנים ופיקדונות בבנקים
2,256.5	-	-	2,256.5	2,196.2	ניירות-ערך ⁽²⁾
7,244.2	5,097.3	2,146.9	-	7,299.3	אשראי לציבור, נטו ⁽⁴⁾
25.9	25.9	-	-	25.9	נכסים פיננסיים אחרים ^{(5) (12)}
20,739.4	12,840.6	5,550.8	2,348.0	20,511.4	סך כל הנכסים הפיננסיים⁽³⁾
					התחייבויות פיננסיות
17,802.2	17,187.9	614.3	-	17,793.1	פיקדונות הציבור ⁽⁶⁾
91.1	-	91.1	-	91.1	פיקדונות מבנקים
9.1	9.1	-	-	9.1	פיקדונות הממשלה
652.6	652.6	-	-	531.4	כתבי התחייבות נדחים
1,311.8	79.6	1,232.2	-	1,311.8	התחייבויות פיננסיות אחרות ^{(7) (9) (12)}
19,866.8	17,929.2	1,937.6	-	19,736.5	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות⁽³⁾

ביאור 11 - שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)
א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (במאחד) (המשך)

נספח

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי, המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון הוא סובייקטיבי. לכן, בעבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המוצרפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי המימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח, ואינה מביאה בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שאפשר שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים בנוגע למכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. נוסף על כך, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או שישולמו אגב הפעילות העסקית, והם אינם כוללים את השפעת הזכויות שאינן מקנות שליטה ואת השפעת המס. יתר על כן, הפער בין היתרות במאזן לבין יתרות השווי ההוגן ייתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, בשל מגוון הטכניקות להערכה ומשום שיש כמה אומדנים אפשריים ליישום בעת הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים ואשראי לציבור - שיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם ביצע הבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך (סחירים) - לפי שווי שוק בשוק העיקרי.

פיקדונות הציבור לזמן קצוב ותכניות חיסכון, עו"ש זכות המוצג בפיקדונות הציבור לפי דרישה, כתבי התחייבות נדחים - שיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית בהם הבנק מגייס פיקדונות דומים במועד הדיווח.

מזומנים, פיקדונות הציבור לפי דרישה (למעט עו"ש זכות), חיובים עתידיים הנובעים מעסקאות בכרטיס אשראי, התחייבויות לכרטיסי אשראי וחייבים וזכאים שונים - היתרה במאזן היא אומדן לשווי ההוגן.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 11 - שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (במאוחד)

31 במארס 2015 (בלתי מבוקר)				
מידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכול שווי הוגן	
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
265.3	-	-	265.3	איגרות חוב של ממשלת ישראל
124.2	-	-	124.2	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
389.5	-	-	389.5	סך הכול ניירות ערך זמינים למכירה
389.5	-	-	389.5	סך הכול נכסים

31 במארס 2014 (בלתי מבוקר)				
מידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכול שווי הוגן	
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
49.6	-	-	49.6	איגרות חוב של ממשלת ישראל
124.1	-	-	124.1	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
5.9	-	-	5.9	איגרות חוב של אחרים בישראל
179.6	-	-	179.6	סך הכול ניירות ערך זמינים למכירה
179.6	-	-	179.6	סך הכול נכסים

(*) לבנק אין מכשירים שנמדדו לפי שווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 11 - שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (במאחד) (המשך)

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

מידות שווי הוגן המשתמשות ב-

סך הכול שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נכסים ניירות ערך זמינים למכירה:
	סך הכול שווי הוגן	משמעותיים (רמה 3)	אחרים (רמה 2)	
220.6	-	-	220.6	איגרות חוב של ממשלת ישראל
123.3	-	-	123.3	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
1.4	-	-	1.4	איגרות חוב של אחרים בישראל
345.3	-	-	345.3	סך הכול ניירות ערך זמינים למכירה
345.3	-	-	345.3	סך הכול נכסים

(*) לבנק אין מכשירים שנמדדו לפי שווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 12 - הכנסות והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס		
2014	2015	
(בלתי מבוקר)		
א. הכנסות ריבית		
74.1	75.5	מאשראי לציבור
7.0	1.5	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
13.4	7.3	מפיקדונות בבנקים
7.3	0.6	מאיגרות חוב
(0.2)	0.3	מנכסים אחרים
101.6	85.2	סך כל הכנסות הריבית
ב. הוצאות ריבית		
6.3	(13.6)	על פיקדונות הציבור
0.1	-	על פיקדונות מבנקים
1.9	(2.8)	על כתבי התחייבות נדחים
8.3	(16.4)	סך כל הוצאות הריבית
93.3	101.6	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב		
6.8	4.1	מוחזקות לפדיון
0.5	(3.5)	זמינות למכירה
7.3	0.6	סך הכול כלול בהכנסות ריבית
ד. הכנסות ריבית מלקוח או קבוצת לקוחות⁽¹⁾ שסכומן עולה על 5% מסך ההכנסות		
	מספר הלקוחות	
8.3	1	2015
25.4	2	2014
ה. הוצאות ריבית ללקוח או קבוצת לקוחות⁽¹⁾ שסכומן עולה על 5% מסך ההוצאות		
	מספר הלקוחות	
(2.8)	1	2015
1.9	1	2014

(1) קבוצת לקוח - תאגיד השולט בתאגיד אחר וכל תאגיד הנשלט על ידיו.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 13 – הכנסות מימון שאינן מריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס		
2014	2015	
(בלתי מבוקר)		
מהשקעה באיגרות חוב⁽¹⁾		
-	-	רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה
-	-	הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה
-	-	סך הכול מהשקעה באיגרות חוב
0.1	0.1	הפרשי שער, נטו
0.1	0.1	סך הכול הכנסות מימון שאינן מריבית

(1) לא היו הכנסות מהשקעה באיגרות חוב.

ביאור 14 – מגזרי פעילות ופעילות מופסקת

1. כללי

סיווג הפעילות למגזרים נעשה על בסיס הנתונים שיש לבנק בכל תחומי הפעילות העסקית והתוצאתית. על פי קביעת הנהלת הבנק, לבנק שני מגזרי פעילות:

1. המגזר הקמעונאי, הכולל את כל הפעילות הבנקאית-פיננסית מול הלקוחות.
2. מגזר הניהול הפיננסי, הכולל את ניהול הנכסים וההתחייבויות, את החשיפות לסיכוני שוק, את ניהול תיק הנוסטרו ואת ניהול הנזילות.

הכנסות כל מגזר סווגו באופן ישיר לפעילותו. חלק מן ההוצאות שלא ניתן היה לייחס באופן ישיר הוקצו לכלל מגזר בהתאם לייחס פעילותו (מספר עובדים יחסי או מטר מרובע יחסי).

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 14 - מגזרי פעילות ופעילות מופסקת (המשך)

2. להלן תוצאות פעילות הבנק על פי מגזרי פעילות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס					
2014			2014			2015		
סך הכול	ניהול פיננסי	קמעונאי	סך הכול	ניהול פיננסי	קמעונאי	סך הכול	ניהול פיננסי	קמעונאי
הכנסות ריבית, נטו								
397.3	148.2	249.1	93.3	23.8	69.5	101.6	12.1	89.5
-	(88.6)	88.6	-	(13.1)	13.1	-	10.6	(10.6)
397.3	59.6	337.7	93.3	10.7	82.6	101.6	22.7	78.9
132.7	(0.1)	132.8	31.7	0.1	31.6	34.8	0.1	34.7
530.0	59.5	470.5	125.0	10.8	114.2	136.4	22.8	113.6
הוצאות בגין הפסדי אשראי								
25.2	0.3	24.9	(3.2)	0.7	(3.9)	0.7	-	0.7
381.1	7.0	374.1	95.1	1.7	93.4	100.0	2.0	98.0
הוצאות תפעוליות ואחרות ⁽²⁾								
24.7	0.3	24.4	5.8	0.1	5.7	6.4	0.1	6.3
רווח מפעולות נמשכות לפני מסים ⁽²⁾								
99.0	51.9	47.1	27.3	8.3	19.0	29.3	20.7	8.6
הפרשה למסים על הרווח מפעולות נמשכות ⁽²⁾								
36.8	19.3	17.5	10.4	3.2	7.2	10.6	7.5	3.1
רווח מפעולות נמשכות לאחר מסים ⁽²⁾								
62.2	32.6	29.6	16.9	5.1	11.8	18.7	13.2	5.5
הפסד מפעילות מופסקת, לאחר מס ⁽¹⁾								
1.4			1.4			-		
רווח נקי ⁽²⁾								
60.8			15.5			18.7		
תשואה להון (הרווח הנקי מההון הממוצע) ⁽²⁾								
6.2%	46.5%	3.2%	6.6%	32.8%	5.4%	7.5%	99.1%	2.3%
19,713	12,190	7,523	19,105	11,856	7,249	20,557	12,551	8,006
יתרה ממוצעת של נכסים ⁽²⁾								
מזה- יתרה ממוצעת של אשראי לציבור								
6,938	-	6,938	6,720	-	6,720	7,335	-	7,335
18,874	258	18,616	18,310	256	18,054	19,804	267	19,537
יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽²⁾								
מזה- יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור								
16,930	-	16,930	16,418	-	16,418	17,852	-	17,852
10,246	728	9,518	10,077	727	9,350	10,570	729	9,841
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון								
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול								
10,916	-	10,916	10,434	-	10,434	11,309	-	11,309
774	12	762	770	11	759	776	12	764
מספר משרות ממוצע								
343.5	59.6	283.9	76.6	10.7	65.9	101.7	22.7	79.0
מרווח מפעילות מתן אשראי								
53.8	-	53.8	16.7	-	16.7	(0.1)	-	(0.1)
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות								
סך כל הרווח מהכנסות ריבית, נטו								
397.3	59.6	337.7	93.3	10.7	82.6	101.6	22.7	78.9

(1) מיוחס למגזר שוק ההון.

(2) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם ביאור 2(א).

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 14 – מגזרי פעילות ופעילות מופסקת (המשך)

3. מגזר מופסק

א. התקשרות הבנק עם חברות מנהלות לצורך מתן שירותי תפעול בעבור הקופות והקרנות המנוהלות על ידן הסתיימה בתום שנת 2013. בדוח רווח והפסד מוצג ההפסד מפעילות מופסקת נטו (בניכוי השפעת המס) לאחר הרווח מפעולות נמשכות בסעיף 'הפסד מפעילות מופסקת לאחר מס'.

ב. ניתוח הפסד לתקופה מפעילות מופסקת:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס		
	2014 (מבוקר)	2014 (בלתי מבוקר)	
2.3	2.3	-	הוצאות תפעוליות ואחרות
2.3	2.3	-	הפסד לפני מסים
0.9	0.9	-	חסכון מסים
1.4	1.4	-	הפסד מפעילות מופסקת

ההפסד ברבעון הראשון של שנת 2014 נובע ממתן שירותים עליהם התחייב הבנק במסגרת הסכמי התפעול עם קופות הגמל וקרנות ההשתלמות שתופעלו על ידו עד ליום 31.12.13.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 15 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס			
2014		2015	
התאמות בגין ניירות ערך זמינות למכירה לעובדים	התאמות בגין ניירות ערך זמינות למכירה לעובדים	התאמות בגין ניירות ערך זמינות למכירה לעובדים	התאמות בגין ניירות ערך זמינות למכירה לעובדים
	(בלתי מבוקר)		
(5.5)	0.6	(10.2)	(1.1)
0.3	0.1	(6.8)	2.4
(5.2)	0.7	(17.0)	1.3
יתרה לתחילת תקופה⁽¹⁾			
שינוי נטו במהלך התקופה			
יתרה לסוף תקופה			

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2014			
התאמות בגין ניירות ערך זמינות למכירה לעובדים	התאמות בגין ניירות ערך זמינות למכירה לעובדים	התאמות בגין ניירות ערך זמינות למכירה לעובדים	התאמות בגין ניירות ערך זמינות למכירה לעובדים
	(מבוקר)		
(5.5)	0.6	(10.2)	(1.1)
(4.7)	(1.7)	(6.8)	2.4
(10.2)	(1.1)	(17.0)	1.3
יתרה לתחילת תקופה⁽¹⁾			
שינוי נטו במהלך התקופה			
יתרה לסוף תקופה			

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2013			
התאמות בגין ניירות ערך זמינות למכירה לעובדים	התאמות בגין ניירות ערך זמינות למכירה לעובדים	התאמות בגין ניירות ערך זמינות למכירה לעובדים	התאמות בגין ניירות ערך זמינות למכירה לעובדים
	(מבוקר)		
-	4.7	(6.0)	-
(6.0)	-	(6.0)	-
(6.0)	4.7	(6.0)	4.7
0.5	(4.1)	(6.0)	(4.1)
(5.5)	0.6	(6.0)	0.6
יתרה לתחילת תקופה			
השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים			
יתרה לתחילת התקופה לאחר היישום לראשונה של הכללים החדשים			
שינוי נטו במהלך התקופה			
יתרה לסוף תקופה			

(1) החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים, הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש.

(במיליוני שקלים חדשים)

ביאור 15 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)
2. שינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 ⁽³⁾			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס 2014 ⁽³⁾			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס 2015		
לאחר	השפעת	לפני	לאחר	השפעת	לפני	לאחר	השפעת	לפני
מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)					
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:								
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן (רווחים) הפסדים בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾								
(1.6)	0.9	(2.5)	0.1	-	0.1	2.4	(1.7)	4.1
(0.1)	-	(0.1)	-	-	-	-	-	-
(1.7)	0.9	(2.6)	0.1	-	0.1	2.4	(1.7)	4.1
הטבות לעובדים:								
הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה (רווחים) הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾								
(4.8)	2.9	(7.7)	0.3	-	0.3	(6.8)	4.0	(10.8)
0.1	-	0.1	-	-	-	-	-	-
(4.7)	2.9	(7.6)	0.3	-	0.3	(6.8)	4.0	(10.8)
סך הכול השינוי נטו במהלך התקופה								
(6.4)	3.8	(10.2)	0.4	-	0.4	(4.4)	2.3	(6.7)

- (1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה בביאור 13.
- (2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות. לפירוט נוסף ראה בביאור 7.
- (3) החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים, הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש.

10 מאי, 2015

לכבוד
בנק יהב**הנדון: הערכה אקטוארית להתחייבויות בגין זכויות עובדים****זהות האקטואר**

נתבקשתי על ידי בנק יהב להעריך את ההתחייבות שלו כלפי פנסיונרים ועובדים בגין תקופת הפרישה והטבות אחרות ליום 31 במרץ 2015 (להלן - "ההתחייבות"), בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים וכללי חשבונאות מקובלים בישראל.

פרט לביצוע הערכה אקטוארית זו, אין לי כל קשרים עסקיים עם בנק יהב, חברות הבנות שלו, חברות קשורות לבנק, בעל עניין בבנק או כל גורם אחר העלולים להעלות ספקות באשר לאובייקטיביות שלי. לא קיימת תלות ביני ובין הבנק ועבודתי לא לוותה בהגבלות או בהתניות כלשהן אשר עשויות היו להשפיע על עבודתי.

אני משמש כאקטואר החיצוני של הבנק משנת 2013. אני בעל תואר MSC מאוניברסיטת קולומביה, חבר באגודה האקטוארית הבינלאומית ובאגודת האקטוארים בישראל, בעל 20 שנות ניסיון בתחום הערכות אקטואריות. אני נותן שירותי אקטואריה לחברות גדולות במשק לרבות לחברות ביטוח.

היקף חוות הדעת האקטוארית

לצורך חישוב ההתחייבויות של הבנק, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי הבנק. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההתחייבות לצורכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.

ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן.

חוות הדעת

הערכתני את ההתחייבויות בהתאם לכללים אקטואריים מקובלים, הוראות הדיווח לציבור וכללי חשבונאות מקובלים. לגבי הערכה שאינה של סוף שנה הסתמכנו על שיטה של "גלגול מותאם". השיטה מתבססת על תחזית של צפי להתחייבות לסוף כל רבעון ולאחר מכן התאמה לניסיון בפועל לגבי תשלומים ושינויים חריגים.

לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים לעיל, הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתני.

ההתחייבות המפורטת בדין וחשבון האקטוארי, מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתני התחייבות הולמת לכיסוי ההתחייבויות הבנק כלפי פנסיונרים ועובדים בגין תקופת הפרישה והטבות אחרות.

אני מסכים שחוות דעתי זו תפורסם כחלק מהדוחות הכספיים של הבנק ליום 30 בספטמבר 2014.

דוד אנגלמאייר

בכבוד רב,

דוד אנגלמאייר, אקטואר

הערכה אקטוארית להתחייבויות בגין זכויות עובדים

פירוט קבוצות העובדים הקיימות בבנק ליום 31 מרץ 2015:

עובדים פעילים - קבוצה זו מהווה את כל העובדים המועסקים בבנק נכון ליום ההערכה האקטוארית. קבוצה זו נחלקת לארבע תתי-קבוצות:

- **חברי הנהלה** - ישנם 10 חברי הנהלה, הנחת העובדה היא שעבור עובדים אלה מדיניות הפיצויים הינה מעבר למחויבות החוזית, תוך התבססות על ניסיון העבר.

- **עובדים שעתיים**

- **עובדים בחוזים אישיים מיוחדים**

- **עובדים על פי הסכם קיבוצי**

○ **עובדים קבועים**

○ **עובדים בחוזה**

גמלאים ופנסיונרים - עובדים שפרשו מהבנק. קבוצה זו נחלקת לשתי תתי קבוצות:

- **גמלאים** - עובדים המסיימים את עבודתם בבנק אשר מוגדרים במסגרת הפרישה כגמלאים של הבנק, זכאים להטבות כספיות בכל שנה.

- **פנסיונרים בפרישה מוקדמת** - שני עובדים שפרשו לפני גיל הפרישה הקבוע בחוק.

שארים - בני/בנות זוגו של גמלאי/ית ושל העובד/ת.

תיאור ההטבות המוענקות:

פנסיה מוקדמת בגין עובדים שפרשו – ישנם שני עובדים בפרישה מוקדמת. פורשים אלה מקבלים תשלומים חודשיים מהבנק עד הגעתם לגיל 65. חושבה בגינם המחויבות לתשלומים אלה.

הסתגלות - חברי הנהלה זכאים למענק הסתגלות בכל מקרה של סיום עבודה.

שי לחג ורווחה - הטבה המוענקת עבור פעילות פנאי וחוגים וכן שי לחגים ואירועים מסוימים, לקבוצת העובדים הפעילים והפנסיונרים ושאייריהם. עובדים זכאים להטבה כגמלאים ברגע שהגיעו לגיל 57 וצברו 25 שנה ותק.

מענק יובל - עובדים פעילים זכאים לקבל משכורת אחת כמענק בהגיעם לוותק של 25 שנה.

ימי מחלה – פדיון מחלה ישולם לעובד הפרש מן העבודה לגמלאות שאינו פחות מ-55 שנה. הפיצוי יינתן רק במקרה שהעובד ניצל לא יותר מ-65% מסך כל ימי המחלה המגיעים לו, וזה לפי אחוזי ניצול להלן בגין כל 30 ימי מחלה צבורים:

ימי פדיון	אחוז ניצול
0	מעל 65%
6	65% - 36%
8	מתחת ל-36%

פיצויים:

- כללי - עובדים מפורטים זכאים לפיצויים על פי חוק. עובדים שעוזבים מיוזמתם זכאים לפיצויים על פי המדיניות הבאה:
  - א. ותק של עד עשר שנים – זכאות לכספי פיצויים שנצברו בקרנות פנסיה.
  - ב. ותק של מעל עשר שנים – תשלום 100% פיצויים או שחרור כל הקופות האישיות, הנמוך ביניהם.
- במסגרת הסדרי פרישה יתכנו מצבים בהם עובדים יקבלו גם את העודפים בקופות האישיות.
- חברי הנהלה – הנחת העבודה היא שעבור עובדים אלה מדיניות הפיצויים הינה מעבר למחויבות החוזית תוך התבססות על ניסיון העבר.
- עובדים קבועים – בנוסף למדיניות הכללית, ישנם במקרים מסוימים הסדרי פרישה מיוחדים לעובדים ספציפיים בקבוצת העובדים הקבועים, על פי תקציב למימון ההוצאה על פיצויים נוספים, תשלום עבור חודשי הסתגלות וכד'.

הנחות החישוב:

1. **שיעור ההיוון** – עקום ריבית חסרת סיכון נכון ל-31/3/2015 בתוספת מרווח אג"ח קונצרני של 0.84%.
2. **גיל הפרישה** – הקבוע בחוק (גברים 67, נשים בהדרגה מ-62 ל-64)
3. **גידול בשכר** – 1.75% ריאלי לשנה לעובדים פעילים.
4. **שיעורי עזיבה** – שיעורי העזיבה לפיצויים בהתאם לניסיון הבנק תוך התחשבות בגיל העובד ו-וותק:

שיעור פיטורין מתוך העזיבות	וותק מעל 3 שנים	וותק עד 3 שנים	גיל
שליש	2.0%	12.0%	עד 55
14/15	7.5%	7.5%	מ-56

5. **הצמדה למדד** – ערך השי לחג: גודל בשווי מחצית האינפלציה.
ערך רווחה: שווי ההטבה צמודה למדד
6. **שיעור תמותה** – ההערכה מבוססת על לוחות תמותה עדכניים לחברות הביטוח ושיטת החישוב כפי שמפורט בחוזר 2013-1-2 שהוא האחרון שפורסם.
7. **שיעור נכות** – בסיס הנכות נקבע בהתאם לחוזר 2013-3-1 של קרנות הפנסיה שהוא האחרון שפורסם.

שיטת החישוב:

שיטת החישוב האקטוארית ששימשה כדי להעריך את ההתחייבות הינה שיטת יחידת הזכאות החזויה. לפי שיטה זו, ההערכה כוללת את כל ההטבות שכל עובד צפוי לקבל, כאשר ההטבות מיוחסות על בסיס הקו הישר יחסית לוותק מול תקופת השירות הצפויה עד לזכאות מלאה.

תוצאות ההערכה האקטוארית:

להלן ריכוז ההתחייבות האקטוארית (אלפי ₪):

פיצויים	על בסיס אקטוארי	על בסיס "הטבה מצטברת" ¹
מחויבות ברוטו ²	139,721	133,189
נכסים	<u>106,307</u>	<u>106,307</u>
מחויבות נטו	33,414	26,882
מחויבויות נוספות לעובדים	48,001	42,178
מחויבויות לגמלאים	<u>5,878</u>	<u>5,878</u>
סה"כ מחויבויות נוספות	<u>53,879</u>	<u>48,056</u>
סה"כ מחויבויות	<u>87,293</u>	<u>74,938</u>

¹ על בסיס גידול שכר ריאלי של 0%

² כולל הפרשה לתוכנית פרישה מרצון לעובדים העומדים בתנאי גיל וותק, כתוצאה מההיערכות הבנק לקראת ההפסקה של פעילות התפעול של קופות הגמל.